

Bohinjske novice

GLASILO OBČINE BOHINJ

LETO XXIV 7. MAJ 2021 ŠTEVILKA 5

Risi izpuščeni v gorenjske gozdove
(na 20. strani)

6

AKTUALNO

Francu Kramarju
v spomin

8

TURIZEM

Povezovanje
kmetijstva in
turizma,
kje smo?

11

IZ NAŠIH KRAJEV

Povezovanje
društev se
prebujajo s
pomladjo

21

KULTURA

Sodeluj na
razstavi
Umetnost
povsod

26

ZA KONEC

Zdravje v
občini Bohinj

Foto: Katarina Košnik

Županov uvodnik

Spoštovane Bohinjke, spoštovani Bohinjci,

nedavno tedensko zaklepanje države nam je prineslo nemalo težav na področju varovanja otrok v vrtcih in tudi šoloobveznih otrok. Nekaj dni nazaj je prišla do mene novica, da sem kot župan med to zaporo prepovedal sprejemanje otrok v vrtec, in to samo iz podjetij Lip Bohinj in Venturie. Glasniku te novice bi želel pojasniti, da za to nisem imel pooblastil, saj je ministrstvo vsem ravnateljem šol in vrtcev izdalo jasno navodilo in zahtevo, da je varstvo otrok organizirano samo za poklice, ki so nujno potrebni za nemoteno obratovanje države v tako imenovanih sektorjih kritične infrastrukture (sektor energetike, sektor prometa, sektor prehrane, sektor preskrbe s pitno vodo, sektor zdravstva, sektor financ, sektor varovanja okolja, sektor informacijsko-komunikacijskih omrežij in sistemov (4. člen Zakona o kritični infrastrukturi; št. 75/17). Glede na taka navodila tudi podpisanih potrdil o zaposlitvah od teh podjetij vrtci niso dobili.

Od nekdaj se je »govorilo«, vendar v zadnjem času govorice in lažne novice postajajo več kot le neškodljiva motnja. Očitno to postaja zelo dobro in učinkovito orožje, s katerim se lahko med ljudmi ustvari nelagodje in nezaupanje, hkrati pa ustvari negotovost, kar pa ima lahko širše in večje posledice. Problem bo (ali je), ko te lažne govorice ali neresnice prično izpodrivati resnične vesti in neškodljive govorice. Ljudje postanemo zbegani in ne vemo več, komu verjeti, kar pa niso več tako enostavne stvari – ne za nas državljane in ne za državo. Ko neko novico sprejememo, nas velika večina naredi napako in jo zelo hitro in nepreverjeno oddamo naprej. Takrat se niti ne zavedamo, da smo s tem mogoče komu naredili krivico ali mu otežili življenje. Zavedati se moramo, da lahko človeka »umazemo« v sekundi, da ga »operemo«, pa lahko traja več let.

Ko pišem ta uvodnik, smo tik pred državnim praznikom. 27. aprila praznujemo dan upora proti okupatorju, s katerim obeležujemo pomemben dogodek iz leta 1941, ko so 26. aprila v Rožni dolini določili smernice za organiziran oborožen odpor proti okupatorju, 1. maj, mednarodni praznik dela, pa v čast delu in delavskim pravicam praznujejo po celem svetu. Žal se tudi v današnjem času delodajalci vedno bolj trudijo, da bi že dosežene in veljavne socialne in delavske pravice čim bolj skrčili, kar občutijo vsi delavci, najbolj pa mladi.

Upam, da ste praznike lepo preživeli. Naj vam kljub že pretečenim praznikom vseeno čestitam in vam želim dobrega počutja in uspešnega dela še naprej.

župan Jože Sodja

21. redna seja Občinskega sveta – četrtek, 22. 4. 2021

Katarina Košnik

Svetnice in svetniki bohinjskega občinskega sveta so se v četrtek, 22. aprila, sestali na 21. redni seji občinskega sveta. Na seji so prisluhnili in se seznanili z vrsto poročil za leto 2020: s poročilom o poslovanju Osnovnega zdravstva Gorenjske za leto 2020, poro-

čilom o poslovanju Knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica za leto 2020, letnim poročilom Razvojne agencije Zgornje Gorenjske za leto 2020 in informacijo o delu Policijske postaje Bled za leto 2020. Vsa poročila s celotnim gradivom in posnetkom seje so na voljo na spletni strani Občine Bohinj. V nadaljevanju pa krajši povzetek nekaterih točk.

Odlok o spremembi Odloka o javnem glasilu Občine Bohinj

Skladno z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije za primer občinskega glasila Občine Trebnje, da je brezplačno predstavljanje političnih strank in skupin v predvolilnem obdobju v neskladju z zakonodajo, je občinski svet uskladal tudi Odlok o javnem glasilu Občine Bohinj.

Predstavitve kandidatov in list kandidatov tako niso več brezplačne, temveč se za njih plačuje v skladu s sprejetim cenikom, in sicer na enak način (po enaki ceni) kot za druge oglaševalske vsebine.

Seznanitev s poročilom o poslovanju Osnovnega zdravstva Gorenjske za leto 2020

OZG je poslovno leto zaključilo uspešno z ugotovljenim presežkom prihodkov nad odhodki v višini 625.897,73 €. Uspešen rezultat poslovanja je posledica zlasti: zvišanja cen zdravstvenih storitev s 1. 1. 2020 za 3,82 % povečanja sredstev za plače, višjih prihodkov zaradi visoke povprečne glavarine, dodatnih sredstev za obdobje marec-maj na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic epidemije (ZIUZOOPE) v višini 1.813.264,82 EUR.

Občina Bohinj je na podlagi pogodbe z OZG Kranj sofinancirala dodatne programe, ki presegajo obvezni program zdravstvenega varstva:

- dežurno zdravstveno službo v višini 37.579,00 EUR,
- dodatno nego na domu v višini 19.000,00 EUR,
- logopedске preglede in logopedsko obravnavo otrok v višini 2.323,43 EUR,
- nakup opreme v višini 10.000,00 EUR,
- zobozdravstveno preventivo v višini 250,00 EUR,
- dodatna sredstva za izvajanje nujne medicinske pomoči v višini 27.500 EUR.

Iz naslova posodabljanja opreme je bil kupljen aparat za razgibavanje rame.

Delo v zdravstvu je lani, kot je na seji pojasnil direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske Jože Veternik, močno zaznamovala epidemija koronavirusa, ki se še ni zaključila. Potekala je v dveh obdobjih, pomladi in potem kasneje jeseni.

Predvsem je resen vpliv na zdravstvo imela pomladanska odredba vlade, da se začasno prekinje izvajanje vseh nenujnih dejavnosti zdravstva, ki so v tem času izvajali samo nujne storitve, prav tako se ni izvajala nobena preventiva. Odredba je veljala do konca maja lanskega leta. Realizacija prav zaradi vseh ukrepov skoraj nikjer ni dosegla zastavljenih ciljev. Tudi jesenski del epidemije se je na Gorenjskem začel zelo zgodaj, še pred oktobrsko razglasitvijo epidemije. Ni pa bilo tako strogega omejevanja v jesenskem času, onemogočena je bila preventivna dejavnost, ostale dejavnosti so se izvajale v okviru zmožnosti. Prav zato je bila v tem delu tudi realizacija programov veliko boljše. Na račun predpisane varnostne opreme pa so posamezne storitve vzele nekoliko več časa kot v običajnih razmerah.

Kljub razmeram je bilo nekaj širitev dejavnosti. Predvsem je za Gorenjsko pomemben Center za duševno zdravje na Jesenicah, namenjen mladostnikom. Trenutno je po polovici leta delovanja polovično zaseden. Pričakujejo pa, da bo v prihodnjih mesecih dosegel polno dejavnost.

Pomemben segment delovanja v lanskem letu predstavlja tudi testiranje na novi koronavirus. Na ravni celotnega območja OZG je bilo opravljenih 42.500 PCR testov, v Bohinju 1.212. Prav tako je prišlo v

Rok za oddajo prispevkov v maju

Prispevke in fotografije pošljite najkasneje do petka, **21. maja**, na e-naslov bohinjske.novice@gmail.com. PROSIMO, DA SE ROKA DRŽITE.

Prispevki naj ne bodo daljši od 2.000 znakov skupaj s presledki, fotografije naj bodo v .jpg formatu, nedotaknjeni originali s fotoaparata, k prispevku pripišete še avtorja prispevka in avtorja fotografije.

Če zmanjka prostora za objavo, si uredništvo pridržuje pravico do krajšanja prispevkov ali odloga objave. Prednost imajo časovno aktualni prispevki. Za vse prispevke, ves vaš trud in čas se vam najlepše zahvaljujemo.

Naslednja številka izide v petek, **4. junija 2021.**

Uredništvo Bohinjskih novic

lanskem letu do sprememb pri vodenju Zdravstvenega doma Bohinjskega ter v pediatriji. S 1. julijem 2020 se je namreč upokojila dosedanja vodja zdravstvenega doma, ki je bila hkrati tudi edina pediatrija v Bohinju. Vodenje zdravstvenega doma v Bohinju je prevzela dr. Martina Vičič, s 1. majem pa bomo v Bohinju ponovno imeli tudi pediatrijo. V Bohinju se vrača dr. Barbara Urbanc, ki bo štirikrat tedensko delovala v Bohinjski Bistrici, enkrat tedensko na Bledu.

Po podanem poročilu se je med svetniki razvila tudi pestra razprava. Pogovor je potekal predvsem okoli aktualne problematike dostopnosti treh zdravnic in informacije, da je ena od zdravnic podala vlogo za odpoved. Kot odgovarja Veterinik, zdravnikov ni. Problem pa je tudi zakon o proračunu, ki prepoveduje zaposlovanje v javnem sektorju, tudi v zdravstvu. Težava zdravniškega kadra je velika, predvsem se trudijo obdržati specializante, v Kranju pa so pridobili tudi tri zdravnice iz tujine, vendar je v teh primerih problem predvsem znanje jezika, ki mora biti na ravni slovenske mature. Trenutno imajo tri zdravnice iz držav bivše Jugoslavije slovensko licenco, vendar ne morejo samostojno delati, ker nimajo zadostnega znanja slovenskega jezika. Skratka, trudi se pridobivati ustrezen potreben kader, tudi v Bohinju je trenutno zasedba v celoti po zahtevanem programu. Predvsem ga veseli, da so pridobili pediatrijo, ki bo po drugi strani tudi razbremenila zdravnice v splošnem zdravstvu.

Med vprašanji na svetu je izstopalo tudi vprašanje dispanzerja za žene, ki že nekaj časa več ne deluje v Bohinju, v Zdravstvenem domu na Bledu ga vodi Splošna bolnica Jesenice. Možnost delovanja v Bohinju pa je, kot je pojasnil Veterinik, trenutno pogojena tudi s prostorom, ki so ga po prekinitvi delovanja ginekološke ambulante namenili za ordinacijo tretje družinske zdravnice.

Komisija za negospodarsko dejavnost je sprejela sklep, da občinska uprava v sodelovanju z OZG pripravi SWOT analizo morebitne razdrožitve ZD Bled in ZD Bohinjskega.

Ob vprašanih pa je bilo zdravstvo v Bohinju deležno tudi pohvale za delo v času epidemije, tudi za dobro skrb varovancev Doma sv. Martina v Srednji vasi.

Seznanitev s poročilom o poslovanju Knjižnice Antona Tomaža Linhartarja Radovljica za leto 2020

Pokazatelji, na podlagi katerih se lahko ocenjuje uspešnost delovanja in poslovanja knjižnice, kažejo na velik vpliv vseh ukrepov v povezavi s koronavirusom, ki so vplivali na realizacijo plana predvsem na področju prireditev in dogodkov. Knjižnica je bila zaprta od 13. 3. do 30. 4. in od 24. 10. do 30. 10. 2020, kar je vplivalo po eni strani na izposajo, po drugi pa zaradi neobračunavanja zamudnine in manjšega obiska tudi na realizacijo načrtovanih lastnih prihodkov in samega programa knjižnice.

Nekaj poudarkov:

- Izposoja je lani v primerjavi z letom prej padla za 25,54 %.
- Obisk v knjižnici je upadel za 48,70 %.
- Število aktivnosti za spodbujanje branja in prireditev je bilo manjše za 57,14 % glede na načrtovano, del aktivnosti se je izvedel po spletu. Kljub temu so rezultati spletnih dogodkov pozitivni, 68 dogodkov se je udeležilo (si jih ogledalo) skupno za vse enote 21.090 obiskovalcev.

Poslovanje knjižnice so člani sveta pohvalili, kot pa je dodala direktorica, se del prebivalstva po zaprtju še ni vrnil nazaj, bodisi zaradi spremembe navad bodisi zaradi strahu pred stiki. Prav v tej smeri se bodo v prihodnje trudili še bolj približati knjige, predvsem starejšemu prebivalstvu. Manko je predvsem na področju dostave knjig na dom.

Novo korito in ureditev trga »Pr' korit pod Studorjem«

V skladu s predstavitvami projektov, ki se na pobudo občinskega sveta redno uvrščajo na seje občinskega sveta, so svetniki na tokratni seji prisluhnili načrtom za ureditev trga Pod Studorjem.

Dokument identifikacije investicijskega projekta obravnava celotno prenovo javne površine ter korita v Studorju.

Območje urejanja obsega ozek prehod med Koritarjevim hlevom in hišo, in ožino med Orbančevo hišo in Štefletovim hlevom in se nadaljuje navzgor do Šestove hiše in opornega zidu pod Šestovim stogom ter na vzhodu prostor pred severno fasado Gasilnega doma.

Osnovni namen investicije je celostna prenova javne površine na območju Studorja v Triglavskem narodnem parku, z namenom pridobitve urejenega odprtega prostora, ki bo prispeval k prostorski prepoznavnosti in povečani kakovosti bivanja v naselju, k ohranitvi prostorskih in vsebinskih vrednot kot osnove za povečanje privlačnosti naselja.

V letu 2019 je bila izdelana idejna zasnova ter osnutek projekta za izvedbo. V letih 2020 in 2021 se je zasnova usklajevala s soglasodajalci ter lastniki zemljišč na obravnavanem območju, izvedena je bila tudi javna razprava. Ocenjena vrednost operacije znaša 153.909,87 EUR in se bo izvedla v letu 2021, v celoti iz sredstev Zakona o Triglavskem narodnem parku. ●

Foto: izsek iz projektne dokumentacije

Predhodno naročanje strank na Krajevem uradu Bohinjske Bistrice v času izrednih zdravstvenih razmer/epidemije

Upravna enota Radovljica

Spoštovane stranke. V skladu z usmeritvami Vlade Republike Slovenije, Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter v skladu z usmeritvami Ministrstva za javno upravo vas obveščamo, da se je treba za vse storitve, ki jih želite opraviti na Krajevem uradu Bohinjske Bistrice, predhodno naročiti po telefonu na št. 04 537 16 00 ali po e-pošti na e-naslov: ue.radovljica@gov.si.

Hvala za razumevanje. ●

OBVESTILO O NAČINU OBVEŠČANJA UPORABNIKOV PITNE VODE NA VODOVODNIH SISTEMIH V UPRAVLJANJU OBČINE BOHINJ V PRIMERU NESKLADNOSTI IN OMEJITEV UPORABE PITNE VODE IZ JAVNEGA VODOVODNEGA OMREŽJA

Občina Bohinjskega – režijski obrat kot izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo v naseljih Bohinjskega Bistrice, Bitnje, Lepence, Log v Bohinju, Nomenj, Nemški Rovt, Brod, Savica, Kamnje, Polje, Laški Rovt, Ribčev Laz, Ukanc, Stara Fužina, Koprivnik, Gorjuše, Bohinjskega Česnjica, Podjelje skladno s 9., 21., 22., 31. in 34. členom Pravilnika o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09 in 74/15 in 51/17) obvešča svoje uporabnike v primeru neskladnosti in omejitev uporabe pitne vode.

Obveščanje je obvezno v sledečih primerih motene, prekinjene ali omejene dobave pitne vode:

- neskladje, ko je predvidoma vzrok hišno vodovodno omrežje ali njegovo vzdrževanje,
- omejitve ali prepoved uporabe pitne vode,
- neskladnost pitne vode, ugotovljena v okviru notranjega nadzora,
- izvajanje ukrepov za odpravo neskladnosti pitne vode,
- poročila, vezana na kakovost oskrbe s pitno vodo,
- letno obveščanje uporabnikov o načinu obveščanja,
- izvajanje planiranih vzdrževalnih del,
- odprava okvar na objektih in napravah vodovodnega omrežja.

Kot upravljalci javnega vodovoda skrbimo za kvaliteto in zdravstveno ustreznost pitne vode v sodelovanju z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano na naslednjih vodovodnih sistemih, ki oskrbujejo v spodnji tabeli našeta naselja. ●

Vodovodi v upravljanju občine Bohinj so naslednji: ID VS	Ime vodovodnega sistema (VS)	Naselja, ki jih vodni sistem napaja
1834	BOHINJSKA BISTRICA	Bohinjska Bistrica, Lepence, Bitnje, Log v Bohinju
1420	NEMŠKI ROVT	Nemški Rovt in zaselek Lome
1422	NOMENJ	Nomenj

1878	VOJE	Stara Fužina, Ribčev Laz, Ukanc, Laški Rovt, Polje, Kamnje, Savica in Brod
1504	GORJUŠE	Gorjuše
1660	KOPRIVNIK	Koprivnik
3018	BOHINJSKA ČEŠNJICA	Bohinjska Češnjica, Podjelje

NAČIN OBVEŠČANJA UPORABNIKOV PITNE VODE

V primeru neskladnosti in omejitev uporabe pitne vode ste uporabniki obveščeni preko **Radia Triglav, oglasnih tabel in na spletni strani Občine Bohinj** <https://obcina.bohinj.si/objave/>. Posebne skupine porabnikov, za katere bi odstopanje lahko predstavljalo posebno nevarnost za zdravje, bodo obveščene s posebnim sporočilom po elektronski pošti ali telefonu.

Uporabnike seznanjamo tudi z Letnim poročilom o spremljanju kakovosti pitne vode, ki je objavljeno na spletni strani Občine Bohinj <https://obcina.bohinj.si/objava/111729>.

V primeru, da **želite prejemati obvestila o vseh dogodkih na vodovodnem sistemu**, na katerega ste priključeni, neposredno na elektronski naslov, nam **sporočite naslov elektronske pošte** na elektronski naslov komunala@obcina.bohinj.si ali na telefonsko številko **04/ 577 01 50**. Podatke bomo uporabljali v namene obveščanja in jih bomo varovali kot poslovno skrivnost.

ČLEN PRAVILNIKA 1	VZROK ZA OBVEŠČANJE	ČAS OBVEŠČANJA	NAČIN OBVEŠČANJA
9.	Vzrok neskladnosti pitne vode hišno vodovodno omrežje ali njegovo vzdrževanje	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v sedmih dneh	1. Osebnost ² 2. Obvestilo na oglasni deski uporabnika/ov hišnega vodovodnega omrežja 3. Pisno obvestilo po pošti 4. E-pošta
21.	Obveščanje v primeru omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v dveh urah (obvešča se vsak dan do preklica) ³ Na začetku in ob preklicu veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 24 urah od začetka oz. preklica ukrepa	1. Lokalni radio Triglav 2. Spletna stran upravljalca in/ali občine 3. Oglasne table 4. E-pošta 1. Aplikacija http://www.npv.si/ (obveščanje NIJZ, ZIRS, NLZOH) ⁴
22.	Obveščanje v primeru, kadar se izvajajo ukrepi za odpravo vzrokov neskladnosti	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v enem dnevu ³	1. Lokalni radio 2. Spletna stran upravljalca in občine 3. Oglasne table
31.	Obveščanje v primeru odstopanja	Na dan pridobitve dovoljenja, a najkasneje v sedmih dneh ³	1. Lokalni radio ali lokalni časopisi, ki izhajajo tedensko 2. Spletna stran upravljalca in/ali občine 3. Oglasne table, e-pošta
34.	Letno poročilo o skladnosti pitne vode	Najmanj enkrat letno (najkasneje do 31. marca)	- Spletna stran upravljalca in/ali občine (obveščanje uporabnikov) - Obvestilo v lokalnem časopisu Občine Bohinj 2. Aplikacija http://www.npv.si/ (obveščanje NIJZ, ZIRS, NLZOH) ⁵

Zbiranje komunalnih odpadkov

Režijski obrat Občine Bohinj

Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Ur. L. RS št. 33/17 in št. 60/18) določa obvezo za izvajalce javnih služb, ki morajo pred oddajo mešanih komunalnih odpadkov v obdelavo zagotoviti sortirno analizo teh odpadkov, s katero ugotovi njihovo sestavo.

V skladu s peto točko 21. člena Uredbe o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov mora izvajalec javne službe predložiti poročilo o izvedenih sortirnih analizah za preteklo koledarsko leto na Ministrstvo za okolje in prostor do 31. marca tekočega leta.

Z izvajanjem sortirne analize se ugotavlja sestavo odloženih komunalnih odpadkov v posodah za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov pri naključno izbranih povzročiteljih komunalnih odpadkov.

V preteklem koledarskem letu so bili vzorčeni mešani komunalni odpadki iz skupnih zabojnikov z ekoloških otokov iz Jereke in Srednje vasi.

Rezultati sortirnih analiz so pokazali, da odpadki niso bili ločeni pravilno, saj smo med mešanimi komunalnimi odpadki našli tudi takšne, ki spadajo med ločeno zbrane odpadke, ne na odlagališče.

KRAJ NASTAJANJA ODPADKA:	JEREKA	SREDNJA VAS
VRSTA ODPADKOV	kg	kg
Papir in karton ter lepenka (brez papirnatih serviet, brisač in robčkov)	0,00	8,00
Papirna in kartonska embalaža ter embalaža iz lepenke	21,00	30,00
Sestavljena (kompozitna) embalaža, pri kateri je prevladujoč material papir (npr. tetrapak)	2,00	2,00

Veje	0,00	0,00
Preostala zelena biomasa (listje, trava ...)	0,00	2,00
Organski kuhinjski odpadki iz gospodinjstva (in papirnate serviete, brisače in robčki)	88,00	85,00
Odpadki z živilskih trgov (s tržnic)	0,00	0,00
Plastika (brez električne in elektronske opreme)	20,00	3,00
Plastična embalaža	34,00	57,00
Sestavljena (kompozitna) embalaža, pri kateri je prevladujoč material plastika	0,00	0,00
Steklo	0,00	0,00
Steklena embalaža	5,00	8,00
Kovine (brez električne in elektronske opreme in baterij)	3,00	7,00
Kovinska embalaža	11,00	7,00
Sestavljena (kompozitna) embalaža, pri kateri je prevladujoč material kovina	0,00	0,00
Odpadki iz lesa (brez vej)	19,00	12,00
Lesena embalaža	0,00	0,00
Oblačila, tekstilije, obutev	53,00	40,00
Embalaža iz tekstila	0,00	0,00
Zavržena električna in elektronska oprema	1,00	15,00
Baterije in akumulatorji	0,1	0,2
Odpadki, ki niso navedeni v skupinah od 1 do 9, npr. plenice, keramika, odpadni gradbeni materiali, iztrebki malih živali in podobno	64,00	67,00
Presevek skozi sito (zrna velikosti ≤ 20 mm)	2,00	3,00
SKUPAJ SORTIRANO [kg]:	323,1	346,2
SKUPAJ VZOREC (pripeljano – pred četrtinjenjem) (kg):	340,0	350,0
Prisotnost infektivnih odpadkov v mešanih komunalnih odpadkih (opisno)	Nekaj mask in rokavic	Brez infektivnih odpadkov

Namen sortirne analize je doseči zmanjšanje količin mešanih komunalnih odpadkov s pravilnim ločevanjem komunalnih odpadkov in s tem posledično vplivati na povečevanje deleža odpadkov za ponovno uporabo ter znižanje skupnih stroškov ravnanja s komunalnimi odpadki.

Problem nastane, če so različni odpadki med seboj pomešani v enem zabojniku. Predmeti, ki jih ni mogoče reciklirati, onesnažujejo materiale, ki jih je mogoče reciklirati. Nasprotno pa se predmeti, ki jih je mogoče reciklirati in so dani v zabojnike za smeti, odpeljejo na odlagališče in jih ni mogoče učinkovito predelati.

ZBIRANJE LOČENIH ODPADKOV NA EKO OTOKIH

Eko otok je prostor, kjer so nameščeni namenski zabojniki za ločeno zbiranje posameznih ločenih frakcij. V posamezne zabojnike spadajo naslednji odpadki:

ZABOJNIKI ZA PAPIR IN PAPIRNO EMBALAŽO – MODRE BARVE

ODLAGAMO: časopise, revije, prospekte, šolske zvezke, knjige, pisalni papir, kuverte, ovojni papir, papirne vrečke, kartonske škatle in embalažo za prehranske izdelke, kartonsko embalažo pralnih praškov ...

NE ODLAGAMO: plastificirane embalaže – tetrapakov, osvojene embalaže, onesnažene embalaže z nevarnimi odpadki, tapet, higienskega papirja, celofana ...

ZABOJNIKI ZA STEKLENO EMBALAŽO – ZELENE BARVE

ODLAGAMO: vse vrste praznih in čistih steklenic, kozarce za vlaganje (brez kovinskih pokrovčkov), kozarčke in stekleničke otroške hrane, razbite kozarce in steklenice, drugo stekleno embalažo ...

NE ODLAGAMO: ogledal, okenskega stekla, keramike, kristala, porcelana, žarnic, armiranega stekla, glinastih izdelkov ...

ULIČNI ZBIRALNIKI ZA MALE STARE APARATE IN ODPADNE BATERIJE

Zbiralniki so postavljeni na lokacijah:

- Srednja vas – parkirišče pri gostilni Ema
- Bohinjska Bistrica – Trg svobode – ekološki otok
- Log – pri mostu
- Polje – ekološki otok na avtobusni postaji
- Koprivnik – ekološki otok
- Ribčev Laz – ekološki otok
- Stara Fužina – pod Kulturnim domom

V ulični zbiralnik lahko oddamo e-odpadke v velikosti do 40 × 25 × 25 cm, to so:

- mali gospodinjski aparati (električni mešalniki, likalniki, tehtnice, ure, grelniki vode, ožemalniki, opekači kruha, salamoreznice ...),
- računalniška oprema in zabavna elektronika (mobilni telefoni, telefoni, računalniki, tiskalniki, zvočniki, tipkovnice, radijski sprejemniki, kasetofoni, gramofoni, računalniške miške, kalkulatorji, polnilci, fotoaparati, slušalke, DVD predvajalniki, kamere ...),
- ostala mala oprema in orodja (sušilniki in kodralniki las, električna orodja, sesalniki, ventilatorji, brivniki, svetilke ...),
- igrače (vse igrače, ki za svoje delovanje potrebujejo električni tok iz omrežja, baterije ali akumulatorje),
- prenosne baterije in akumulatorji (baterije AA, AAA, AAAA, DC, 9V ...).

Na nekaterih eko otokih so zaradi nedostopnosti individualnih prevzemnih mest postavljeni tudi zabojniki za mešane komunalne odpadke in mešano embalažo, za katere veljajo enaka pravila zbiranja kot pri uporabnikih.

ZBIRANJE ODPADKOV V ZABOJNIKIH PRI UPORABNIKIH

ZABOJNIKI ZA MEŠANO EMBALAŽO Z RUMENIM POKROVOM

ODLAGAMO: platenke, plastično embalažo, tetrapak, plastične folije, pločevinke vseh vrst, konzerve, kovinske pokrovčke, aluminijasto folijo ...

NE ODLAGAMO: plastičnih predmetov, plastične embalaže z vsebino, papirne embalaže, umazanih folij, lepilnih trakov, pločevink z vsebino, embalaže nevarnih odpadkov, kovinskih odpadkov, kovinskih doz razpršilcev (sprejev) ...

ZABOJNIKI ZA BIORAZGRADLJIVE KUHINJSKE ODPADKE – RJAVE BARVE

ODLAGAMO: zelenjavne in sadne odpadke vseh vrst, jajčne lupine, kavne usedline, čajne in kavne filter vrečke, kuhane netekoče ostanke hrane, pokvarjene prehranske izdelke, star kruh in pecivo, papirnate robčke, papirnate brisače in papirnate vrečke ...

NE ODLAGAMO: zelenega vrtnega odpada (trava, listje, vejevje, rože, žive meje), olja in maščobe, tekočih ostankov hrane, cigaretne ogorke, pepela, plenice in higienskih vložkov, tekstila, usnja, plute, klavničnih odpadkov, poginulih živali, iztrebkov malih živali ...

ZABOJNIKI ZA MEŠANE KOMUNALNE ODPADKE – ZELENE BARVE

V ta zabojnik spadajo vsi odpadki, ki jih ne moremo oddati kot ločeno frakcijo.

ODLAGAMO: plastificiran papir, celofan, onesnaženo embalažo, ki se je ne da očistiti, umazano papirnato in plastično embalažo, higienski papir, sanitetni material, plenice, higienske vložke, vatirane palčke, tkanine, gobice in krpe za pomivanje, usnje, izrabljena obuvala, šiviljske odpadke, vrečke iz sesalcev, lepilne trakove, kemične svinčnike, mačji pesek (v vrečki), kasete, filme, fotografije, gumijaste izdelke, pluto, porcelan, cigaretne ogorke, pometene smeti, manjše plastične in kovinske izdelke, manjše količine pepela v zaprti vrečki.

NE ODLAGAMO: papirja, embalaže, stekla, nevarnih in kosovnih odpadkov, zelenega vrtnega odpada, vej, biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov, gradbenih odpadkov, kamenja, odpadkov v tekočem stanju, poginulih živali in živalskih kož.

PREVZEM ODPADNE FOLIJE SILAŽNIH BAL

Odpadna folija silažnih bal sodi med odpadke iz kmetijske dejavnosti in ni komunalni odpadek, zato odlaganje v zabojnike za odpadke ali v naravo ni dovoljeno.

Odvoz silažne folije poteka enkrat mesečno na celotnem območju

občine. Ob prevzemu mora biti odpadna silažna folija brez mrežice, brez ostankov silaže, brez zemlje in prsti, neonesnažena z nevarnimi snovmi kot so barva, olje itd.

Za odvoz odpadne silažne folije se lahko naročite na tel. št.: 577 01 69 ali na elektronski naslov: komunala@obcina.bohinj.si, lahko pa jo sami pripeljete na zbirni center v Bohinjski Bistrici.

BREZPLAČEN ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV Z DVORIŠČA – 1 × LETNO

Vsako gospodinjstvo lahko hkrati odda kosovne odpadke **v skupni količini do 4 m³**. Pri več stanovanjskih objektih, kjer uporabljajo skupno opremo za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov, lahko uporabniki oddajo kosovne odpadke v skupni količini do 4 m³ na eno stanovanjsko enoto.

Uporabnik kosovne odpadke, ločene po materialih, pripravi na svojem prevzemnem mestu, ki omogoča dostop specialnemu vozilu in nakladanje z avtodvigalom.

Med kosovne odpadke SODI:

- oblaženo pohištvo (fotelji, sedežne garniture ...),
- vzmetnice,
- preproge,
- leseno in stavbno pohištvo (mize, stoli, postelje, omare, nočne omarice, okna, vrata ...),
- električna in elektronska oprema (gospodinska bela tehnika, računalniki ...),
- sanitarna oprema (umivalniki, WC-školjke, kopalne kadi, tuš kabine ...),
- kovinski predmeti (pomivalna korita, stojala za perilo, okovje, nosilci ...),
- športni rekviziti (smuči, kolesa ...),
- večji kovinski, leseni in plastični predmeti,
- rabljena oblačila, hišni tekstil (posteljnina, prevleke, prti ...),
- obutev, pasovi, torbice ...,
- ostali kosovni odpadki (vrtna oprema, igrala, otroški vozički ...).

V juliju in avgustu odvoza kosovnih odpadkov ne bomo izvajali zaradi povečane frekvence odvozov ostalih odpadkov.

Kosovne odpadke lahko sami pripeljete na zbirni center v Bohinjski Bistrici.

BREZPLAČEN ODVOZ ZELENEGA ODREZA Z DVORIŠČA – 1 X LETNO

Vsako gospodinjstvo lahko enkrat letno naroči odvoz zelenega odreza **v skupni količini do 2 m³**.

Med zeleni odrez SODI:

- listje
- trava
- ovenelo cvetje
- posušene lončnice
- odpadki, ki nastanejo pri delu na vrtovih, urejanju živih meja, obrezovanju grmovnic in **manjših dreves**.

Večje količine zelenega odreza in VEJE VEČJIH OKRASNIH IN SADNIH DREVES, lahko sami pripeljete na zbirni center v Bohinjski Bistrici.

DELOVNI ČAS ZBIRNEGA CENTRA

**TOREK-PETEK
9.00-17.00**

(odmor za malico od 11.00 do 11.30)

**SOBOTA – vsaka 1. in 3. v mesecu
8.00-12.00**

V zbirnem centru imate uporabniki možnost oddati različne odpadke:

- kosovne odpadke (pohištvo, vzmetnice, luči, igrače ...),
- kovine in barvne kovine,
- les (pohištvo) in odpadno leseno embalažo,
- belo tehniko (štedilniki, pečice, hladilniki, zamrzovalniki, pralni stroji), toplotne črpalke, klimatske naprave,
- električno in elektronsko opremo (radijski in TV-sprejemniki, računalniki, tiskalniki in druga elektronska oprema),
- zeleni vrtni odpad,

- oblačila in druge vrste tekstila,
- izrabljene avtomobilske gume,
- papir in karton, papirnato in kartonsko embalažo vseh vrst in velikosti,
- steklo in stekleno embalažo,
- ravno steklo (okensko, avtomobilsko),
- baterije in akumulatorje,
- jedilno olje in maščobe ter z njimi zamazano embalažo,
- nevarne odpadke (topila, kisline, baze, fotokemikalije, barvila, laki, črnila, lepila, smole, detergenti, pesticidi, biocidi, motorno olje ...)
- embalažo, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi,
- kozmetiko, dezodorante,
- sijalke, fluorescentne cevi in druge odpadke, ki vsebujejo živo srebro,
- folijo od silažnih bal (očiščeno, brez mrežice),
- azbestne odpadke,
- gradbeni material, zemljo in kamenje.

Prepuščanje ločenih frakcij odpadkov v zbirnem centru je za občano, ki so vključeni v redni odvoz komunalnih odpadkov brezplačno. Omejitev količine velja le za prevzem gradbenih odpadkov in azbestnih odpadkov.

Oddajo gradbenega materiala in oddajo azbestnih odpadkov je potrebno plačati skladno z veljavnim cenikom.

Z odpadki ravnamo odgovorno in glejmo nanje kot na surovine, ki jih lahko ponovno uporabimo pri proizvodnji novih izdelkov.

V letošnjem letu moramo dve sortirni analizi pri naključno izbranih povzročiteljih komunalnih odpadkov izvesti med 1. oktobrom in 31. decembrom.

Potrudimo se, da bodo rezultati letošnjih sortirnih analiz mešanih komunalnih odpadkov boljši od lanskih. ●

Frenk, dragi Pr'jatu ...

Tine Guzej

Sedim ob jezeru, njegovem jezeru, ki ga je Frenk tako neizmerno ljubil, in premišlujem ... Obletnice rojstva, torej življenja, so mi za ohranjanje spominov pred pozabo ljubše kot obletnice smrti. Utrujen od krute bolezni se je poslovil tri mesece pred svojim 61. rojstnim dnem, ki ga je imel 22. aprila, a kar ne morem verjeti in dojeti, da ga ni med nami šele četrto leto. In še bolj ne tega, da ga nikoli več ne bo med nami! Kako kruta je kategorija časa in spomina.

Poznala sva se pol njegovega in malce manj mojega življenja. Še preden je postal najmlajši slovenski župan, naju je seznanil Primož Kališnik - Kalček. Poznanstvo je sčasoma preraslo v prijateljstvo in se zadnja leta ojeklenilo v Prijateljstvo. Nazadnje se nisva več klicala po imenih, ampak zgolj s Pr'jatu. »Grev na kavo, Pr'jatu?« »Veš, Pr'jatu, da mi je uspelo dobiti denar za občino ...« Bil sem ponosen, da sem bil lahko Prijatelj s tako velikim človekom. To je bilo prijateljstvo prav posebne vrste, tako kot je bil tudi Franc Kramar Človek posebne vrste. Človek z veliko začetnico. Frenk ni živel svojega, ampak predvsem najprej življenje drugih ljudi. Bil je skromen, brez osebnih potreb, pravzaprav vedno na zadnjem mestu. Če ne bi imel svojega angela varuha, žene Sandre, bi še jesti pozabil, zagotovo pa ne bi imel vsaj od časa do časa na sebi novih čevljev in obleke.

Ko takole lovim spomine na najlepšem kraju na svetu, me kot s kolom po glavi udari spoznanje, da je bilo najino prijateljstvo skano veliko bolj kot iz najinih in usod drugih ljudi in dogodkov. V najinem druženju in dolgih pogovorih ni bilo prostora za teme, ki so tako značilne za pogovore med prijatelji (fuzbal, zabava, knjige, film, smučanje, basket, spomini na vojsko ...). Frenk je ves čas namenjal drugim temam, tesno povezanim z Bohinjem, Bohinjkami in Bohinjci. Kar dva županska mandata je delal zastoj, brez plačila. A je bil tako odbito nor, da je vseeno iz svojega žepa pomagal kar nekaj ljudem, predvsem mlajšim, ki so potrebovali pomoč. Če so zatajili drugi, Frenk ni nikoli. Imel je izostren posluš za njihove želje in potrebe. Javna skrivnost je, da je do službe na občini pomagal kar nekaj ljudem, predvsem mladim. Morda je bilo število zaposlenih na občini kdaj res večje, kot bi bilo to nujno potrebno, toda to je bila minimalna kolateralna škoda v primerjavi s tem, da bi ne ravno razviti Bohinj še bolj dušila malodušje in strah, brezizhodna prihodnost pa bi pregnala na cesto kakšno mlado življenje več.

Frenk je bil dober govorec in je potreboval tudi pozornega poslušalca. Tako kot otrok sijočih oči govori o svoji novi igrački, kolesar o novem bajku zadnje tehnologije ali ženska o bleščeči obleki, tako je moj dragi Prijatelj ponosno in zagnano razlagal in pojasnjeval svoje sanje in načrte. »A veš, Pr'jatu moj, da bom pripeljal v Bohinj iz Nemčije ladjico ..., uspeli bomo postaviti novo gondolo ..., našel sem investitorja za prenavo hotelov ..., vodni park bo privabil v Bohinj nove ljudi ..., odločil sem se za kanalizacijo ob jezeru, da bo jezerska voda nekega dne pitna ..., tudi Zgornja dolina bo dobila novo cesto ..., pa most pri Danici bom tudi zgradil, madona da ga bom, Pr'jatu moj ...«

Pogosto je uporabljal prvo osebo ednine, a nikoli in nikakor ne zato, ker bi bil tak egocentrik, temveč preprosto le zato, ker je ure in ure, ko je z avtom krožil po Zgornji in Spodnji dolini, sanjaril in dobival nove in nove ideje »kaj vse bom naredil za moje Bohinjce.« Pogosto sva zavzeto modrovala o načrtih, argumentirala vsak svoj prav in se tudi kregala, če ne bi bila, denimo, na Rju dovolj le brv za kolesarje, ne pa bahav most; dokler niso z evropskim denarjem financiranega mostu, ki bo tako kot tisti v Bistrici pri Danici zaradi svoje izvirnosti in monumentalnosti zagotovo odložen kakšne pomembne mednarodne nagrade, tudi ekspresno postavili, in se je spet enkrat pokazalo, da ima prav, tako kot skoraj vedno brez izjeme, in da je vizionar, kar je odlika le res velikih ljudi.

Kaj vse je Frenk naredil za Bohinj in Bohinjce v svojih štirih županskih mandatih! In je resno premišljeval tudi o kandidaturi še za petega, ki bi ga glede na podporo tudi zagotovo dobil, če na koncu prijatelji in Prijatelji ne bi podprli njegove odločitve, da bo kandidiral za poslanca. V politiko na državnih ravni ga ni gnala tista značilna iracionalna sla po oblasti in želja po pomembnosti, temveč se je za poslansko kariero odločil zgolj zato, da bi še tam lahko kaj dodatnega in velikega naredil za svoj Bohinj. Verjetno večina Bohinj in Bohinjcev ne ve, koliko lisičje zvigeta lobiranja je bilo potrebnega, da so v slovenskem parlamentu soglasno izglasovali novelo zakona o Triglavskem narodnem parku in temu biseru med biseri dolgoročno zagotovili financiranje. Tako kot res le nekateri vemo, kolikšna je bila cena za to.

Nikoli ni niti malo obžaloval, da se je tako zelo razdajal za svoj Bohinj. Pa čeprav je njegovo delo kdaj ostalo brez pohvale, bilo prezrto ali si je kdo celo lastil zasluge za nesporno njegova dela in njegove uspehe.

V pestrem in razgibanem življenju, katerega kakovost je zadnja leta načenjala huda sladkorna bolezen, se je Kramar spoprijaznil s poleni pod nogami. Samo tistih, ki so mu jih v obliki prijav in tožb zmetali zaradi lokala na kopališču, je bilo za več klafter. Pred skoraj štirimi desetletji, ko sta dotrajano stavbo z ženo Sandro vzela v najem, vlagala vanjo in ji počasi dajala vsebino, se zanj niso ravno topli. Bolj je postajal Bohinj turistična uspešnica, večji so bili apetiti polastiti se lokala. Na koncu se je tehtnica pravice nagnila na njuno stran, tako da bo lokal končno lahko dočkal obnovo in modernizacijo, a tudi to dolgoletno prejetje bolečih udarcev ni bilo ravno v prid Frenkovemu načertu zdravju.

Tako kot so ga – kot tudi nas, ki smo ga dobro poznali, ga spoštovali in imeli radi – prizadeli na odmevnem internetnem portalu zapisani očitki, »da je nekdanji dolgoletni župan Bohinja in zdaj poslanec SAB v državnem zboru – kronični pijanec.« Kakšna sprijena trditev o človeku, ki v življenju praktično ni spil kozarca alkohola! Kako zloba, človeška pritlehnost in želja za vsako ceno diskreditirati človeka in/ali politika v teh zblojenih časih res nima nobenih meja, pove dejstvo, da sem kot urednik uredniku portala, ki je o poslancu Kramarju širil takšne nebuloze, razložil, da je le bolan, a je še nekajkrat zapisal to trditev, le da je ob kronični pijanec dodal goljufivo besedo »menda«. Ko sem še enkrat ponovil opozorilo, me je odpravil z besedami: »Jaz že vem, imam o tem nesporne podatke iz prve roke, iz Bohinja!« Če lahko lažni informator iz Bohinja ob taki nemoralnosti še mirno spi, ve le on sam! Župan, poslanec in prijatelj Franc Kramar je pogreznjen v spokoj pravičnosti.

»Veš, Pr'jatu moj,« mi je že zelo bolan, ko smo drugi morda bolj kot on sam slutili, da bo bolezen kmalu močnejša od njega, razlagal: »Za Bohinj bi naredil in sem naredil vse, ne glede na ceno, in če na kaj, sem tako kot na svojo družino prav na to najbolj ponosen.«

Ogromno pa nas je, dragi Frenk, ki smo zelo ponosni na to, da smo lahko bili tvoji sopotniki. Biti s teboj celo Pr'jatu pa je bil privilegij posebne vrste. ●

Na braniku ranljive podobe

Janez Markeš

Čeprav posthumno, je Frenku Kramarju treba javno izreči spoštovanje. Znan je bil kot politik, ki je županske mandate osvajal z nedoumljivo spretnostjo. Z nič manjšo se je 2018 iz skorajda nemogočega položaja prebil v državni zbor. Bil je prvi župan Bohinja, tedaj (1994) novonastale občine. Poosebljal je njeno umestitev, njen razvoj in kot nekakšen večni prvoborec za identiteto Bohinja je iskal rešitve v labirintih nove stvarnosti, ki sta jo prinesla samostojna država in pretnja kapitalsko-turističnega vdora v bohinjski prostor.

Toda to je bila le ena podoba človeka, ki je bil v hrupu družbenega dogajanja na branikih edinstvene podobe prav posebne lepote kraja vržen v realnost. V globoki notrini je bil vedno osamljen, vsaj tako sem ga doživel po številnih pogovorih v času, ko sva se spoprijateljila. Najine poti so se križale že v zgodnjih devetdesetih letih prejšnjega stoletja, tudi najina meča sta se nekoč prekrizala v posebej vroči argumentaciji.

Tu je pokazal svojo veličino, zato sva postala prijatelja. Ko sva sedela na »spravni kavi«, sva si priznala napake, zmote, si podala roki. Njegova lastnost, ki je sam nikoli nisem premogel, je bila ta, da je znal poiskati bližino ljudi, v njih videti dobro, jih nagovoriti, jim prisluhniti in zanje zastaviti svoje znanje ter spretnosti. Bil je človek za ljudi, zato je tudi lahko osvojil dva županska mandata. Seveda ni bil brez napak, na kar so vestno opozarjali politični nasprotniki, toda prav to ga je marsikdaj delalo ljudem sprejemljivejšega, bolj življenjskega.

Najgloblja v njem pa je bila zgodba nekoga, ki se je vse življenje boril za podobo prezgodaj izgubljenega očeta, ki je bil bitko s seboj in vseskozi celil nezazeljivo rano, svoj tanatos. V mojem pogledu je bila tu njegova osamljenost absolutna, njegova drža povsem odprta in iskrena. Priznanje le te pa ni bilo namenjeno širokom množicam. Pravzaprav le tistim, ki so ga sami uveli v radar eksistencialne praznine, kakršna človeka spravi v spoštljiv molk in nemočno začudenje. V tem slednjem je zaspal. Edino, kar nam ostane – to jemljem tudi kot osebno dolžnost –, je, da mu izkažemo spoštovanje, ga vtisnemo v srčni spomin, svojcem izrečemo sožalje in se sami podamo na pot, ki jo je uhitil po sledi tolikih, brez katerih svet postaja vse bolj osamljen. ●

V slovo ob grobu

Primož Kališnik

Ni naključij v življenju, in ni naključij niti takrat, ko človek skozi čas, kot je danes, prestopa na drugo stran.

Frenk vstopa na ono stran, na za Slovence, kot narod, enega izmed največjih dni.

Na ta posebni dan se poslavljamo od pesnikovega gorenjskega rojaka, Frenka, velikega Slovenca.

Ne, to ni naključje. Slovo na Prešernov dan.

Nekatera drevesa v gozdu, ko padejo, ob tem povzročajo silovit hrup, druga pa tiho rasejo naprej.

Frenk se je poslovil tiho. Tisti največji, ki v življenju naredijo tako veliko za številne druge, se poslovijo najbolj po tihem.

Veliko je bilo, je in še več bo čez čas povedanega o našem Frenku in tistem, kar je storil na tej strani. V rodnem kraju, Triglavskem narodnem parku in v domovini.

Tisto, kar ga bo za vedno zapisovalo v ta prostor in čas kot velikega Slovenca, bo za župane, ki bodo stopali tu, v tem koščku raja, na njegovo pot, pomenilo, da si bodo obuvali zelo velike čevlje, in le redkim bodo prav.

Tisti, ki bodo nasledili ono, kar je pustil v hramu demokracije, bodo stopali v veliko prevelike čevlje. Frenk je bil pač poštenjak in je imel ljudi ne samo rad, pač pa je svoje življenje ljudem tudi posvetil.

Dragi Frenkovi otroci, Sandra, svojci, prijatelji, tu in zdaj pa se poslavljamo od našega, samo našega Frenka. Le vi sami najbolje veste, kakšen je bil, in nihče drug vam o njem ne more povedati nič.

Morda vas lahko le spomni na kakšen trenutek, ki se je morda izgubil v času.

Če nekdo človeka pozna več kot polovico svojega življenja in si je ves ta čas z njim blizu, mu lahko izreče le eno najlepših besed v slovenskem jeziku.

Prijatelj. Prijatelj, od katerega je vedno prihajalo šelestenje dobrega. Silhueta na vespi, na desnem ovinku na Polah, in na prtljažniku tisto, kar je peljal k jezeru.

Pogled s terase, tam, proti Komni in Voglu. Pogled tja, kjer, po rojaku, »beži tja v Bohinj, v Bistriško dolino, v trdnjavo, zidano skalo sivo.«

Proti Savici. Tja, kjer se na svet iz nič rodi reka, ki nato počasi zori v jezero ujet od blisk gora in neba, vse to pa pri Janezu odraste in se za vse ljudi odpravi naprej, po dolini, se razlije po vsej domovini.

Tako kot se je povsod razlivalo njegovo, Frenkovo dobro srce.

Toliko dobrega za druge. Skozi desetletja. Zase si je prihranil le kakšen ognjemet.

Frenka so poznali vsi, kaj več o njem pa vedeli le redki.

Sam o sebi ni govoril dosti, niti takrat, ko ga je telo počasi začelo puščati na bregu jezera, ki polni življenja.

Oni, ki smo ga za okrušek bolje poznali in nam je morda zaupal, smo čutili, da mu največ od vsega pomeni družina. Otroci, vnukinja, sestra, svojci in seveda Sandra, brez katere bi ne postal nikoli to, kar je bil, tako za druge kot za tiste najbolj njegove.

Ko ljudje prestopijo na ono stran, se vedno vračajo nazaj.

Veliko se je, se in se bo govorilo o Frenku, a zanj bi bilo pomembno le, da bodo ljudje tod okoli Triglava živeli dobro in tako, kot si želijo sami, saj sami najbolje vedo, kaj je dobro zanje.

Tu je delo dokončal.

Ni lepšega opisa zanj, kot je Aškerčev v Čaši nesmrtnosti.

»Truplo tvoje pač strohni v gomili, ali čaša tvojih del ostane! Narod tvoj bo pil iz čaše tvoje, s pitjem njenim bode se napajal – v delih svojih živel sam boš večno! ...«.

Tisto, kar se ne bo končalo nikoli, bo Frenkovo vračanje k družini in k svojim najbližjim. Zdaj vam ga ne bo več treba deliti z drugimi, saj je naš neulovljivi Frenk končno zares doma.

Največ ste mu pomenili vi. Vsi njegovi upi so položeni v vas. V vas, za katere od danes ne velja, da ste županovi, pač pa zgolj Frenkovi. Zdajle lahko slišimo, da pravi »moji«.

Domovina se, na dan kulture, poslavlja od velikega Slovenca. Frenk se od svojih ne bo poslovil nikoli, zdaj bo le končno imel zanje ves svoj čas.

Nekatera drevesa v gozdu, ko padejo, povzročajo silovit hrup, druga pa tiho rasejo naprej.

Lepo bodi, Frenk. Hvala, za šelestenje dobrega.

Opomba uredništva: Besedilo slovesa, prebrano na grobu v slovo v krogu svojcev in nekaj prijateljev. ●

Kako je potekala prenova Hotela Bohinj

Alpinia, turistično podjetje, d. o. o.

Foto: Alpinia, turistično podjetje, d. o. o.

Maja mineva leto dni, odkar smo v podjetju Alpinia začeli s prenovo Hotela Bohinj. Med prenovo smo se soočali z različnimi izzivi in nepredvidljivimi zapletmi, ki so bili povezani predvsem s preteklimi gradbenimi deli na objektu. To je na koncu podaljšalo tudi predviden čas prenove.

Pri prenovi smo se odločili, da ohranimo obstoječi obseg objekta ter vse vitalne in kvalitetne dele konstrukcije, kot so na primer stene, zidovi, medetažne plošče in ostrešje. Objekt pa je bilo treba statično in protipotresno ojačati, kar je bilo izvedeno s pomočjo zunanjih kovinskih okvirjev, ki objamejo in s tem ojačajo staro zgradbo. Hkrati smo s temi okvirji lahko vzpostavili balkone pred sobami, ki bodo gostom omogočili lepe razglede na jezero in okoliške hribe. Vsi kovinski ojačitveni elementi so oblečeni v les in se navzven odražajo v urejenem ritmu

nagnjenih vertikalnih stebrov. Že stari objekt je imel na vhodni fasadi razpoznaven element, ki ga je vzpostavljala trikotna zatrep streh, dozidave pa to kompozicijo še bolj razgibajo ter ustvarjajo dialog z vrhovi gora v ozadju. Sobe so opremljene v svetlem lesu, imajo sodobno urejene kopalnice in panoramska okna, ki dajejo občutek narave na dlani. Poseben detalj v sobah predstavlja silhueta Triglava, ki sobo še dodatno poveže s tematiko Bohinja, osvetljena pa sobi doda še poseben čar. Prenova je zajemala tudi popolno energetska sanacijo objekta, vgrajena so nova okna, objekt je dodatno toplotno izoliran, sobe imajo prezračevanje z rekuperacijo, ogrevanje in ohlajevanje pa bo s pomočjo obnovljivih virov. Prevladujoči material v hotelu je les, macesen. Pojavlja se na fasadah, okvirjih oken in je glavni material interierja. Posebno pozornost smo namenili temu, da so vse materiale in elemente dobavila in montirala slovenska podjetja. Glavni izvajalci so bili Tosidos in Riko Hiše, pomembni podizvajalci pa Eurolux, Pečarstvo Štupar s keramiko, Pečarstvo Hrovat s kamini, podjetje Gašper z okni, Svea in Permiz z mizarsko dejavnostjo. Arhitektura je delo OFIS arhitektov, statično zasnovo pa je zasnoval Milan Sorč. Sodelovanju s slovenskimi izvajalci in dobavitelji bomo sledili tudi v prihodnje, saj bomo različne lokalne oziroma slovenske izdelke vpeljali skozi celotno ponudbo, od gostinske ponudbe, kozmetike do manjših detajlov.

Naj dodamo še, da smo zelo veseli podpore lokalne skupnosti, saj je odziv na prenovo hotela in s tem obuditev hotelskega turizma v Bohinju zelo pozitiven. Zavedamo se, da mora Bohinj ostati prijazen domačinom in na drugi strani ponuditi visoko raven ponudbe gostom. ●

Povezovanje kmetijstva in turizma, kje smo?

Turizem Bohinj

Pridelava hrane je bila v preteklosti ključna gospodarska dejavnost v Bohinju. S kasnejšim razvojem lesnopredelovalne industrije in pospešenim razvojem turizma so te tri dejavnosti tvorile hrbtenico bohinjske ekonomije. Zagotavljali so zaposlenost in pogoje za gospodarsko rast.

Potem sta se zgodila globalizacija in vzpon liberalnih ekonomskih konceptov, kar je v veliki meri vplivalo na trende, ki so se zgodili v zadnjih desetletjih. Zaradi poplave cenene hrane od vsepovsod se je vršil močan pritisk na odkupne cene kmetijskih pridelkov, ki so se izjemno znižale. Prišlo je do zmanjševanja števila kmetij in opuščanja pridelave in priraje.

Jasno je, da s takim pristopom ne moremo govoriti o trajnostnem razvoju. Še posebej ne območja, kot je Bohinj, kjer so generacije skozi stoletja poskrbele, da se je do danes ohranil kot eden od alpskih biserov. Naša naloga je, da to ohranimo tudi za prihodnje rodove in s sodobnimi, trajnostnimi načini pridelave ohranjamo tradicijo in hkrati poskrbimo, da bo to kraju in prebivalcem prineslo tudi ekonomske koristi. Pri tem je pomembno, da je danes lokalna ponudba splošni trend, da je želja gospodarstva po povezovanju in zato odlična priložnost za vzpostavitev okrepjenih povezav.

Hkrati pomeni tudi nujnost zavedanja pri potrošnikih, da je tak način pridelave hrane dražji, in vseh deležnikov v verigi do potrošnika, da imajo vzpostavljena pravična razmerja in odnose.

To je bil tudi temeljni razlog, da je Občina Bohinj pristopila k pripravi nove strategije razvoja kmetijstva, v kateri je ključen poudarek, kako spodbuditi oziroma okrepiti pridelavo hrane z visoko dodano vrednostjo in obenem izpolniti pričakovanja gostinske ponudbe.

Tlakovanje te poti je bilo dano v izvedbo Turizmu Bohinj, ki že desetletje postavlja ključne temelje za povezavo kmetijstva in turizma na področju preskrbe s hrano preko kolektivne blagovne znamke Bohinjsko/From Bohinj. S sistemom certificiranja zagotavlja najvišjo stopnjo kakovosti in geografsko poreklo. Naslednji korak je vključitev kar največjega števila pridelovalcev, predelovalcev in večjih kupcev hrane v prehransko verigo, ki s tem postaja nova zgodba bohinjskega kmetijstva in turizma.

V prihodnjih člankih bomo bolj podrobno predstavili načrt oziroma pristop h krepitvi povezave lokalne pridelave in gostinske dejavnosti.

Zaključimo naj s tem, da vabimo vse, ki imate željo in voljo vzpostaviti pridelavo za znanega kupca v gostinstvu, povežite se z nami, da se pogovorimo, kako najlažje začeti to pot. Že v letošnjem letu si želimo več bohinjske zelenjave, krompirja, koruze, jajc, sadja in izdelkov iz njih. ●

Turizem Bohinj objavlja

RAZPIS

za pridobitev certifikata
BOHINJSKO/FROM BOHINJ

Razpis je odprt za prijavo:

- vodenih doživetij,
- pridelkov in kulinaričnih izdelkov,
- nastanitev,
- rokodelskih izdelkov ter izdelkov unikatnega in industrijskega oblikovanja,
- jedi in pijač.

Rok za oddajo prijave: 3. junij 2021

Datum ocenjevanja: 17. in 18. junij 2021

Termini individualnih svetovanj za razvoj produktov:

27. maj 2021; 9:00 - 17:00

1. junij 2021; 9:00 - 17:00

Svetovanja bo vodila dr. Jana Vilman, po predhodni najavi na e-poštni naslov bohinjsko@bohinj.si.

INFORMACIJE, PRIJAVA IN OBRAZCI:

Turizem Bohinj, Stara Fužina 38 (Center TNP Bohinj)
e: bohinjsko@bohinj.si, telefon: (0)4 57 47 590, 040 229 079
www.bohinj.si/b2b/bohinjsko-b2b/

Turizem Bohinj, Klemen Langus, direktor

Turistično društvo Bohinj

Turistično društvo Bohinj

Izvedene volitve v TD Bohinj

Konec meseca marca 2021 je potekel mandat aktualnim članom upravljanja v TD Bohinj. Na podlagi določb Pravil o volitvah v organe Turističnega društva Bohinj so se od ponedeljka, 15. 2. 2021, do vključno torka, 9. 3. 2021, do 24. ure vlagale kandidature za volitve predsednika TD Bohinj, člane Upravnega odbora, Nadzornega odbora in Disciplinskega razsodišča TD Bohinj. Izid volitev TD Bohinj, ki so potekale 25. 3. 2021, je s sestavo novih članov objavljen na spletni strani www.tdbohinj.si/vizitka-drustva/aktivnosti-za-clane.

Nov rezervacijski sistem

V letošnjem letu smo se v TD Bohinj lotili zahtevnejšega projekta, in sicer zamenjave celotnega rezervacijskega sistema. K tej odločitvi nas je prisilila ukinitve podpore starega ponudnika s še dodatno motivaci-

jo, da je vseeno hkrati tudi čas za ta korak. Pri iskanju novega ponudnika smo zaradi specifičnosti dela v TD Bohinj naleteli na nemalo težav, vendar z vnetim raziskovanjem našli pravega – rezervacijski sistem Hotelinco podjetja Mais.

Partnerje sobodajalce TD Bohinj smo pozvali k sodelovanju in mnogi so pokazali interes ob zamenjavi rezervacijskega sistema, saj smo jim v primeru sodelovanja z nami dodelili še dodatne pravice, kjer imajo sobodajalci vpogled v svoje rezervacije iz skorajda vseh večjih svetovnih rezervacijskih portalov in lahko svoje lastne rezervacije tja tudi sami vpisujejo.

Sobodajalcem je TD Bohinj dostope do rezervacijskega sistema Hotelinco in povezave s Chanel Managerji omogočil popolnoma brezplačno, v sklopu društvene dejavnosti, poskrbeli smo pa tudi, da so vsi, ki so se nam pridružili, deležni izobraževanja o programu za čim lažji začetek letošnje sezone.

Slap Savica – odprt za ogled

Cenjenim bralcem Bohinjskih novic sporočamo, da je pot k slapu Savica odprta za ogled. Pot je očiščena in varna, saj smo za to dodatno poskrbeli. Čeprav so v naravi, obiskovalce naprošamo, da upoštevajo varnostno razdaljo in vsa priporočila NIJZ ter osebja na slapu. Verjamemo, da v teh časih ni boljšega kraja, kjer se boste od vsega odmaknili in še bolj zdravo nadihali.

V sezono vstopamo z osveženim znanjem nemščine

Kljub razmeram smo v TD Bohinj v decembru in v marcu za članke organizirali dva tečaja iz nemščine. V skladu s sodobnimi trendi in zaradi znanih razmer smo ga izvedli kar preko spletnih srečanj. Ob teh priložnostih se iskreno zahvaljujemo predavateljici Vesni Arh, ker je pripravila vse za nemoteno spletno učenje in svoje znanje predala tudi znanja željnemu tečajnikom.

Za lepe balkone

Tudi letos smo za člane TD Bohinj organizirali skupno naročilo balkonskega cvetja, kot že vsa leta prej. V letošnjem letu prihaja kar 7000 novih balkonskih sadik. Cenjenim članom sporočamo, da jih bomo o prevzemu ter kraju in času še naknadno obvestili. Ker še vedno vladajo posebne razmere, stranke ob prevzemu naprošamo, da dosledno upoštevajo navodila NIJZ in osebja. Ker so jutranje temperature še vedno zelo nizke, predvidevamo dobavo sadik okrog 8. maja 2021.

Gostišče Danica dobiva vse lepšo podobo – odpiramo v juniju 2021!

Že v začetku septembra 2020 smo začeli s celovito prenovo oziroma rekonstrukcijo gostilne, otvoritev pa načrtujemo v juniju 2021.

Dela trenutno potekajo vzporedno v notranjosti in zunanosti. Objekt je skoraj v celoti zastekljen. Kljub situaciji z epidemijo, beležimo le manjši zaostanek, vendar se ekipe podjetja Tosidos, skupaj s projektantom Matjažem Krajnikom iz podjetja Arch design, oblikovalko in idejno konceptarko izgleda notranje opreme ter prostorov Jano Vilman, arhitektom Anžetom Repincem, lokalnimi bohinjskimi mojstri in podjetniki ter ostalimi slovenskimi podjetji trudi, da bi gostišče lahko čimprej odprli.

Največja sprememba pri gostilni bo poleg večjih notranjih, zunanjih in delovnih prostorov predvsem to, da bo v prihodnosti imela tudi nastanitvene kapacitete. Gostom bodo na voljo namestitve v petih sobah in dveh apartmajih, vsaka s svojo bohinjsko zgodbo.

Foto: TD Bohinj

Ob vstopu v restavracijo Gostišča Danica, bo goste preplaval prijeten občutek domačnosti, ki ga bodo ustvarjali detajli, povezani z bohinjsko tradicijo. Dodatno toplino prostoru v hladnejših mesecih bosta dala kmečka peč, ki bo srce restavracije ter kamin na zastekljeni terasi. Vsi, ki bodo iskali intimnejši kotiček zase pa bodo svoje zavetje našli v še eni ločeni sobi. Gostilna bo v svojih notranjih in zunanjih prostorih lahko sprejela do 170 oseb. V ponudbi gostišča bodo imele prednost lokalne jedi in sestavine, ki so pridobile certifikat Bohinjsko.

Boštjan Mencinger, predsednik Turističnega društva Bohinj je povedal: »Ko nas je lani presenetila epidemija in so ukrepi za zaježitev širjenja okužb izrazito udarili po turistični panogi, smo sredi lanskega leta sprejeli drzno odločitev in se odločili za realizacijo več kot milijon evrov vrednega projekta prenove gostilne Danica. Čas najhujše krize smo želeli izkoristiti nam v prid, saj smo pričakovali, da bo tudi v drugi polovici leta delovanje gostinskih objektov omejeno oziroma bo obisk okrnjen. Odločitev se je v tem smislu izkazala za pravilno, pomembno je samo še, da pravočasno zaključimo gradbena in obrtniška dela in pričnemo z obratovanjem. Kamp Danica, pa tudi Bohinj, si tak objekt zasluži in verjamem, da bomo na novo gostišče lahko ponosni.«

Milena Košnik, vodja TD Bohinj in direktorica podjetja Danica Bohinj d.o.o. je povedala: »Prenovo gostilne Danica smo že dolgo načrtovali. Zavedali smo se, da restavracija, ki je pomemben del kampa Danica, ne sledi razvoju samega kampa. Ko smo lani jeseni zagrizli v prenovo, nismo mislili, da se bo epidemija ponovila in da bo trajala tako dolgo. S tega vidika smo ujeli pravi trenutek za popolno adaptacijo gostilne Danica. S povečanjem objekta bomo pridobil še sobe za nočitve, ki bod tematsko zanimive in raznolike. Gostišče Danica bo tako še atraktivnejše in bo pomembna pridobitev za ves Bohinj. V želji po tem, da bo res prijetno in idilično gostišče smo že v izdelavo vključili lokalne mojstre, ponudba pa bo temeljila na lokalni kulinariki in domačih pridelovalcih.«

Foto: TD Bohinj

Foto: TD Bohinj

Vabimo vas, da napredek Gostišča Danica spremljate na Facebook in Instagram profilu Gostišče Danica ter spletni strani www.gostisce-danica.si. ●

Triglavski narodni park objavlja javni razpis za podelitev Belarjevega priznanja

Javni zavod Triglavski narodni park

Priznanje, poimenovano po dr. Albinu Belarju, prvem pobudniku za ustanovitev narodnega parka v Dolini Triglavskih jezer, je namenjeno posameznikom in pravnim osebam za njihovo uspešno delo,

dosežke in pomoč pri: poslanstvu, ozaveščanju in promociji narodnega parka, ohranjanju biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot narodnega parka, ohranjanju kulturne dediščine v narodnem parku, urejanju in upravljanju narodnega parka ter upravljanju obiskovanja in urejanju infrastrukture na območju parka.

Predloge za nagrajence z obrazložitvijo lahko posredujejo fizične in pravne osebe v Republiki Sloveniji do vključno 31. maja 2021 v zaprti ovojnici s pripisom »Za Belarjeva priznanja« na naslov Triglavski narodni park, Ljubljanska cesta 27, 4260 Bled. Predloge bo obravnavala posebna komisija, ki jo je imenoval svet Triglavskega narodnega parka, podelitev pa bo na osrednji prireditvi Triglavskega narodnega parka ob 40-letnici zakonske ustanovitve Triglavskega narodnega parka in 60-letnici razglasitve Doline Triglavskih jezer za narodni park septembra 2021. ●

Posebnosti in pestrost življenja v Bohinjskem jezeru

Mag. Tanja Menegalija, Strokovna služba Triglavskega narodnega parka

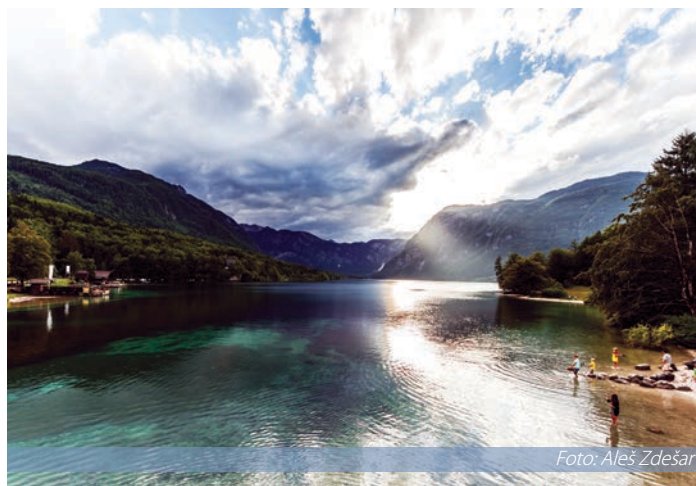

Foto: Aleš Zdešar

Bohinjsko jezero je največje naravno jezero v Sloveniji. Leži v najglobljem delu Bohinja na nadmorski višini 526 m, sredi visokogorskega sveta z vrhovi nad 2000 m. Dolgo je 4100 m in široko 1200 m. Nastalo je v tektonski kotanji, ki jo je preoblikoval Bohinjski ledenik. Ob koncu zadnje poledenitve, pred približno 10.000 leti, je bil vodostaj jezera višji za 18 m. Jezero je segalo do zdajšnje Stare Fužine, kar nakazujejo fosilne jezerske terase. Največja globina 45 m je v vzhodnem delu, sredi Fužinarskega zaliva. Zahodni del jezerske kotanje je plitvejši, saj ga zasipava glavni pritok jezera - Savica. Drugih stalnih večjih površinskih dotokov jezero nima. Za dotok vode in obnavljanje so pomembni še kraški izviri pod jezersko gladino, ki se nahajajo pod pobočji Pršivca. Ob večjih padavinah jezero napaja tudi voda, ki prideka po hudourniških strugah. Najbolj mogočen je izvir Govica. Kljub redkim pritokom je za jezero značilna izredna pretočnost, saj se vode v njem obnovijo trikrat na leto.

Voda v jezeru je hladna. Poleti je izrazit pojav temperaturne plastovitosti. Na vrhu je decimeter do nekaj metrov globoka vrhnja plast, kjer sonce vodo segreje nad 20°C. Pod njim je srednja plast z izrazitim gradientom, kjer pada temperatura za 1°C na meter globine. Pri dnu je temperatura konstantno 4°C. V letu 2019 je bila srednja letna temperatura jezera višja za 1,6°C od obdobjnega povprečja 1981-2010. V povprečju se tudi število dni, ko je jezero zamrznjeno zmanjšuje.

Življenje v jezeru je izredno bogato. Zaradi hidroloških, geoloških in ekoloških posebnosti se v jezeru pojavljajo združbe, ki so za Slovenijo redke. Od manjših organizmov, očem nevidnih, so izredno pomembne alge, ki so tudi pokazatelji kakovosti vode. Obsežne zelene zaplate na dnu plitvin so parožnice ali hare, ki spadajo v skupino alg, čeprav spominjajo na prave rastline. So značilne za gorska, s hranili revna jezera. Od višjih rastlin je povprečnemu opazovalcu narave najbolj znana vodna rastlina klasasti rmanec, ki pogosto pokuka iz vode, dele stebela pa voda nanosi tudi na obalo. Na obrežnih delih jezera lahko najdemo tudi dristave in vodno zlatico. Pomembni mokrišni habitati se naha-

jajo v Ukancu pri izlivu Savice v jezero. So življenjski prostor redkih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst ter služijo kot naravna čistilna naprava.

Od živalskih vrst so v jezeru najbolj opazne ribe. V jezeru jih živi več vrst. Avtohtone vrste so jezerska postrv, menek, klen in pisanec. Ostale so bile v jezero naseljene od drugod. Klen in pisanec sta vrsti, ki ju je moč videti na vsakem koraku, medtem, ko se menek in jezerska postrv bolj skrivata. Menek je nočna riba in se zadržuje na dnu med rastlinjem, koreninami in kamenjem, jezerska postrv pa je zelo redka.

Ribe se prehranjujejo z ličinkami žuželk, ki živijo v vodi in planktonskimi rakci. To so mikroskopske živali, ki prosto plavajo v vodi, njihova glavna hrana pa so drobne alge. Vodne bolhe, ki so dobile ime po skokovitem plavanju, in ceponožci sta najpogostejši skupini drobnih rakcev v jezeru.

Ličinke žuželk, kot so mladoletnice, dvokrilci, enodnevne in kačji pastirji, živijo med muljem in listjem. Tam pogoste so tudi pijavke. V drobnem pesku, kjer je veliko organskih delcev, živijo drobne školjke in polžki.

Posebnost Bohinjskega jezera so trdoživnjaki. Večina vrst živi v morju, v Bohinju pa se pojavlja sladkovodna vrsta trdoživa. So zelo majhni in pritrjena na podlago, spadajo pa med ožigalkarje.

Bohinjsko jezero se še vedno uvršča med oligotrofna, to je s hranili neonesnažena jezera, vendar v zadnjih letih na slabšanje razmer v jezeru in občasno povečan vnos hranilnih snovi opozarjajo razrast zelenih nitastih alg vzdolž celotne obale, zmanjšana globina uspevanja in redčenje sestojev višjih vodnih rastlin, kot tudi zmanjševanje števila njihovih vrst. Na kakovost jezerske vode vplivajo turizem, kmetijska raba, način odvajanje odpadnih voda in drugi posegi v vplivnem območju, ki sega visoko v visokogorje. Ekološki pogoji v jezeru in z njim življenje v njem, pa se lahko spremenijo tudi zaradi sprememb podnebja in višanjem temperatur. ●

Društvo Invalid Bohinj

Marija Kožar, DIB Bohinj

Obveščamo vas, da je pisarna društva ponovno odprta vsak ponedeljek od 16. do 17. ure. O aktivnostih vas bomo obvestili, ko jih bomo lahko začeli izvajati. ●

Povezovanje društev se prebujata s pomladjo

Olga P. Gorišek, DU BB, Iva Lapajne, Občina Bohinj

V prejšnjih novicah smo vas obvestili, da smo se skupaj z društvom Invalid Bohinj in Občino Bohinj prijaviли k projektu **Interaktivnih medgeneracijskih delavnic**. Danes z veseljem sporočamo, da smo na razpisu uspeli.

Kaj vsebuje: interaktivne medgeneracijske delavnice, ki bodo vsebinsko vezane na teme, kot so igre (npr. včasih in danes), izobraževanje, zdravje in pravljice. V projektu želimo povezati prenos znanja med generacijami skozi različna starostna obdobja (otroci, starši, stari starši). Delavnice bodo ob osnovnem, teoretičnem delu usmerjene v aktivnosti s praktičnim prikazom osvojenega znanja in končnemu produktu. Sledili bomo pomembnemu cilju projekta in z uporabo naravnih ter recikliranih materialov varovali okolje. Z izvedbo in načini dela bomo zagotovili edukativne, sproščene in zabavne delavnice.

Nameni in cilji: povezovanje s prenosom znanja ter medgeneracijsko sodelovanje, brezplačna udeležba in varovanje okolja. K sodelovanju bomo povabili posameznike, tokrat v določeno aktivnost z jasnim ciljem, in širšo javnost osveščali o pomembnosti prenosa znanja ter izkušnji. Z izvedbo projekta bomo obogatili lokalno skupnost.

Ciljne skupine: izvajalci in uporabniki so otroci, učenci, starši, stari starši, družine, osebe s posebnimi potrebami, starejši, osamljeni. K sodelovanju bomo povabili zaposlene na občinski upravi, osnovni šoli in knjižnici, ZD.

Način pridobivanja prostovoljcev: s predstavitvijo projekta in neposredno vključitvijo. Otroke, starše, stare starše bomo naslavljali kot bodoče prostovoljce, prav tako tudi člane obeh društev osebno in preko medijev na osnovi pomembnosti prenosa znanja in aktivnega

sodelovanja prostovoljcev. Ob zaključku projekta v septembru bomo podelili zahvale oz. priznanje za sodelovanje. Projekt bomo predstavili tudi na prireditvi ob dnevu starejših.

Potek **prenosa znanja** znotraj obeh organizacij in med njima ter proces mentorstva:

povezovanje mentorjev (laično v povezavi s strokovnim), prostovoljcev in članov društev ter drugih sodelujočih v projektu. Želimo si aktivno sodelovanje pri pripravi in izvedbi posameznih aktivnosti. Tematska področja predstavljajo platformo za izražanje in prenos znanj med generacijami. Kot mentorje (nosilce znanj) vidimo učitelje, zdravstvene delavce, knjižničarje in nenazadnje tudi otroke s svojimi izkušnjami in energijo. Posamezne interaktivne delavnice bodo izdelane v obliki navodil za teoretični ter praktični del. Delavnice se bodo izvajale v vsaki krajevni skupnosti v mesecih maj, junij, julij in avgust (tedensko po dve uri). Projekt bomo zaključili v mesecu septembru z razstavo produktov in predstavitvijo načina dela ter novimi prostovoljci.

Pričakovanja in učinki za društvi: presegli bomo zaprtost, se med seboj povezali in poudarili pomen prostovoljstva. Z novimi izkušnjami, načinom dela (uporaba naravnih materialov, izdelava daril z zgodbo ...) bomo obogatili obstoječe programe in razblinili stereotipe o nepomembnosti starejših, invalidov in oseb s posebnimi potrebami. Povezali bomo družine, posameznikom dali možnost za izboljšanje samopodobe ter osebnostno rast.

Pri tem naj opozorimo, da sta obe društvi pridobili že kar lepo število prostovoljcev. Morda pa bo ravno ta projekt mlajši generaciji upokojencev vzpodbuda, da se nam pridruži.

Prilagamo tudi sliko prostovoljcev obeh društev.

Foto: arhiv Društva upokojencev Bohinjska Bistrica

Ostala dejavnost društva

V teh dneh se je sestal tudi NO društva, ki je pregledal dokumentacijo in jo pripravil v obravnavo UO društva, ki bo letos odločalo tudi v imenu občnega zbora.

Na koncu naj vam ponovno posredujemo **tel. št. brezplačnih prevozov PROSTORFER: 080 10 10**. Kot verjetno veste, se je na prevoz treba prijaviti najmanj 3 dni pred tem, ko potrebujete prevoz.

Pisarna je odprta vsako sredo med 16. in 17. uro.

Še vedno upoštevajte navodila NIJZ in lokalne skupnosti, pazite nase in ostanite zdravi! ●

M - 041 889 610

www.sir.si

e - bohinjska.sirarna.doo@siol.net

MLEČNI IZDELKI

Pokličete, naročite, prevzamete.

Obraz meseca – Simon Pintar

Lothar Orel

PO DOMAČE: /

IZOBRAZBA: Ekonomski tehnik.

KLJUČNE ZNAČILNOSTI: Trmast, natančen, prilagodljiv.

KAJ ME FASCINIRA: Čisti avtomobili.

VSI BI MORALI POZNATI:

PESEM/GLASBENIK: Na SLO sceni Ali En, na tuji Pink Floyd.

UMETNIŠKO DELO: Je lahko tudi avto! Ferrari Enzo.

KRAJ: Tenerife.

JED: Jota. Enolončnice nasploh.

ČLOVEK: Ne vem. Vem, koga bi bilo bolj ne poznati (smeh).

V BOHINJU MI JE VŠEČ: Okolje, jezero, narava.

POGREŠAM: Več možnosti najema. Ugodna najemniška stanovanja za mlade družine, garaže, manjše poslovne prostore. 4 mesece so se mi smejali, ko sem rekel, da bom najel garažo – pa sem jo! Zato se tudi imenujem »mobilna avtokozmetika«, ker sem najprej najel prikolico in delal po terenu.

Simon, ne morem dovolj poudariti, kako nenavadno se mi zdi, kar delaš. Jaz imam zelo rad avtomobile, a le kot prevozno sredstvo. Kar se tiče čiščenja, sem pa čisti aberveznik; in tudi nate sem nateletel po čistem – no, nečistem – naključju: peljal sem eno mammo po opravkih, pa mi je pomohila sedež. In sem iskal nekoga, ki bi to saniral. Prepričan sem bil, da bom moral peljati avto v Ljubljano, pa sem bil zelo presenečen, ko so mi rekli »kaj na Kamnjah«. Še bolj kot to, da si tako blizu, me pa fascinira, da se nekdo ... ne vem, resničen ... s tem ukvarja. S profesionalnim čiščenjem avtomobilov! Kako si se odločil za kaj takega?

Vse iz lastne izkušnje, lastne želje, interesa. Tudi jaz sem fan avtomobilov; zlasti lepih. Če želiš imeti lep avto, ga moraš pa fajn spucati. To se mi je vedno zdelo pomembno – a ko sem se prvič sam lotil, sem ga tako temeljito drgnil, da sem spraskal, poškodoval lak. Tedaj sem ga prvič peljal na poliranje, bil navdušen nad rezultatom in razvil željo, da bi to tudi sam delal profesionalno.

Kako to, da nimaš table ob cesti, da bi te ljudje lažje našli?

Začel sem dobesedno iz nič in vsak prisluzen cent sem doslej vlagal v nakup strojev, čistil in opreme, najel sem garažo – in seveda izobraževanje. To se mi je zdelo bolj pomembno kot oglaševanje.

Kakšne stroje imaš?

Najbolj pomemben je WAP. Potem dober sesalec, globinski sesalec ... Pa kompresor je nepogrešljiv.

Kaj je kompresor?

Ne veš, kaj je kompresor? A me hecaš?

Ne. Kot sem uvodoma povedal, mi tvoj foh predstavlja špansko vas. Jaz sem ... leta 2009 – menda prvič in zadnjič – iz avta zmetal vso šaro in ga pred hišo sesal, drgnil, steval tepihe ... pa je prišla mama Sonja – še danes jo vidim –, naslonila se je na ograjo, s to zanj tako značilno držo, in me sila hudomušno gledala. Pa sem rekel: »Kuga, me že an cajt nis' vid'la tkuj gloncat?« Ona pa v smeh: »Še ankol! Toj gvišno ena baba posred.« Pa še res je bilo. (smeh)

Veš, zame je velik dar, da prek teh portretov spoznavam, kako ljudje živijo, razmišljajo, vidijo svet ... Teče debata, če obstajajo paralelni sveti – obstajajo, pa še kako! V ljudeh okoli nas. Včasih si je nemogoče predstavljati, kako drugačen svet doživlja že moja sosed, kaj šele nekdo na drugem kontinentu. Torej – kompresor?

Stroj, ki izpihuje zrak. Poglej, ti pokažem: tu potegne zrak, ga stisne na 10 barov in izpiha. Tako kot na črpalki za napumpat gume.

In ti z njim pumpaš gume?

Ne, daleč od tega. Uporabljam ga za čiščenje, sušenje, izpihovanje tepihov, rez, povsod, kjer se nabere prah ... Tudi parni čistilnik je zelo uporaben, nabaviti nameravam še razvlaževalec zraka in generator ozona – a kaj je generator ozona? (smeh) Razbije O₂ v O₁, potem se O₁ veže na O₂ in nastane ozon, O₃, ki je močan oksidant – z njim razkužiš avto in klimo, pobije viruse, plesen, vonjave ... Je že na pošti; preden bodo Novice izšle, bo že tu.

To so pa polirne mašine, pogledj. (Gledam in silno učeno kimam zraven, op. av.) Sem bil že na dveh tečajih, tretjega imam v maju. Zbajejo nas v eno garažo, najprej teorija, potem pa vsak tečajnik dobi en del

avta, ki ga mora spolirati. Moj napredek od prvega avta, ki sem ga spoliral, je zahvaljujoč tem tečajem ogromen.

Ključen je pritisk?

Vrsta polirke, hitrost, pritisk, različne granulacije polirnih gobic – trde, mehke, srednje, ovčke, mikrofibra ... veliko različnih polirnih nastavkov je.

In to ni na suho? Imaš ... polirno pasto?

Obvezno. In ključno je, da je avto popolnoma čist. Pred poliranjem povprečen avto čistim 3 ure – sicer gobica pobira umazanijo in ne poliraš, ampak praskaš.

Kaj pa notranje čiščenje?

To je pa garanje, sploh globinsko čiščenje. Čistiš zelo majhen prostor z veliko težko dostopnimi mesti. Hrbet trpi, moraš biti previden, brez hitenja, da se kaj ne poškoduje. Avto je kompleksen za čiščenje, saj je mnogo materialov: lak, les, plastika, guma, usnje, tkanine, krom ... Želim, da po čiščenju ostane v avtu čim manj kemikalij. Pri globinskem sesanju, recimo, uporabljam samo vodo – čistilo dam na sedeže, potem pa s čisto vodo presesam do zadnje trohice.

Kaj si prej delal?

Zamenjal par služb – vedno sem bil v prodaji. Trgovinski in terenski.

Tudi vezano z avti?

Ne, nikoli nič. Prvo službo sem imel v Lescah. Zamenjal sem jo, ker sem želel delati v Bohinju; 7 let sem delal in prodajal sir, potem sem bil 10 mesecev zopet v trgovini, nakar sem kot trgovski zastopnik prevzelo celotno Slovenijo – in ponovno spoznal, da želim biti v Bohinju, kjer sem odprl »avtokozmetiko«.

Kdo so tvoje stranke?

Vsak, ki ima umazan avto in bi rad imel čistega – od 18 do 80, ni profila.

A povečini ljudje, ki imajo bolj imenitne avtomobile?

Ne ... od kakih 500 EUR pa do ... najdražji je bil cca 80.000 EUR.

Kovačeva kobila?

Je pa bosa (smeh). Si vzamem kako nedeljo tudi pol ure časa za svojega, ampak sem raje z družino, s svojima otrokoma.

A žene pa nimaš?

Seveda jo imam. Brez žene je težko imeti otroke (smeh).

Vodite družinski posel?

Ne, vse delam sam. Čistila so nevarna za otroke, pa tudi sicer avtomobile strank čistim izključno sam in ne pustim nikogar zraven – tudi Picasso ni imel zaposlenih, da so mu slikali slike.

Torej pojmuješ čiščenje kot umetnost?

Zakaj pa ne? Avto je umetnost, dober avto je umetniško delo, vsekaror.

V prostem času ...

... sem največ z družino. Rad se podružim s prijatelji. Če čas dopušča, kolesarim. A večinoma delam.

Torej imaš dovolj navala, čeprav nimaš table?

Poleti ja, pozimi manj, ker »bodo vsi spomladi, ko bo lepo vreme«. Ampak to je zgrešeno razmišljanje – ravno pozimi je treba avto bolj zaščititi, je sol, mraz, več nevarnosti. Recimo – se namažeš pred sončenjem ali šele po njem? To je enako.

Hvala za tvoj čas. ●

Uradni vestnik Občine Bohinj

LETO XXIV

Bohinj, 7. maj 2021

Številka 4

VSEBINA

16. ODLOK o spremembi in dopolnitvi Odloka o javnem glasilu Občine Bohinj

16.

Na podlagi 9. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPomK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAVMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US) in 17. člena Statuta Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 8/17 – Uradni vestnik Občine Bohinj) je Občinski svet Občine Bohinj na 21. redni seji, dne 22. aprila 2021 sprejel

ODLOK

o spremembi in dopolnitvi Odloka o javnem glasilu Občine Bohinj

1. člen

V Odloku o javnem glasilu Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 1/09, 5/16), se 24. člen spremeni tako, da se glasi:

»24. člen

(1) V času volilne kampanje, ki ga določa zakon, imajo politične stranke in drugi predlagatelji na voljo dodaten prostor za predstavitev kandidatov in list kandidatov, ki ga, glede na število strani glasila ter število političnih strank in drugih predlagateljev, določi uredniški odbor.

(2) Prostor za predstavitev kandidatov in kandidatnih list se plačuje v skladu s cenikom na enak način kot za druge oglaševalske vsebine.»

2. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem vestniku Občine Bohinj.

Številka: 039-1/2009/8

Bohinjska Bistrica, 22. april 2021

Župan Občine Bohinj
Jože Sodja

RAZPISI IN OBVESTILA

Bohinj, 7. maj 2021

OBČINA BOHINJ OBČINSKI SVET

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja
Triglavska cesta 35
4264 BOHINJSKA BISTRICA

Na podlagi 13. člena Odloka o priznanjih Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 10/2016), in sklepa 5. korespondenčne seje Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja objavlja

JAVNI RAZPIS

za podelitev priznanj Občine Bohinj v letu 2021

1. Predmet razpisa:

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja poziva občane, politične stranke in neodvisne liste, krajevne skupnosti, podjetja, društva ter druge organizacije in skupnosti, da posredujejo pobude oziroma predloge za podelitev priznanj Občine Bohinj v letu 2021.

2. Vrste priznanj in kriteriji za podelitev:

2.1. Naziv častni občan Občine Bohinj

Je najvišje priznanje, ki ga podeljuje občina posameznikom za posebno pomembno delo in za zasluge, ki predstavljajo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju občine.

2.2. Plaketa Občine Bohinj za življenjsko delo

Je priznanje, ki ga podeljuje občina posameznikom za življenjsko delo, za njihove pomembne dosežke in rezultate, ki predstavljajo trajen prispevek k razvoju občine in so pomembni za delo in življenje v njej ter za njen ugled.

2.3. Plaketa Občine Bohinj

Je priznanje, ki ga podeljuje občina posameznikom ter podjetjem, organizacijam, skupnostim, društvom in skupinam ljudi za njihove večletne pomembne dosežke ter

rezultate, ki predstavljajo prispevek k razvoju občine in so pomembni za njen ugled.

2.4. Priznanje Občine Bohinj za posebne dosežke

Je priznanje, ki ga podeljuje občina posameznikom ter podjetjem, organizacijam, skupnostim, društvom in skupinam ljudi za dosežke in rezultate, ki so plod večletnega dela in pomembni za ugled občine, ali za požrtvovalnost in človekoljubje, ki ga izkažejo s svojimi dejanji v preteklem letu.

2. Vlaganje pobud:

Pobuda mora biti posredovana na obrazcu »Predlog za podelitev občinskega priznanja Občine Bohinj za leto 2021«, ki je priloga tega razpisa.

3. Rok za oddajo pobud:

Predlagatelji oz. pobudniki morajo svoje pobude posredovati najkasneje do 31. maja 2021, na naslov:

Občina Bohinj, Občinski svet, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica, s pripisom - "ZA RAZPIS - PRIZNANJA OBČINE BOHINJ".

Določbe o posameznih priznanjih in postopki za podelitev priznanj so podrobneje obrazložene v Odloku o priznanjih Občine Bohinj, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Občine Bohinj, št. 10/2016 in je dostopen tudi na spletni strani Občine Bohinj <https://obcina.bohinj.si/Files/eMagazine/23/105582/Uradni%20vestnik%20Obcine%20Bohinj%20st.%2010%20-%20202016.pdf>

Dodatne informacije v zvezi z razpisom pobudniki lahko dobijo pri Jožici Hribar Vučko, na tel. (04) 577-01-00, 577 01 14.

Pobude oziroma predloge bo Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja obravnavala v skladu določbami Odloka o priznanjih Občine Bohinj, sprejela ustrezen sklep za podelitev in ga posredovala Občinskemu svetu Občine Bohinj v potrditev.

Številka: 094-01/2021

Bohinjska Bistrica, 7. maj 2021

Predsednica Komisije Občinskega sveta za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Tanja Erlih

JAVNO NAZNANILO**o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta za hotel Zlatorog v Ukancu, za del enote urejanja prostora UK-3**

Na podlagi 112. v povezavi s 119. členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17) ter 31. člena Statuta Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 08/17 – uradno prečiščeno besedilo) župan Občine Bohinj izdaja

JAVNO NAZNANILO o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta za hotel Zlatorog v Ukancu, za del enote urejanja prostora UK-3

I.

Javno se razgrne dopolnjeni osnutek Občinskega podrobnega prostorskega načrta za hotel Zlatorog v Ukancu, za del enote urejanja prostora UK-3 (v nadaljevanju: OPPN Hotel Zlatorog), ki ga je izdelalo podjetje Šabec Kalan Šabec – arhitekti, Mojca Kalan Šabec s. p., Ljubljana, pod številko projekta UP 20-004 v aprilu 2021.

Območje OPPN zajema del enote urejanja prostora UK-3 – Hotel in Vila Zlatorog. Načrtuje se celovita prenova kompleksa stavb hotela Zlatorog v Ukancu. Načrtovana gradnja bo izvedena na mestu obstoječih stavb.

Območje OPPN Hotel Zlatorog obsega zemljišča s parcelnimi številkami 1775/3, 1777, 1778/3, 1778/10, 1821/119 ter dele zemljišč s parcelnimi številkami 1784/3, 1784/2, 1775/4, 1784/6, 1775/2, 1875/1, 1775/5, 1775/6, 1875/14, 1776/1, 1778/2, vse v katastrski občini (2198) Studor.

Površina območja OPPN znaša 19.200 m².

II.

Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPPN Hotel Zlatorog bo potekala od **ponedeljka, 24. maja 2021, do vključno srede, 30. junija 2021** in sicer:

- na spletni strani Občine Bohinj na naslovu <https://obcina.bohinj.si/vsebinska/obcinski-podrobni-prostorski-nacr-za-eup-uk-3---hotel-in-vila-zlatorog>;
- v tiskani obliki v sprejemni pisarni Občine Bohinj, Triglavska cesta 35, Bohinjska Bistrica, v poslovnem času Občine Bohinj;
- v tiskani obliki v avli Kulturnega doma v Stari Fužini, od ponedeljka do petka od 16:00 do 19:00 ure.

III.

Javna obravnava bo potekala:

- v petek, **4. junija 2021 ob 17. uri** v sejni sobi Kulturnega doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici.

V primeru ukrepov, povezanih s preprečevanjem ali odpravo posledic naravnih nesreč, bo javnost o načinu oziroma preložitvi javne obravnave obveščena preko objave na spletni strani Občine Bohinj.

IV.

V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na razgrnjeno gradivo.

- Pripombe in predloge je možno podati do vključno 30. junija 2021 in sicer v: ustni ali pisni obliki, na predpisanem obrazcu, neposredno na javni obravnavi, navedeni v točki III. oziroma v
- pisni obliki, na predpisanem obrazcu, ki se ga pošlje na naslov: Občina Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica, z oznako »Javna razgrnitev OPPN Hotel Zlatorog – pripombe« ali na elektronski naslov: obcina@bohinj.si.

Pisne pripombe se bodo upoštevale le z datumom:

- po pošti na uradnem poštnem žigu z datumom do vključno 30. junija 2021,
- elektronski pošti z datumom pošiljanja največ 30. junij 2021.

Nečitljive in nepodpisane pripombe se ne bodo obravnavale.

Obrazec za podajo pripomb je priloga razgrnjenega gradiva na spletni strani Občine Bohinj, dostopen pa je tudi na sedežu Občine Bohinj, Triglavska cesta 35, Bohinjska Bistrica.

Občina Bohinj bo proučila pripombe in predloge podane v okviru javne razgrnitve in do njih zavzela stališča ter po končani javni razgrnitvi z njimi seznanila javnost preko spletnih strani Občine Bohinj.

V.

Javno naznanilo se objavi na spletnem portalu Občine (obcina.bohinj.si), v občinskem časopisu Bohinjske novice, in na oglasni deski Občine Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica ter na oglasni deski v Krajevni skupnosti Stara Fužina- Studor (ob avtobusnem postajališču pri mostu).

Bohinjska Bistrica, 22. 4. 2021
Številka: 350-0007/2020/59

Občina Bohinj
Jože Sodja, župan

Občina Bohinj na podlagi Odloka o proračunu Občine Bohinj za leto 2021 (Uradni vestnik Občine Bohinj št. 2/20) in Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 5/15, 6/15, 1/16, 2/21 in 3/21) objavlja

JAVNI RAZPIS**za dodelitev pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bohinj v letu 2021****1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA**

Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v letu 2021 v občini Bohinj iz proračuna Občine Bohinj v višini 80.000,00 EUR za naslednje ukrepe:

UKREP:	Okvirna višina sredstev
UKREP 1: Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo	48.000 EUR
UKREP 4: Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov	5.000 EUR
UKREP 5: Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja	2.000 EUR
UKREP 6: Pomoč za spodbujevalne ukrepe za kmetijske proizvode	1.000 EUR
UKREP 9: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nezemeljsko dejavnost na kmetiji – de minimis	10.000 EUR
UKREP 13: Gozdarski ukrepi – de minimis	10.000 EUR
UKREP 15: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja	4.000 EUR

Proračunska sredstva se dodeljujejo po pravilih za državne pomoči.

2. SPLOŠNA DOLOČILA - POGOJI ZA UPRAVIČENCE

- Kmetijsko gospodarstvo mora biti registrirano in imeti sedež v Občini Bohinj.
- Pomoč se lahko dodeli samo upravičencem, ki so opredeljeni v okviru posameznega ukrepa.
- Pomoč je dodeljena takrat, ko se pravica do prejema pomoči prenese na upravičenca na podlagi veljavnega nacionalnega pravnega režima, oz. ko sklep o dodelitvi pomoči postane pravnomočen.
- Pomoč se lahko dodeli, če ima spodbujevalni učinek, in sicer takrat, ko je vloga za pomoč predložena pred začetkom izvajanja projekta (velja za ukrepe 1, 4, 5 in 6).
- Naložbe oz. dela ali storitve, ki so odobrene z javnim razpisom, morajo biti zaključene pred zadnjim izplačilom zahtevka.
- Po zaključku investicije mora biti investicija v uporabi za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva, vsaj še 5 let po izplačilu sredstev, v nasprotnem primeru mora sredstva vrniti v celoti.
- Pomoč se dodeli na podlagi vloge, ki vsebuje osnovne podatke o upravičencu/izvajalcu, podatke o naložbi/storitvi, časovni potek in predvidene stroške.
- Upravičenec, ki pridobi proračunska sredstva Občine, mora voditi predpisano dokumentacijo, ki je določena z javnim razpisom. Dokumentacijo in pogodbo o dodelitvi sredstev mora hraniti še najmanj 10 let po zadnjem izplačilu sredstev.
- Upravičenec mora po izplačilu sredstev omogočiti, da Komisija za terenske ogled, ki jo s sklepom imenuje župan, lahko v naslednjih 5 letih preveri, če se naložba uporablja za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva in preveri predpisano dokumentacijo.
- Upravičeni prejemnik sredstev ne sme uporabljati naložbe v nasprotju z namenom dodelitve sredstev.
- Upravičenec, ki je že pridobil pomoč iz proračunskih sredstev Občine, za enako naložbo, kot jo je navedel v vlogi, ne more kandidirati naslednjih 5 let.
- Upravičenec, ki od svoje vloge odstopi (razen v primerih višje sile, v skladu z definicijo nacionalnih operativnih strateških dokumentov državnih razpisov za področje kmetijstva) po že odobreni pomoči, ne more kandidirati naslednji 2 leti.
- **Najnižji znesek dodeljene pomoči**, ki ga v okviru javnega razpisa za leto 2021 prejme posamezno kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), je **250,00 EUR, razen pri ukrepu 13, kjer najnižji znesek dodeljene pomoči znaša 100,00 EUR. V kolikor višina odobrenih sredstev znaša manj, kot je določen najnižji znesek dodeljene pomoči, se sredstva ne dodelijo.**
- **Najvišji znesek**, ki ga v okviru javnega razpisa za leto 2021 lahko prejme posamezno kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), je **4.000,00 EUR, za skupno naložbo 10.000,00 EUR. Najvišji znesek dodeljene pomoči, se lahko zniža glede na število popolnih vlog in razpoložljiva sredstva.**

- Za vsa kmetijska gospodarstva, ki so v skupni naložbi se šteje kot da je posamezno kmetijsko gospodarstvo kandidiralo na razpisu. V skupno naložbo morajo biti vključena vsaj tri kmetijska gospodarstva.
- Davek na dodano vrednost (DDV) ni upravičen strošek, razen kadar na podlagi nacionalne zakonodaje o DDV ni izterljiv.
- Upravičenec mora predložiti izjavo, da za iste upravičene stroške in za isti namen ni pridobil sredstev oz. ni v postopku pridobivanja sredstev iz kateregakoli drugega javnega vira.
- Državna pomoč oz. pomoč de minimis ne sme biti namenjena za dejavnosti, povezane z izvozom v tretje države ali države članice, kot je pomoč, neposredno povezana z izvoženimi količinami, vzpostavitev in delovanje distribucijske mreže ali drugimi tekočimi stroški, povezanimi z izvozno dejavnostjo.
- Državna pomoč oz. pomoč de minimis ne sme biti pogojena s prednostjo uporabe domačega blaga pred uporabo uvoženega blaga.
- Pomoči iz javnega razpisa se ne uporabljajo za nabavo vozil za cestni prevoz tovarov.
- Pravilnik se ne uporablja za ukrepe državne pomoči, ki so sami po sebi, zaradi z njimi povezanih pogojev ali zaradi metode njihovega financiranja, neločljivo povezani s kršitvijo prava Unije, zlasti za:
 - pomoč, pri kateri je dodelitev pomoči pogojena z obveznostjo upravičenca, da ima svoj sedež v zadevni državi članici ali da ima tam večino poslovnih enot;
 - pomoč, kadar je dodelitev pomoči pogojena z obveznostjo, da upravičenec uporabi doma proizvedeno blago ali storitve;
 - pomoč, ki upravičencem omejuje možnost za izkoriščanje rezultatov raziskav, razvoja in inovacij v drugih državah članicah.
- Do pomoči po Pravilniku niso upravičeni subjekti, ki so:
 - podjetja v težavah;
 - v prisilni poravnavi, stečaju ali likvidaciji;
 - srednja in velika podjetja;
 - subjekti, ki so za isti namen in za iste upravičene stroške, kot jih navajajo v vlogi za pridobitev sredstev, že prejeli javna sredstva Republike Slovenije ali Evropske unije, če bi skupna pomoč presegala najvišje intenzivnosti ali zneska pomoči, ki se uporablja za to pomoč v skladu s Uredbo št. 702/2014/EU;
 - nenamensko koristili sredstva iz občinskega, državnega ali proračuna Evropske unije v obdobju 5 let od ugotovitve nepravilnosti;
 - naslovniki neporavnane naloge za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, v katerem je pomoč razglasila za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgom.
 - naložbo ali storitev že zaključili (velja za ukrep št. 1, 4, 5 in 6).
- Do pomoči de minimis (18. člen Pravilnika) niso upravičena podjetja iz sektorjev:
 - ribištva in akvakulture,
 - primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti,
 - predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi v naslednjih primerih:
 - če je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce.
- »Enotno podjetje« pomeni vsa podjetja, ki so med seboj povezana najmanj v enem izmed razmerij:
 - a. podjetje ima večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov drugega podjetja;
 - b. podjetje ima pravico imenovati ali odpoklicati večino članov upravnega, poslovnega ali nadzornega organa drugega podjetja;
 - c. podjetje ima pravico izvrševati prevladujoč vpliv na drugo podjetje na podlagi pogodbe, sklenjene z navedenim podjetjem, ali določbe v njegovi družbeni pogodbi ali statutu;
 - d. podjetje, ki je delničar ali družbenik drugega podjetja, na podlagi dogovora z drugimi delničarji ali družbeniki navedenega podjetja samo nadzoruje večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov navedenega podjetja.
- Podjetja, ki so v katerem koli razmerju iz točk a. do d. preko enega ali več drugih podjetij, prav tako veljajo za enotno podjetje.
- Če se upravičenec ali izvajalec v skladu s predpisi o javnih naročilih šteje za naročnika mora predložiti dokazilo, da je bil postopek izbire dobavitelja izveden v skladu z Zakonom o javnih naročilih.
- V primeru ugotovljene nenamenske porabe sredstev, mora prejemnik vrniti odobrena sredstva v celoti s pripadajočimi zakonitimi obrestmi, če se ugotovi:
 - da so bila dodeljena sredstva delno ali v celoti nenamensko porabljena,
 - da je upravičenec za katerikoli namen pridobitve sredstev navajal neresnične podatke,
 - da je upravičenec za isti namen in iz istega naslova že pridobil finančna sredstva.
- Pri pomočeh »de minimis« (ukrep 9 in 13) mora vlagatelj k vlogi predložiti:
 - pisno izjavo o vseh drugih pomočeh de minimis, ki jih je upravičenec oziroma enotno podjetje prejelo na podlagi te ali drugih uredb de minimis v predhodnih dveh in v tekočem proračunskem letu,
 - pisno izjavo o drugih že prejetih (ali zaprošenih) pomočeh za iste upravi-

čene stroške in zagotovil, da z dodeljenim zneskom pomoči de minimis, ne bo presežena zgornja meja de minimis pomoči ter intenzivnosti pomoči po drugih predpisih,

- seznam podjetij, s katerimi je lastniško povezan, tako da se preveri skupen znesek že prejetih de minimis pomoči za vsa, z njim povezana podjetja.

OSTALI POGOJI:

- Prijavitelj mora imeti na dan oddaje vloge poravnane vse obveznosti do Občine Bohinj iz predhodnih javnih razpisov (če je na njih sodeloval) in tudi druge obveznosti do Občine Bohinj;
- Občina Bohinj bo pri prijaviteljih, s katerimi bo sklenila pogodbe o sofinanciranju, pred nakazilom sredstev ponovno preverila, če je prijavitelj dolжник Občine Bohinj. V primeru, da se ugotovi, da je prijavitelj dolжник, bo dolžan v dogovorjenem roku poravnati vse obveznosti, sicer do sredstev iz tega javnega razpisa ni upravičen.
- V kolikor se bo upravičenec po odobritvi sredstev odločil, da investicije ne bo izvedel, naj do 23. 8. 2021 na Občino Bohinj posreduje izjavo, da odstopa od pogodbe (osebno v sprejemno pisarno Občine Bohinj do 14:30 ure ali priporočeno po pošti do 00.00 ure).
- V kolikor upravičenec do navedenega roka ne bo odstopil od realizacije dodeljenih sredstev, investicije pa brez tehtnega razloga ne bo izvedel, v prihodnjih dveh letih ne more kandidirati za sredstva na področju sofinanciranja ukrepov na področju kmetijstva.

3. MERILA ZA VREDNOTENJE NALOŽB

Merila za vrednotenje naložb so sestavni del razpisne dokumentacije.

4. UKREPI, PREDMETI PODPORE, UPRAVIČENCI, UPRAVIČENI STROŠKI, POGOJI, VIŠINA IN ZNESEK POMOČI TER VIŠINA SREDSTEV

UKREP 1: Pomoč za naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo

Predmet pomoči:

1.1. Posodabljanje kmetijskih gospodarstev

Pomoč se lahko dodeli za naložbe v živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za novogradnjo (rekonstrukcijo) hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih;
- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji ter ureditev izpostov (stroški materiala, ki so povezani z naložbo);
- stroški nakupa kmetijske mehanizacije do njene tržne vrednosti (za traktorje največja starost 10 let, ostala mehanizacija do 5 let);
- stroški opreme hlevov in gospodarskih poslopij;
- stroški nakupa rastlinjaka, montaže ter opreme z izjemo namakalnih naprav (postavitev možna na naslednjih namenskih rabah zemljišč: SK, IK, AK, K1 in K2. Rastlinjak na kmetijskem zemljišču mora biti postavljen v izvedbi, ki zagotavlja, da ga je ob prenehanju gojenja kmetijskih rastlin možno odstraniti, tako da na zemljišču ni vidnih sledov takega objekta);
- stroški nakupa in postavitve zaščite pred divjadjo in zvermi;
- stroški nakupa računalniške programske opreme, patentov, licenc, avtorskih pravic in blagovnih znamk.

Pomoč se ne dodeli za:

- nakup proizvodnih pravic, pravic do plačila in letnih rastlin;
- zasaditev letnih rastlin;
- dela v zvezi z odvodnjavanjem;
- opremo in delo v zvezi z namakanjem;
- nakup živali in samostojen nakup kmetijskih zemljišč;
- naložbe za skladnost s standardi Unije, z izjemo pomoči, dodeljene mladim kmetom v 24 mesecih od začetka njihovega delovanja;
- za že izvedena dela, razen za izdelavo projektne dokumentacije;
- investicije, ki se izvajajo izven območja občine;
- investicije, ki so financirane iz drugih javnih virov Republike Slovenije ali EU, vključno s sofinanciranjem prestrukturiranja vinogradov;
- stroške, povezane z zakupnimi pogodbami;
- rezervni deli (traktorske gume, verige);
- obratna sredstva.

Upravičenci do pomoči so:

- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine, oziroma katerih naložba se izvaja na območju občine;
- dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 1,00 ha primerljivih kmetijskih površin.

Pogoji za pridobitev:

- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektno dokumentacijo za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- za naložbo, ki mora biti v skladu s določili 14(5) člena Uredbe 702/2014, mora biti presoja vplivov na okolje, če je le ta potrebna, predložena z vlogo za pridobitev pomoči;
- ponudbe oziroma predračun za načrtovano naložbo;
- predložitev oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) v tekočem oziroma preteklem letu, če rok za oddajo zbirne vloge v tekočem letu še ni potekel;
- mnenje o upravičenosti in ekonomičnosti investicije, ki ga pripravi pristojna strokovna služba;
- v primeru, da gre za skupno naložbo, je potrebno vlogi priložiti pooblastilo in podpisan dogovor o skupni naložbi v trajanju najmanj 5 let
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim razpisom.

Pomoč se ne dodeli za:

- nakup ovijalk,
- nakup balirk.

Nakup balirk se sofinancira le v primeru, da gre za zamenjavo starih balirk.

Višina pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.

Za vsako investicijo je potrebno oddati svojo vlogo.

Najvišji znesek dodeljene pomoči posameznemu upravičencu ne sme preseči 400.000 € v katerem koli obdobju treh proračunskih let ali 500.000 €, če gre za podjetje na območju z omejenimi možnostmi.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva oziroma pooblaščen oseba, ki jo pooblastijo vsi nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so vključeni v skupno naložbo.

DODATNO POJASNILO ZA VLAGATELJE

Vlagatelji morajo obvezno nakup oz. izvedbo naložbe opraviti šele po oddaji vloge in ne pred oddajo, zato k vlogi priložijo predračune. Naložbo morajo izvesti do 22. 10. 2021.

1.2. Urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov

Pomoč se lahko dodeli za namen urejanja kmetijskih zemljišč in pašnikov.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave načrta ureditve kmetijskega zemljišča (nezahtevne agromelioracije, pašniki);
- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije;
- stroški nakupa opreme za ograditev in pregraditev pašnikov z ograjo;
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino.

Upravičenci do pomoči:

- posamezna kmetijska gospodarstva in ali več kmetijskih gospodarstev, vključenih v skupno naložbo (pašna skupnost, agrarna skupnost...);
- kmetijska gospodarstva (vpisana v RKG), ki ležijo na območju občine, oziroma katerih naložba se izvaja na območju občine;
- dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 1,00 ha primerljivih kmetijskih površih.

Pogoji za pridobitev:

- ustreznega dovoljenja oziroma projektna dokumentacija za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- predračun stroškov, za katere se uveljavlja pomoč;
- kopija katastrskega načrta in program del, ki ga pripravi pristojna strokovna služba, kadar je predmet podpore ureditev kmetijskih zemljišč ali nezahtevna agromelioracija;
- dovoljenje lastnika zemljišča za izvedbo naložbe v primeru zakupa zemljišča, mnenje svetovalne službe.

Višina pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva oziroma pooblaščen oseba, ki jo pooblastijo vsi nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so vključeni v skupno naložbo.

Najvišji znesek dodeljene pomoči posameznemu upravičencu ne sme preseči 400.000 € v katerem koli obdobju treh proračunskih let ali 500.000 €, če gre za podjetje na območju z omejenimi možnostmi.

Za vsako investicijo je potrebno oddati svojo vlogo.**DODATNO POJASNILO ZA VLAGATELJE**

Vlagatelji morajo obvezno nakup oz. izvedbo naložbe opraviti šele po oddaji vloge in ne pred oddajo, zato k vlogi priložijo predračune. Naložbo morajo izvesti do 22. 10. 2021.

UKREP 4: Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov

Cilj ukrepa je sofinanciranje naložb, ki se nanašajo na predelavo in trženje kmetijskih proizvodov.

Upravičeni stroški:

- gradnja ali izboljšanje nepremičnin, namenjenih predelavi in trženju kmetijskih proizvodov;
- nakup ali zakup strojev in opreme do tržne vrednosti sredstva;
- splošni stroški (stroški, ki se nanašajo na izvedbo naložbe);
- nakup in razvoj računalniške opreme ter patentov, licenc, avtorskih pravic in blagovnih znamk.

Pomoč se ne dodeli za:

- obratna sredstva;
- za že izvedena dela;
- stroške, povezane z zakupnimi pogodbami;
- naložbe v zvezi s proizvodnjo biogoriv na osnovi hrane;
- naložbe za skladnost z veljavnimi standardi Unije.

Pogoji za pridobitev:

- dokazila o registraciji dejavnosti in izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, v kolikor upravičenec še nima registrirane dejavnosti, jo mora registrirati v dveh letih od prejema pomoči;
- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektno dokumentacijo za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- naložba mora biti skladna z zakonodajo Unije in nacionalnimi predpisi s področja varstva okolja;
- za naložbo, ki mora biti v skladu s določili 17(4) člena Uredbe 702/2014, mora biti presoja vplivov na okolje, če je le ta potrebna, predložena z vlogo za pridobitev pomoči;
- poslovni načrt s ponudbo oziroma predračunom za načrtovano naložbo;
- mnenje o upravičenosti in ekonomičnosti investicije, ki ga pripravi pristojna strokovna služba;
- dejavnost se mora izvajati na kmetiji še vsaj 5 leti po zaključeni naložbi.

Upravičenci do pomoči:

- posamezna kmetijska gospodarstva in ali več kmetijskih gospodarstev, vključenih v skupno naložbo, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, s sedežem dejavnosti na območju občine in katerih naložba se izvaja na območju občine.

Višina pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva oziroma pooblaščen oseba, ki jo pooblastijo vsi nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so vključeni v skupno naložbo.

Pomoč se ne dodeli ob kršenju kakršnih koli prepovedi ali omejitev, določenih v Uredbi (EU) št. 1308/2013, tudi kadar se take prepovedi in omejitve nanašajo le na podporo Unije, določeno v navedeni uredbi.

Za vsako investicijo je potrebno oddati svojo vlogo.

Najvišji znesek dodeljene pomoči posameznemu upravičencu ne sme preseči 400.000 € v katerem koli obdobju treh proračunskih let ali 500.000 €, če gre za podjetje na območju z omejenimi možnostmi.

DODATNO POJASNILO ZA VLAGATELJE

Vlagatelji morajo obvezno nakup oz. izvedbo naložbe opraviti šele po oddaji vloge in ne pred oddajo, zato k vlogi priložijo predračune. Naložbo morajo izvesti do 22. 10. 2021.

UKREP 5: Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja

Cilj pomoči je zagotavljanje višjega nivoja strokovne izobraženosti in usposobljenosti v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

Pomoč se ne dodeli za usposabljanja, ki so del javno veljavnih izobraževalnih programov poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja ter javno veljavnih študijskih programov.

Upravičeni stroški:

- stroški za izobraževanje, usposabljanje in informiranje, izvajanje delavnic ter predstavitev dejavnosti;
- stroški potovanja, nastanitve in dnevnice udeležencev za izobraževanja v tujini;

Stroški v primeru predstavitvenih projektov v zvezi z naložbami so upravičeni samo v obsegu, v katerem se uporabljajo za predstavitveni projekt, in za obdobje trajanja predstavitvenega projekta.

Za upravičene se štejejo le stroški amortizacije, ki ustrezajo trajanju projekta in so izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel.

Najvišji znesek pomoči za predstavitvene projekte v zvezi z naložbami je 100.000 EUR v obdobju treh obračunskih let.

Upravičenci do pomoči:

- člani in delavci na kmetijskih gospodarstvih, vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ki imajo sedež na območju občine in se ukvarjajo z dejavnostmi v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

Izvajalci storitev prenosa znanja in informiranja:

- pravna ali fizična oseba, ne glede na njeno velikost, ki je ustrezno registrirana in zagotavlja ustrezno zmogljivost v obliki usposobljenosti in rednega izobraževanja osebja za opravljanje dejavnosti prenosa znanja in informiranja.

Prejemnik pomoči:

- pomoč se izplača izvajalcu storitev prenosa znanja in informiranja, razen za stroške iz druge alineje tretjega odstavka tega člena, kjer je prejemnik pomoči upravičenec do pomoči.

Pogoji za pridobitev:

- dokazila o ustrezni registraciji in usposobljenosti;
- program dejavnosti prenosa znanja in informiranja s predračunom stroškov;
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim naročilom.

Do subvencionirane storitve so na podlagi objektivno opredeljenih pogojev upravičena vsa kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s kmetijsko in/ali gozdarsko dejavnostjo na območju občine in imajo sedež kmetijskega gospodarstva, proizvodne enote ali parcele v občini Bohinj.

Vsebina in način izvedbe dejavnosti prenosa znanja in informiranja, pogoji, ki jih mora izpolnjevati izvajalec usposabljanja, merila za izbor najugodnejšega izvajalca, in druge morebitne obveznosti izvajalca usposabljanja se določijo v razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila.

Če dejavnosti prenosa znanja in informiranja zagotavljajo skupine in organizacije proizvajalcev, članstvo v takih skupinah ali organizacijah ni pogoj za dostop do navedenih dejavnosti. Vsak prispevek nečlanov za kritje upravnih stroškov zadevne skupine ali organizacije proizvajalcev je omejen na stroške zagotavljanja zadevne dejavnosti, ki je predmet podpore.

Višina pomoči:

- do 100% upravičenih stroškov.

Znesek pomoči: najvišji znesek dodeljene pomoči znaša 500,00 EUR na posamezno kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), ki se lahko zniža glede na število popolnih vlog in razpoložljiva sredstva.

UKREP 6: Pomoč za spodbujevalne ukrepe za kmetijske proizvode

Cilj pomoči je zagotavljanje večje prepoznavnosti kmetijskih proizvodov, ozaveščanje širše javnosti o kmetijskih proizvodih.

Upravičeni stroški:

- Stroški organizacije tekmovanj, sejmov ali razstav ter udeležbe na njih vključujejo:
 - a) stroške udeležbe (kotizacije);
 - b) stroški ocenjevanj;
 - c) potne stroške in stroške prevoza živali;
 - d) stroške publikacij in spletnih mest, v katerih je dogodek napovedan;
 - e) najemnine razstavnih prostorov in stojnic ter stroške njihove postavitve in razstavljanja;
 - f) simbolične nagrade do vrednosti 1.000,00 EUR na nagrado in zmagovalca tekmovanja.

- Stroški publikacij, katerih cilj je ozaveščanje širše javnosti o kmetijskih proizvodih vključujejo:

a) stroške tiskanih in elektronskih publikacij, spletišč in spotov v elektronskih medijih, na radiu ali televiziji, namenjenih predstavljanju dejanskih informacij o upravičencih iz določene regije ali proizvajalcih določenega kmetijskega proizvoda, če so informacije nevtralne in imajo zadevni upravičenci enake možnosti, da so predstavljeni v publikaciji;

Publikacije ne smejo vsebovati navedb podjetij, blagovne znamke ali poreklo, z izjemo:

- shem kakovosti iz člena 20(2)(a) Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014, če takšna

navedba natanko ustreza označbi, zaščiteni v Uniji;

- sheme kakovosti iz člena 20(2)(b) in (c) Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014, če je takšna navedba sekundarna v sporočilu.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, s sedežem kmetijskega gospodarstva v občini in se ukvarjajo z dejavnostmi v kmetijskem sektorju.

Prejemniki pomoči:

- pomoč se izplača izvajalcem storitev, ki so ustrezno registrirani
- kmetijska gospodarstva na podlagi vračila dejanskih stroškov, ki jih je imel upravičenec.

Pogoji za pridobitev:

- dokazila o ustrezni registraciji dejavnosti;
- program dejavnosti spodbujevalnih ukrepov s predračunom stroškov.

Do subvencionirane storitve so na podlagi objektivno opredeljenih pogojev upravičena vsa kmetijska gospodarstva, ki so dejavna v kmetijskem sektorju na območju občine.

Vsebina in način izvedbe spodbujevalnih ukrepov za kmetijske proizvode, pogoji, ki jih mora izpolnjevati izvajalec spodbujevalnih ukrepov, merila za izbor najugodnejšega izvajalca, in druge morebitne obveznosti izvajalca usposabljanja se določijo v razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila.

Če dejavnosti spodbujevalnih ukrepov zagotavljajo skupine in organizacije proizvajalcev, članstvo v takih skupinah ali organizacijah ni pogoj za dostop do navedenih dejavnosti. Vsak prispevek nečlanov za kritje upravnih stroškov zadevne skupine ali organizacije proizvajalcev je omejen na stroške zagotavljanja zadevne dejavnosti, ki je predmet podpore.

Višina pomoči:

- do 100% upravičenih stroškov.

Znesek pomoči: najvišji znesek dodeljene pomoči znaša 500,00 EUR na posamezno kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), ki se lahko zniža glede na število popolnih vlog in razpoložljiva sredstva.

UKREP 9: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – de minimis

Cilj pomoči je diverzifikacija dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter širjenje nekmetijskih dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektna dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov, ter naložbe v nekmetijske dejavnosti na kmetiji;
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja kmetijskih proizvodov ter nekmetijske dejavnosti na kmetiji;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem oziroma z nekmetijskimi dejavnostmi, s sedežem dejavnosti in naložbo na območju občine.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- dovoljenje za opravljanje dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu;
- dokazilo o registraciji dejavnosti, v kolikor upravičenec pomoči še nima dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- dejavnost se mora izvajati na kmetiji še vsaj 5 leti po zaključeni naložbi;
- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektno dokumentacijo za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- ponudba ali račun za izvedbo naložbe;
- mnenje svetovalne službe.

Višina pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov.

Znesek pomoči: najnižji znesek dodeljene pomoči, ki ga prejme posamezno kmetijsko gospodarstvo, je 250,00 EUR. V kolikor višina odobrenih sredstev znaša manj, kot je določen najnižji znesek dodeljene pomoči, se sredstva ne dodelijo.

Za vsako investicijo je potrebno oddati svojo vlogo.

Pomoč dodeljena enotnemu podjetju ne sme presegati 200.000 € v obdobju treh proračunskih let, ne glede na obliko ali namen pomoči ter ne glede na to, ali se pomoč dodeli iz sredstev države, občine ali Evropske Unije.

DODATNO POJASNILO ZA VLAGATELJE

Vlagatelji lahko prijavijo naložbo izvedeno od 24. 10. 2020 do 22. 10. 2021.

UKREP 13: Gozdarski ukrepi – de minimis**Cilji ukrepa:**

- z ukrepom prispevamo k zmanjšanju nesreč v gozdu ter k boljši strojni in tehnični opremljenosti kmetijskih gospodarstev, ki imajo v lasti gozdne površine.

Predmet pomoči:

- podpore bodo dodeljene naložbam v stroje in manjšo opremo za kvalitetnejše in varnejše delo v gozdu.

Upravičeni stroški:

- gozdarski stroji in oprema za delo v gozdu (npr. manjša gozdarska mehanizacija; motorne žage, cepilci, in zaščitna oprema za delo v gozdu,...).

Pomoč se ne dodeli za:

- nakup gozdarskih prikolic.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki imajo v lasti gozdne površine,
- člani kmetijskih gospodarstev z registrirano dopolnilno dejavnostjo s področja gozdarstva.

Pogoji upravičenosti:

- upravičenec predloži dokazilo o lastništvu gozdnih parcel (zemljiškoknjižni izpis),
- kot zaključek naložbe se šteje tehnični prevzem ali vključitev gozdarske mehanizacije ali opreme v proces dela v gozdu,
- s pomočjo pridobljen stroj ali opremo mora upravičenec uporabljati vsaj še 5 let po zaključeni investiciji,
- mnenje Zavoda za gozdove Slovenije.

Višina pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov
- pomoč dodeljena kateremu koli enotnemu podjetju, ne sme presegati 200.000 EUR bruto v katerem koli obdobju treh proračunskih let.

Za vsako investicijo je potrebno oddati svojo vlogo.

Pomoč dodeljena enotnemu podjetju ne sme presegati 200.000 EUR v obdobju treh proračunskih let, ne glede na obliko ali namen pomoči ter ne glede na to, ali se pomoč dodeli iz sredstev države, občine ali Evropske Unije.

DODATNO POJASNILO ZA VLAGATELJE

Vlagatelji lahko prijavijo naložbo od 24. 10. 2020 do 22. 10. 2021.

UKREP 15: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja

Pomoči bodo dodeljene za sofinanciranje delovanja različnih neprofitnih oblik so-delovanja kmetov in drugih neprofitnih združenj povezanih s kmetijstvom, gozdarstvom in razvojem podeželja.

Upravičenci so društva in njihova združenja, ki so registrirana ali delujejo na območju občine na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane.

Splošni pogoji upravičenosti:

- društva registrirana za delovanje na območju občine oz. delujejo na območju občine,
- sofinancirajo se izključno nepridobitne dejavnosti društev,
- izvajanje izobraževanj in usposabljanj, katerih upravičenci so nosilci kmetijske dejavnosti, ni predmet sofinanciranja.

Specifični pogoji upravičenosti:

- odločba o vpisu v register društev
- seznam članov društva iz območja občine
- seznam plačanih članarin z višino članarine.

Upravičeni stroški so:

- materialni stroški za delovanje društev (sem sodijo: nabava materiala, poštni stroški, stroški prevoza, oglaševanja, stroški vstopnin, prijavnin, izdelava promocijskega materiala, ekskurziji, spletnih strani, občni zbori ipd.).

Neupravičeni stroški nakupa:

- osnovnih sredstev, knjig, alkoholnih pijač in tobaka.

V kolikor iz priloženega računa ni razvidna vrsta kupljenega blaga ali opravljene storitve, potem se tega stroška ne upošteva.

Pri posameznih stroških, ki jih društvo uveljavlja v vlogi, Komisija za izvedbo postopka javnega razpisa (v nadaljevanju Komisija) upošteva delež stroškov glede na število članov društva iz občine Bohinj.

V kolikor Komisija oceni, da društvo za posamezno vrsto upravičenih stroškov uveljavlja nerealno visoke stroške glede na število članov društva, lahko Komisija od vlagatelja zahteva dodatna dokazila oz. pojasnila, ki bodo upravičila te stroške.

Višina pomoči:

- višina sofinanciranja do 100 % upravičenih stroškov.

Znesek pomoči: najvišji znesek dodeljene pomoči znaša 1.000,00 EUR na društvo na leto, ki se lahko zniža glede na število popolnih vlog in razpoložljiva sredstva.

5. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Vloga mora biti izpolnjena na ustreznem prijavnem obrazcu, vsebovati mora vse v obrazcu zahtevane podatke in priloge, ki so navedene v razpisu oziroma v razpisni dokumentaciji. Vloga mora biti na ustreznih mestih podpisana in žigosana. **Za vsako investicijo, znotraj vsakega ukrepa, je potrebno oddati svojo vlogo.**

Razpisna dokumentacija, ki obsega besedilo javnega razpisa, obrazce za posamezne ukrepe javnega razpisa, merila za vrednotenje naložb, vzorce pogodb, je vlagateljem na voljo od dneva objave javnega razpisa v sprejemni pisarni Občine Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica ter na spletni strani Občine Bohinj: www.obcina.bohinj.si.

Vlagatelji lahko dobijo vse informacije v zvezi z javnim razpisom na **Občini Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica, pri Tanji Mencinger, e-pošta: tanja.mencinger@obcina.bohinj.si, tel.: 04/577 01 28.**

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom lahko dobite v času uradnih ur tudi:

- za področje kmetijstva na KGZS: 041 697 506 (Dušan Jović)
- za področje dopolnilnih dejavnosti na KGZS: (04) 535 36 17, 051-684-163 (Ana Beden)
- za področje gozdarstva na Zavodu za gozdove: (04) 57 47 440, 041 657 137 (Marko Gašperin).

6. ROK IN NAČIN ODDAJE VLOG

Vlagatelji naj oddajo svoje vloge s predpisano dokumentacijo v sprejemno pisarno Občine Bohinj ali pošljejo priporočeno po pošti na naslov: Občina Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica. Na zaprti kuverti naj ponudniki navedejo tudi ime, točen naslov ter e-pošto pošiljatelja.

Rok za oddajo vlog je do vključno 4. 6. 2021 (osebno v sprejemno pisarno Občine Bohinj do 12:00 ure ali priporočeno po pošti do 00:00 ure).

Vloga za posamezno naložbo, posamezen ukrep mora biti speta in oddana v zaprti ovojnici ter ustrezno označena. Na sprednji strani ovojnice mora biti izpisano:

»NE ODPIRAJ – JAVNI RAZPIS KMETIJSTVO 2021 – _____ (številka ukrepa)«.

- ☐ Ukrep 1: Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo;
- ☐ Ukrep 4: Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov
- ☐ Ukrep 5: Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja;
- ☐ Ukrep 6: Pomoč za spodbujevalne ukrepe za kmetijske proizvode;
- ☐ Ukrep 9: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v ne-kmetijsko dejavnost na kmetiji – de minimis;
- ☐ Ukrep 13: Gozdarski ukrepi – de minimis
- ☐ Ukrep 15: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja.

Na hrbtni strani ovojnice (oz. v levem zgornjem kotu na prednji strani) morajo biti navedeni podatki o vlagatelju: ime in priimek ter naslov (če gre za fizično osebo) oz. naziv in naslov (če gre za pravno osebo). Za pravilno oddajo prijave je v pomoč vlagateljem priložena že izdelana naslovnica, ki jo lahko vlagatelji prilepijo na kuverto za oddajo vloge na javni razpis.

Nepravilno oz. nepopolno označene ovojnice, bodo s sklepom zavržene.

7. OBRAVNAVA VLOG IN POSTOPEK ODOBRITEVE

Postopek javnega razpisa bo vodila Komisija za izvedbo postopka javnega razpisa (v nadaljevanju Komisija). Odpiranje vlog bo izvedeno v roku enega tedna po roku za oddajo vlog in ne bo javno. Vloga, ki jo bo vložila neupravičena oseba in nepravčasna, bodo s sklepom zavržene.

Komisija bo pregledala prispele vloge in jih ocenila na podlagi pogojev in meril, ki so navedeni v javnem razpisu. V primeru nepopolne vloge, bo Komisija pisno pozvala vlagatelja, da jo dopolni v roku 8 dni. Nepopolne prijave, ki jih prosilci do naknadnega roka ne bodo dopolnili, bodo s sklepom zavržene, neustrezno dopolnjene pa z odločbo zavrnjene. Zoper sklep ima vlagatelj pravico do pritožbe v osmih dneh od dneva vročitve sklepa. O pritožbi odloča župan Občine Bohinj. Odločitev župana je dokončna. Proti dokončnemu upravnemu aktu, zoper katerega ni več mogoče vložiti rednih pravnih sredstev, je dopusten upravni spor pred upravnim sodiščem.

Pred ocenjevanjem popolnih vlog bo Komisija preverila, ali vloga ustreza predmetu

in vsem pogojem razpisa. V primeru, da vloga ne bo izpolnjevala pogojev in določil, je Komisija ne bo ocenjevala in bo vlogo zavrgla.

Komisija nato oceni vse popolne vloge na podlagi meril za vrednotenje vlog in pripravi predlog razdelitve sredstev. Na podlagi končnega predloga razdelitve sredstev s strani Komisije direktor občinske uprave oziroma pooblaščenca oseba odloči o dodelitvi sredstev s sklepom, ki ga posreduje vsem vlagateljem, in sicer najpozneje v roku 30 dni od odpiranja vlog. Zoper sklep o dodelitvi sredstev ima vlagatelj pravico do pritožbe v roku 8 (osem) dni od dneva vročitve sklepa o dodelitvi sredstev. O pritožbi odloča župan Občine Bohinj. Odločitev župana je dokončna. Proti dokončnemu upravnemu aktu, zoper katerega ni več mogoče vložiti rednih pravnih sredstev, je dopusten upravni spor pred upravnim sodiščem.

Sklep postane izvršljiv z dnem dokončnosti le-tega. Vlagatelji imajo možnost podati izjavo, da se odpovedujejo pravici do pritožbe, v tem primeru sklep postane dokončen že pred potekom pritožbenega roka.

Po pravnomočnosti sklepa o dodelitvi sredstev se z upravičenci sklene pogodba, v kateri bodo navedeni podrobnejši pogoji koriščenja sredstev ter se opredelijo morebitna dokazila o izpolnitvi prevzetih obveznosti.

8. POROČANJE IN ROK IZVEDBE

Upravičenci pripravijo končno poročilo z ustreznimi dokazili, ki ga predložijo sofinancerju najkasneje do 22. 10. 2021.

Dodeljena sredstva za sofinanciranje ukrepov morajo biti porabljena v letu 2021, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

Pooblaščenca oseba kmetijskih gospodarstev, ki so vključeni v skupno naložbo mora do januarja 2022 na Občino Bohinj, Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica posredovati letno poročilo o uporabi investicije, ki je bila sofinancirana v okviru javnega razpisa.

Datum: 8. 4. 2021

Številka: 41010-3/2021/4

ŽUPAN
Jože Sodja

Društvo GRS Bohinj

Robert Klančar, Društvo GRS Bohinj

Foto: GRS Bohinj

Bohinjski gorski reševalci smo letošnji občni zbor izvedli kar preko Zooma, spletno povezave, podobno kot šolarji pouk na daljavo. K povezavi smo povabili goste, župana Občine Bohinj Jožeta Sodjo, predstavnike sosednjih društev GRS, domačega gasilskega društva, planinskih društev. Vsem se za prisotnost in sodelovanje zahvaljujemo. Na zboru so nam bila predstavljena poročila o delovanju društva ter plani za letošnje leto. Situacija s prisotnim virusom in omejitve so nam narekove prilagajanje na takratne razmere. V obdobjih »sprostitve« smo se udeleževali nujno potrebnih vaj, sicer v manjših, zaključenih skupinah. V visoki planinski sezoni smo imeli ob vikendih organizirano dežurstvo. Zaradi zaprtih državnih mej je bilo v naših hribih izrazito manj tujih planincev. Več obiska pa je evidentirano s strani domačih turistov – planincev, med katerimi so bili tudi nevarjeni gorskega okolja in razmer. Reševalni intervencijski timi imeli 53, kar je dobra polovica lanskega števila. Najpogostejši vzrok za posredovanje je padec, poškodbe so se pojavljale tudi pri telesno nepripravljenih za določeno turo. Pogost vzrok za potrebno pomoč je bolezensko stanje, večkrat so nas klicali tudi turisti, ki so zašli ali obnemogli. Pomagali smo ponesrečenim pri delu v gozdu in zaradi padcev z objektov.

V letošnjem zimskem času smo se zaradi omejitev poslužili predavanj na daljavo ter tako osvežili znanje iz različnih tematik. Sredi aprila smo z Ministrstva za obrambo, URSZR (Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje) dobili potrdilo o nujnosti nemotenih usposabljanj. Za naše varno delo ter dobrobit ponesrečenca so vaje na terenu še kako potrebne, saj le tako lahko simuliramo različne situacije, ki se v gorah dogajajo. Še vedno velja, da v primeru nezgode takoj in najprej pokličemo številko 112, le tako bo reševanje steklo v najkrajšem možnem času, ki je za ponesrečenca lahko življenjskega pomena. Letošnja dolga zima z veliko snega se bo v gorah zavlekla še dolgo v poletje. Izredno pomembno je dobro načrtovanje ture, izbire cilja in upoštevanje lastnih sposobnosti. Nekaj nasvetov smo vam bohinjski gorski reševalci in Turizem Bohinj pripravili v kratkih filmčkih, ki jih najdete na spletnih straneh. Varen korak, kamor vas ponese pot! ●

Majda Kromar bi letos praznovala 90 let (16. 4. 1931–10. 11. 2020)

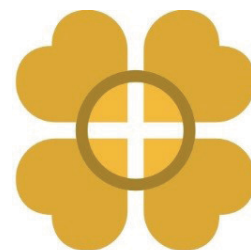
Jože Cerkovnik, direktor Doma sv. Martina

V petek, 16. aprila 2021, bi 90 let praznovala Majda Kromar. V hvaležen spomin smo na njen grob položili šopek cvetja. V Domu sv. Martina je sv. mašo zanjo daroval župnik Matjaž Zupan.

Vsi, ki smo jo osebno poznali, se zavedamo, da je bila veličina ge. Majde v njeni darežljivosti, pozornosti, poštenosti in pravičnosti. V pogovorih je bila direktna. Na vsakogar je lahko naredila močan vtis že z drobnimi stvarmi. Nenavezana je bila na materialni stvari, velikodušna pa do vsakogar, ki se je nanjo obrnil. Na ljudi je znala pogledati zelo široko in jih videti v njihovih potrebah. Zelo jo je bolelo, če ljudje niso znali videti skupnosti in so gledali samo na lastni interes. Pri nekem druženju je nekoč poslušala pripovedi, kako so nekateri potovali na različne konce sveta in kako so se tam imeli. Ga. Majda je s pozornostjo vse poslušala, na koncu pa dodala: »Če bi midva z možem Francijem hodila toliko naokrog po svetu, tega Doma v Srednji vasi ne bi bilo.« Bila je izredno varčna, gospodarna in švicarsko natančna.

V srcu je vedno nosila dragocene spomine na svojega moža Francija, mamo Rozalijo, očeta Maksimilijana, sestro Vikico in še posebno na teto Tilko.

Verjamemo, da ji je Bog bogato poplačal njeno dobroto in da sedaj uživa v nebesih mir z vsemi, ki jih je imela rada. V hvaležnosti se je spominjamo v molitvi. ●

dom sv. martina

Sv. maša za Majdo Kromar je daroval župnik Matjaž Zupan v domski kapeli. Foto: arhiv Doma sv. Martina

Risi izpušteni v gorenjske gozdove

Maja Sever, projekt LIFE Lynx

Ris Zois je počasi zakorakal v gorenjske gozdove, foto: Janez Tarman

V ponedeljek, 26. 4. 2021, so lovci Lovske družine Nomenj Gorjuše v okviru projekta LIFE Lynx kot prva dva risa na Gorenjskem v naravo izpustili risa Zoisa in Aido. Skupno so jih do sedaj v Sloveniji izpustili šest. V sredo, 28. 4. pa so se tem šestim pridružili še trije risi, ki so jih izpustili v Triglavskem narodnem parku. Z izpusti risov na Gorenjskem bodo omogočili dolgoročno preživetje te vrste pri nas in v Evropi.

Doselitev risov na Gorenjsko predstavlja za projekt LIFE Lynx velik izziv, saj na tem območju ne beležimo stalne prisotnosti risov in je zato ključno, da na to območje preselijo tudi samice. Sredi marca so preselili prvega risa - Trisa v izpustitveno oboro na območju Pokljuke, mesec dni kasneje pa so s pomočjo ZOO Ljubljana na območje Jelovice pripeljali prvi risji par, Zoisa in Aido. V času prilagajanja na novo okolje so za rise skrbeli nadzorniki Triglavskega narodnega parka in lovci iz lovske družine Nomenj - Gorjuše. Peter Benedik, starešina lovske družine Nomenj - Gorjuše: "Za transport risov do prilagoditvene obore smo uporabili konjsko vprego z vozom lojtrnik, saj se nam zdi pomembno, da poleg naravne ohranimo tudi kulturno dediščino teh krajev. V času prilagajanja smo risoma redno prinašali hrano, saj je pomembno, da gresta sita in spočita v novo okolje."

Izpusti risov na območju Gorenjske so izjemnega pomena, saj območje predstavlja stičišče med Dinaridi in Alpami. Sveži geni bodo omogočili dolgoročno preživetje dinarsko-JV alpske populacije in vzpostavitev povezave s populacijami risov v Alpah. Prve pobude za doselitev risov na območje jugovzhodnih Alp segajo že v leto 2014, ko so na območje Trbiža v Italiji pripeljali risji par iz Švice. Rok Černe, koordinator projekta LIFE Lynx iz Zavoda za gozdove Slovenije: »Danes smo naredili prvi korak k uresnitvi cilja dolgoročnega ohranjanja risa v tem delu Evrope. Našo trenutno izolirano populacijo v Dinaridih želimo povezati s sosednjimi populacijami risa v Alpah. Z doselitvami risov na Gorenjsko bo omogočena povezava z risi v Italiji, Avstriji in dolgoročno Švici. Samo večje povečana populacije omogočajo ustrezen pretok genov in risom zagotavljajo dolgoročen obstoj.«

Doselitev risov je sprejela tudi lokalna skupnost, župan občine Bohinj Jože Sodja: »Ko smo prejeli razlago, zakaj se doseljuje ris k nam, smo to sprejeli z navdušenjem. Mislim, da je prav, da se v našo lokalno skupnost vračajo živali, ki so bile tukaj, in da poskrbimo, da take živali ponovno ne izumrejo. Pomembno je, da tudi zveri ostanejo v našem gozdu, saj so potrebne za obnovo gozda in za samo življenje. Ris Zois je dobil ime po človeku, ki je za Bohinj veliko naredil, in jaz mislim, da bo ta ris tudi.«

Prvemu izpustu dveh risov na Gorenjskem je v sredo, 28. 4. 2021, sledil še drugi izpust, in sicer treh risov na območju Triglavskega narodnega parka na Pokljuki.

Ov prihodu risov na Jelovico je nastal tudi video posnetek, ki je na voljo na povezavi: <https://youtu.be/1C9DIAH4Nmc> ●

Prevoz risov do obore s konjsko vprego z lojtrnikom, foto: Maja Sever, LIFE Lynx

Blišč in beda u kon'c sveta

Knjižnica Antona Tomaža Linhartaradovoljica

Ob prepovedi prireditev že nekaj časa sameva tudi dvorana v knjižnici v Bohinjski Bistrici, ki bo preko poletja zapolnjena z novo vsebino. Na ogled postavljamo razstavo Gorenjskega muzeja o hotelu Zlatorog, ki so jo sicer odprli in javnosti predstavili ob poletni muzejski noči v letu 2019 v Muzeju Tomaža Godca. Razstava bo v dvorani knjižnice na ogled od 15. maja do 31. avgusta.

Letos mineva že desetletje, odkar je hotel Zlatorog zaprl svoja vrata. V času svojega blišča je živel različne zgodbe: od naravnega klimatskega zdravilišča do planinske postojanke, od protokolarnega objekta do eko hotela. Dokumentarna razstava Blišč in beda u kon'c sveta, ki sta jo pripravili Anja Postrak in mag. Barbara Kalan iz Gorenjskega muzeja, prikazuje več kot stoletje njegove zgodovine. Vabljeni, da tik pred prihajajočo prenovno hotela zopet obudite spomine na nekdanje čase. ●

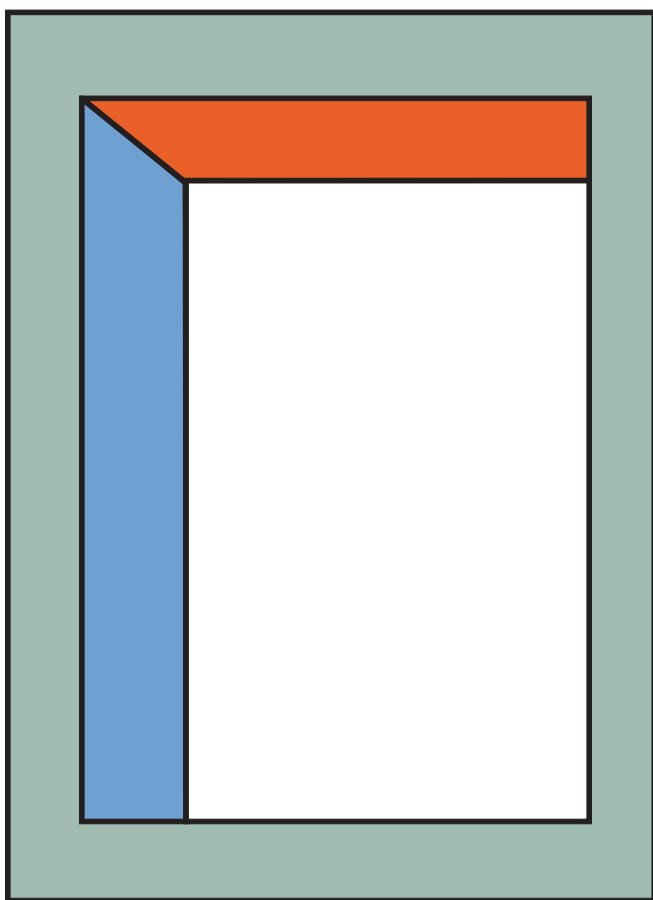
Novi hotel Zlatorog, zgrajen leta 1908. (Razglednico hrani Gorenjski muzej.)

KMETIJSKA ZADRUGA
METLIKA®

Iščemo prevoznike, samostojne podjetnike za razvoz pijače in hrane gostincem na področju Zgornje Gorenjske.

Če vas to delo zanima, nam pišite na naslov:
darja.pezdarnik@kz-metlika.si ali nas pokličite na
tel. št. 04 530 0520 v ponedeljek, sredo in petek med 9. in 13. uro

Kmetijska zadruga Metlika, Cesta XV. brigade 2, 8330 Metlika

SODELUJ NA RAZSTAVI UMETNOST POVSOD!

Verjamemo, da v Bohinju kljub razmeram, ki ne dovoljujejo večjih druženj in skupnega ustvarjanja, obstaja veliko kreativnosti, ki marsikomu tudi pomaga v tem času. Ker bi želeli nastajajoča umetniška dela deliti z ljudmi, domačini in obiskovalci, organiziramo razstavo.

V skupni organizaciji Urške Alič (Kamra Bohinj), PAC Sports in Občine Bohinj bomo velika okna hostla Budkovič v Bohinjski Bistrici namenili prijavljenim delom in hkrati omogočili zainteresirani javnosti njihov odkup.

Ker vsak ustvarja na svoj način – ustvarjalnost pač nima enega niti edinega pravilnega pristopa – pozivamo vse ustvarjalce; profesionalne, izučene ali ljubiteljske, da prijavijo svoja dela, ki bodo razstavljena in na voljo za prodajo. S pozivom želimo vzpodbuditi male premike v občini, preko katerih bi ljudje delili svoje delo s skupnostjo.

KDO se lahko prijavi?

Prijavijo se lahko posamezniki, skupine, kdorkoli s stalnim ali začasnim prebivališčem v občini Bohinj, starostne omejitve ni. Ob izraženem interesu lahko svoje delo preko razstave ponudite tudi za odkup.

KAKŠNO DELO lahko prijavim?

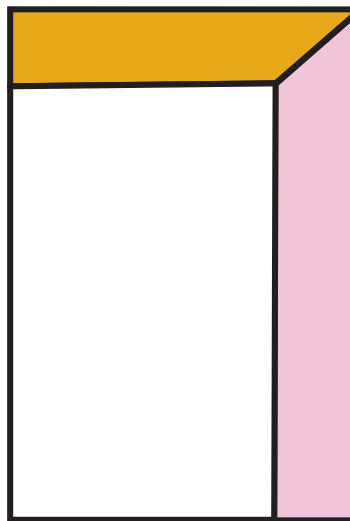
Sprejemamo dela velikosti 70x100 cm, tehnika je poljubna (kolaž, skulptura, slikarske tehnike, ročna dela ... karkoli), pogoj je le, da je delo mogoče obesiti.

Organizatorji si pridržujemo pravico, da prijavljena dela, ki bi vsebovala kakršnakoli neprimerna stališča, z razstave odstranimo.

DO KDAJ poteka poziv?

Prijave zbiramo na elektronskem naslovu projekt.kamra@gmail.com do torka, 25. maja 2021, do polnoči. Ob prijavi pošljite fotografijo dokončanega dela in osebne ter kontaktne podatke, ki jih bomo navedli ob delu. Hkrati se s prijavo strinjate, da vaše podatke in fotografijo dela objavimo v promocijskih gradivih.

Po prejemu prijav bomo v čimkrajšem času dela postavili na ogled za 3 tedne. Če bo interes večji, bomo dogodek ponovili, da se predstavijo vsa prijavljena dela.

**Umetnost je povsod,
naj bo tudi vsem na ožeh!**

Morebitna vprašanja naslovite na elektronski naslov projekt.kamra@gmail.com

Bohinjsko-Tolminski greben – tretjič

Mišo Serajnik, Muzejsko društvo Žiga Zois Bohinj

Ivo Janez Cundrič je s svojim prispevkom v Bohinjskih novicah (marca 2021) odprl Pandorino skrinjico in sprožil zanimivo razpravo o poimenovanju gora južno od Bukovske doline. Izbrana imena je utemeljil izredno natančno in točno, zato ne potrebujejo dodatnih razlag ali dopolnil. Njegov prispevek je pomemben tudi zato, ker je svoje trditve uspel podkrepiti s trdnimi zgodovinskimi dokazi. Izpostavil bi, da se strinjam z vsemi njegovimi predlogi. Hkrati sem osupel nad agresivnim pritiskom Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Geodetske uprave RS, ki je izzvala Joža Miheliča, da je takoj v naslednji številki Bohinjskih novic opisal tudi svoj pogled tega problema. Ponudil je razumno rešitev obravnavanega zapleta. Ob prebiranju teh prispevkov nisem ostal ravnodušen, zato sem nekaj besed o tej tematiki zapisal tudi sam.

Sodelujem z ekipo Razvojne agencije Zgornje Gorenjske (v nadaljevanju RAGOR), ki deluje na Jesenicah. Njen član je tudi Klemen Klinar, ki največ svojega dela posveča odkrivanju in beleženju nesnovne kulturne dediščine Gorenjske, s poudarkom na zbiranju hišnih imen, ki imajo izvor v obdobjih pred 2. svetovno vojno. Pripravi in natisnil je tudi zemljevide ledinskih imen katastrskih občin Bohinja. Bohinjci jih zagotovo dobro poznate. Ravno zato sem toliko bolj pozoren na izgovarjavo in poimenovanje posameznih delov bohinjske doline, saj so z vidika beleženja to zelo pomembni elementi. Ko pripravljamo nov zemljevid katastrske občine, **vedno k sodelovanju najprej povabimo najstarejše poznavalce**, tj. domačine s tega območja. Ti nam na zemljevidu, na katerem ni imen, pokažejo lokacijo in njim znano ime parcele. Da je zapis res točen, ledinsko ime tudi sklanjajo. To izgovarjavo posnamemo in zapišemo na posebne liste. Že na začetku pripravljanja zemljevida imamo tako kar trojno kontrolo.

Ko so zemljevidu dopisana pridobljena imena, povabimo vse krajanke KO, da še enkrat skupno pregledamo pravilnost in lokacijo vpisov. Takrat odpravljamo tudi kakršnekoli napake, ki smo jih predhodno spregledali. Čeprav bi vsa poimenovanja lahko preprosto prepisali iz Franciscejskega katastra, grafične enote rabe kmetijskega gospodarstva (v nadaljevanju GERK) ali ostalih zemljevidov, tega zavestno ne storimo. **Sprašujemo ljudi** in ne prepisujemo napačnih vpisov iz ostalih virov, kar se pogosto dogaja pri novejših zemljevidih.

Na tej podlagi sem se tudi sam pozanimal, kakšni so bili zapisi v preteklosti v zvezi s spornim poimenovanjem grebena Spodnjih bohinjskih gora. Takole so zapisali:

- Rudolf Badjura, *Jugoslovanske Alpe – Slovenija*, 1922, str. 51: »Sijajen vidik. Z-S Gradica (Rodica) i ceo **greben** Bohinjskega pogorja /.../«
- dr. Henrik Tuma, *Imenoslovje Julijskih Alp*, 1929, str. 53: grebena ne poimenuje (**ne zapiše imena grebena**, saj ga ni imel, op. p.), temveč zapiše »14. skupina Bogatin–Črna prst« in nato našteva posamezna ledinska imena.
- Mirko Kajzelj, *Naš alpinizem*, 1932, str. 214: »In dalje proti jugovzhodu ves **greben** do Črne prsti, Jelovice, tja do Ratitovca.«
- dr. Tone Cevc, *Bohinj in njegove planine*, 1992, str. 32: »Planine v Spodnjih bohinjskih gorah so razložene med glavnim **Bohinjskim grebenom** in vrsto vzporednih vrhov predgorja.« Na str. 35 zapiše: »Planina za Črno goro leži v prečni dolini v kotanji pred **glavnim grebenom** Spodnjih bohinjskih gora.«
- prof. Anton Melik, *Slovenski alpski svet*, 1954, str. 168–169: »/.../ [v živi bohinjski govorici označuje] kot Spodnje gore. To lepo gorsko sleme, ki obdaja Bohinjsko dolino, ta hrbet ostane v vsem obsegu od Možica dalje v znatni višini. Vzporedno z **Bohinjskim grebenom** se vleče na severni strani niz vrhov, ljudje ob Baški grapi, na primer okrog Kojce, Porezna itd., visoke bohinjske gore imenujejo Peči.«
- Tine Mihelič, *Klic gora*, 2005, str. 19: »V vsem sijaju pa so v čistem jutru zažarele Spodnje Bohinjske gore.«
- prof. Jurij Kunaver, *Bohinjski zbornik II*, str. 20: »/.../ a enako izrazitih morenskih nasipov skoraj ne najdemo nikjer drugod na severni strani Spodnjih bohinjskih gora.«

Tako so zapisovali strokovnjaki in dobri poznavalci Bohinja. Zani-

miv zapis sem našel tudi v Slovincem dobro poznanem delu Janeza Jalna Cvetkova Cilka, Ljubljana, 1944, na str. 204, kjer je ob fotografiji Spodnjih gora podnapis »Bukovske gore«. Ime se mi zdi ustrezno, saj imamo Bukovsko dolino in Bukovske planine, torej bi lahko imeli tudi Bukovske gore. Jalen se ne zapleta in muči s tem, kako bi poimenoval greben, ker imena ni imel.

Pogovoril sem se z ljudmi iz Bukovske doline, med njimi je bil tudi veliki poznavalec ledinskih imen Bohinja, in vsi so mi odgovorili enako: »To so Spodnje bohinjske gore«. Tudi prijatelj iz Baške grape, domačin, zgodovinar in izjemen poznavalec gora in življenja pod njimi pravi: »Gore nad nami imenujemo posamično, edino v Hudi južini in okoliških vaseh rečejo svojim skalam Peči.« Tudi France Bevč v svojih delih imenuje obravnavani del pogorja Peči. Vse to potrjujejo navedbe Joža Miheliča o uporabi tega imena.

Domačini na obeh straneh grebena so posamezne dele pobočja imenovali z imeni, ki so jim bila vsakdanja in blizu. Ledinska imena so že davno določili naši predniki: pastirji, gozdarji, lovci, rudarji in ostali uporabniki tega prostora. To znanje se je med Bohinjci prenašalo iz roda v rod. Grebena Spodnjih gora niso poimenovali, saj je bil ta podatek za njihovo vsakdanje življenje v gorah obstranskega pomena.

Umetno imenovanje nekega gorskega sklopa je agresija nad duhovnim izročilom domačinov. Po izjavah pripovedovalcev segajo Spodnje bohinjske gore od Črne gore (1606 m) oziroma Črne prsti do Vogla (1922 m). Ali moramo res nasilno poimenovati vsak košček slovenske zemlje, čeprav ni nikakršnega zgodovinskega izročila? Kdo in kdaj se je pogovoril ali vsaj povprašal o imenu tega grebena Bohinjce? In kakšno ime si bodo izmislili za greben med Rušnato glavo in Zelnarico ali med Bogatinom in Voglom, če mora vsak greben imeti svoje ime? In kako bodo poimenovali greben na glavah ljudi, ki so samozadostni in vse vedo?

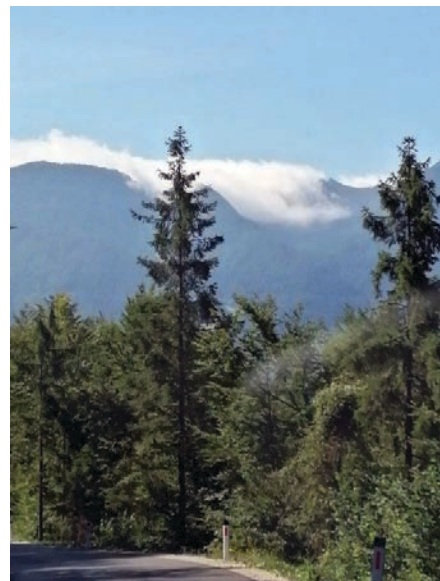
Zopet bodo razni »planinski strokovnjaki« vneto prepisovali neneravno jezikovno tvorbo »Bohinjsko-tolminskega grebena«, ki nima nič skupnega z realnim čutenjem Bohinjca in Bačarja. Saj poznate tisti rek: »Stokrat izrečena laž postane stoprvič resnica«. Ali naj dovolimo, da se to zgodi tudi s tem tujkom? Že tako smo pričali številnim napačnim zapisom na zemljevidih Bohinja, o čemer je ing. Ivan Veber opozarjal in pošiljal dopise na ljubljanske geografske in geodetske ustanove. Zaman! Vse je ostalo po starem. Tako so nam Jelov vrh (1437 m) spremeni- ni v Jelenov vrh. Jela je starinsko poimenovanje za jelko (drevo) in ne jelena. Na Nomenju smo iz potoka Bezdena naenkrat dobili Bezeno in Bezenski slap. Na srečo ga še niso preimenovali v Bazenski slap. Lahko bi našteval še mnoge napačne zapise in lokacije na območju Vogla. Pa naj bo toliko dovolj, vam, spoštovani bralci, pa v razmislek.

Pozivam Občino Bohinj, da sprejme svoje stališče na javno objavljene prispevke članov Muzejskega društva Žiga Zois Bohinj. V kolikor meni, da so vse naše pripombe upravičene, naj kot pravna oseba tudi ustrezno ukrepa in zaustavi to nepravilno početje z ledinskimi imeni. ●

Spodnje Bohinjske gore: Odgovor na članek Jožeta Miheliča

Ivo Janez Cundrič

Jože, res sva prijatelja iz mladostnih dni in verjetno bo tako tudi ostalo. Tega se ne da izbrisati. Praviš, da ne poznam vseh Tinetovih vodnikov in da je moj članek Kako so Tolminci preliščili Bohinjce zavajajoč.

Zaradi nasilnega poimenovanja se je naš greben od sramu zavil v pajčolan megle. Foto: Mišo Serajnik

Dobro veš, da naslov nima nič opraviti s Tolminci, pač pa s tistimi, ki so na silo uveljavili novo »poimenovanje« za Spodnje Bohinjske gore, in tistimi, ki so pri tem pomagali. Tinetov vodnik iz leta 1978 sem izrecno omenil zaradi tega, ker najbolj natančno opredeli greben Spodnjih Bohinjskih gora. To ime potem Tine uporablja v vseh svojih vodnikih, do vključno vodnika iz leta 1998. Ime naših gora zapisuje enako, kot so ga pred njim zapisali in opredelili eminentni ljudje, kot sta geograf dr. Anton Melik in zgodovinar dr. Milko Kos, po katerih se imenujeta geografski in zgodovinski inštitut ZRC SAZU, domači geograf dr. Metod Vojvoda in drugi.

Sporočam ti, da končujem knjigo z naslovom Spodnje Bohinjske gore. Tam bo zapisano in predstavljeno vse, kar je treba vedeti. Pri zbiranju gradiva so mi v veliko pomoč tudi drugi kolegi. Prepričan sem, da ti bo knjiga všeč. Ni pogled nekega subjektivnega domoljuba, ampak pogled na Bohinj skozi čas, od prazgodovine do današnjih dni.

Pozdrav vsem prijateljem Spodnjih Bohinjskih gora. ●

Strokovna pojasnila glede poimenovanja gorovja med Gorenjsko in Primorsko

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

Poimenovanje gorskega grebena med Gorenjsko in Primorsko je v zadnjih dveh stoletjih v različnih virih zelo neenotno. Navajamo le neke identifikirane primerov:

- Rutar (1982): Krnovo obgorje (Drežniške gore, Krnove gore, Kuko-vo/Razorovo pogorje – od sedla Vrata do sedla Suha) in Nemško-rutarsko pogorje (od sedla Suha do Slatnika), nato naprej Jelovica.
- Rutar (1892): Nemškorutarsko pogorje (od prevala Škrbina do vrha Slatnika).
- Melik (1927): Bohinjski greben.
- Tuma (1927): Bohinjsko-italijansko pogorje in Goriško-Bohinjsko pogorje.
- Tuma (1929): Bukovske planine in Komna.
- Melik (1954): Bohinjski greben, Spodnje Bohinjske gore, spodnje Bohinjske gore, V Pečeh, Bohinjsko gorovje, Bohinjsko pogorje, boh-injske gore.
- Gams (1994): Bukovske gore.

Na podlagi navedenih virov lahko, poleg dejstva, da je poimenovanje zelo neenotno, ugotovimo tudi to, da je predlagano ime, tj. Spodnje B/bohinjske gore, relativno mlado. Prvi ga omenja Anton Melik, zato moramo njegove navedbe natančneje obravnavati. Melikove navedbe različnih imenskih različic in neenotnost zapisa dajejo slutiti, da ga prvotno uporablja kot občno ime – bohinjske gore → gore okrog Bohinja, po zgledu slovenske gore → gore v Sloveniji ali kamniške planine → planine v zaledju Kamnika.

Ugotovimo lahko, da je pojem Spodnje B/bohinjske gore umetna tvorjenka. Njen nastanek je mogoče spoznati na dva načina:

1. Občebesedna skladenjska zveza levega prilastka (= izzemljepisnolastnoimenski pridevnik -ski, na primer bohinjski) in samostalniškega jedra (= vrstno poimenovanje zemljepisne entitete, na primer gora, v množini gore ali skupno edninsko gorovje) z jezikoslovnega vidika zadošča hkrati (1 – zaradi razvidnosti svojega pomena) pogoju za opisno občnoimensko poimenovanje (bohinjske gore → gore pri Bohinju ali okoli Bohinja) in obenem (2 – glede na to, da takšna imena glede svojega motivacijskega izhodišča in strukture skladenjske tipologije po svojem motivacijskem izhodišču in po strukturi skladenjski tipologiji predstavljajo zelo odprto skupino) zadošča pogoju za potencialno onimizacijo, to je polastnoimenjenje (Bohinjske gore). Ta princip velja enako v primerih, ko je osnovna dvobesedna skladenjska zveza strukturno razširjena z dodatnim levim prilastkom kot določujočo sestavino, ki s svojo določujočostjo seveda zoži poimenovano zemljepisno entiteto. Tako so odprte različne možnosti zapisa (spodnje B/bohinjske gore, Spodnje B/bohinjske gore).
2. Realizacija druge možnosti, to je polastnoimenjenje osnovne občebesedne skladenjske zveze (bohinjske gore > Bohinjske

gore) oziroma polastnoimenjenje njenih nadaljnjih strukturnih širitev (spodnje B/bohinjske gore → gore na južni strani Bohinja) pogojujejo zunajjezikovni dejavniki, nanašajoči se na rabo, potrebno po dodelitvi imenskega statusa oziroma po nedvoumni identifikaciji določene zemljepisne entitete. Objektivna, realna prepoznavna teh dejavnikov lahko izhaja zlasti iz terenske obravnave (neposreden stik – premalo jasno, na kaj se nanaša → na čisto geomorfološke lastnosti ali na morebitno krajevno rabo imena za entiteto) ali geografske sistematizacije imen zemljepisnih entitet oziroma topografskih objektov.

Ob tem je z jezikoslovnega vidika treba opozoriti, da se ob imenih, nastalih s prekategorizacijo (polastnoimenjenjem) občebesednih skladenjskih zvez, izhodiščni enakozvočni občebesedni par ohrani in se lahko še naprej uporablja za opisno poimenovanje bodisi iste ali celo le sorodne, širše zemljepisne entitete, zato ta imena nimajo izrazite imenske živosti (polnosti, moči, funkcijskega pomena individualizirane identifikacije, onomaziološke funkcije), enakozvočnost imenskega in občnoimenskega para pa slabi imensko funkcijo; tako tudi s tega vidika množično generiranje in kopičenje takšnih zemljepisnih imen ni priporočljivo.

Na podlagi navedenih dejstev se sklepa, da je ime Spodnje B/bohinjske gore ponesrečena umetna tvorjenka. Dodatna dejstva, ki to potrjujejo, so raba pridevniškega določila *spodnji/zgornji*, ki se v gorenjskem govoru uporabljajo glede na rečni tok (zgornji položaj je tisti, ki je bližje izviru, spodnji pa je tisti, ki je dlje od izvira) ali potek doline (spodnji je na vstopu v dolino, zgornji pa na drugem koncu doline). Drugo načelo uporabe teh pridevnikov je v smislu vertikalne projekcije. V navedenem primeru pa se spodnji uporablja v smislu južno, kar je v nasprotju s prakso, oblikovano skozi stoletja v slovenskih krajevnih govorih.

Leta 2006 je bilo s pomočjo informatorja, geografa in domačina J. C. ugotovljeno, da zemljepisno ime Spodnje B/bohinjske gore v krajevnem govoru domačinov ni prisotno. Gre za opisno oznako gorskega niza, ki je lociran na južnem delu Spodnje doline.

Ime Peči, ki ga prav tako prvi omenja Melik, ima v primerjavi z imenom, nastalim s polastnoimenjenjem enakozvočne občebesedne zveze, večjo imensko polnost, na splošno pa manjšo lokacijsko informativno (prepoznavno) funkcijo. Zato je z jezikoslovnega stališča boljše kakor ime Spodnje B/bohinjske gore.

Glede na navedena dejstva ter na odsotnost imena Spodnje B/bohinjske gore v referenčni literaturi (Atlas Slovenije 1985, Atlas Slovenije 1995) je Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije za standardizirano obliko določila ime Peči.

O sorodni tematiki je Komisija razpravljala tudi na seji, dne 4. 12. 2016, ko je prejela vprašanje glede zapisa velike začetnice v poimenovanju tega grebena. Že takrat je priporočila rabo imena Peči. Komisija je o tem poimenovanju ponovno razpravljala leta 2015. Na podlagi znanih preteklih dejstev in argumentov je Komisija presodila, da je predlog Bohinjsko-Tolminko gorovje/greben ustrežnejši kot ime Peči, saj se v semantičnem smislu navezuje na obe pokrajini, ki ju ločuje. Zato je sprejela to ime kot novo standardizirano imensko različico. ●

Za pitno vodo – usoda vode je v naših rokah

Katarina Đurđević

Za kaj gre?

V torek, 20. aprila je začel teči 35-dnevni rok za zbiranje 40.000 overjenih podpisov v podporo zahtevi za referendum ZA PITNO VODO, s katerim bomo imeli priložnost zavrniti sporen Zakon o vodah. Novela Zakona o vodah, ki je bila nedavno sprejeta med drugim omogoča grajenje na vodovarstvenih območjih, kar ne omogoča le močan posega v naravno krajino, temveč tudi vodi v zastrupljanje podtalnice na vodovarstvenih območjih. Trenutni Zakon o vodah torej ogroža pitno vodo vseh nas in omejuje našo ustavno pravico do vode. Usoda vode je v naših rokah!

Kako lahko pomagaš?

Pri doseganju sprememb lahko prispeva čisto vsak izmed nas. Pomagajte lahko tako, da oddate svoj podpis in da k temu spodbudite svoje prijatelje, družino ter o problematiki ozaveščate svojo okolico.

Zato vas vabimo, da se nam pridružite **na upravni enoti in pred uradno osebo (!)** overite svoj podpis in s tem izrazite podporo zahtevi za referendum "ZA PITNO VODO".

V Bohinju lahko vsak četrtek med 08:00–12:00, 13:00–15:00 oddate svoj glas oz. overite svoj podpis na krajevnem uradu Bohinjska Bistrica. Podpisano izjavo podpore oddate v nabiralnik Hiše Pr' Budkovič, Triglavska cesta 50, 4265 Bohinjska Bistrica (nasproti »Cukija«).

Kako oddaš svoj podpis?

Pri tem je pomembno vedeti, da se kot oddani upoštevajo samo overjeni podpisi, ki jih lahko oddate na 2 načina:

1. Osebnost na upravni enoti: obrazec, ki je dostopen na naši spletni strani in na vsaki upravni enoti, izpolnite in obvezno podpišete v prisotnosti uradne osebe na eni izmed upravnih enot. Nato morate nujno poskrbeti še, da obrazec tudi fizično pride do nas. **Šele tako bo vaš glas štel.**

Izpolnjen obrazec lahko pustite v poštne nabiralniku Hiše Pr' Budkovič, Triglavska cesta 50, 4265 Bohinjska Bistrica (nasproti »Cukija«) ali pa nam ga pošljete direktno na naslov Zavod Raziskovalni inštitut 8. marec, p.p. 1717, 1101 Ljubljana. Lahko ga oddate naši kontaktni osebi, če bo v času dogodka na lokaciji upravne enote.

2. Z elektronskim podpisom: vsak z digitalnim certifikatom (SIGEN-CA) ali SMS pass lahko svoj podpis oddate tudi prek spletnega portala e-uprave.

Kje dobiš več informacij?

Obrazec, navodila za oddajo podpisa, razlogi za nasprotovanju zakonu, pogosta vprašanja in vse ostale informacije so dostopne na spletni strani: <https://zapitnovodo.si/>. •

Zahvala

Jurij Holy

Dne 8. aprila je v jutranjih urah moja soproga doživljala omedlevici podobno stanje. Vedno bolj je lezla skupaj, ni se več mogla pogovarjati z menoj, zato sem v hudem strahu poklical nujno pomoč (112). V najkrajšem času (šlo je za minute) sta z reševalnim vozilom prispeli zdravnica, dr. Maja Rozman, in medicinska sestra, Lili Strgar. Bili sta izredno ljubeznivi, opravili sta vrsto preiskav z aparati, se z bolnico seveda tudi natančno pogovorili, bili sočutni, gospa Rozman pa se je tudi več ur po obisku pozanimala, kako ji je. Dala ji je navodila, naj se v nadaljevanju pogovori s svojo zdravnico, kar je tudi storila, da je dobila končna navodila.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem obema zdravstvenima delavkama za zares izvrstno opravljeno delo. •

Boljši:)

~~BOLEH TRG POD MILIM NEBOM~~

KDAJ? 14. do 16.5., med 10.00 in 20.00 uro

KJE? POLJE 130 (Joškovina)

*

Zaradi prenove

mного zanimive robe

išče nove domove!

*

Vabljeni k prebiranju in brskanju.

Zahvala (s pristavkom)

Marija Farkaš in Lothar Orel

Vrtnarija Modrin se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnicam in dobrotnikom, ki ste na najrazličnejše načine pomagali pri obnovi po požaru. Vaš prispevek je opažen, cenjen in sprejet s hvaležnostjo. Stokrat bolonaj!

Marija Farkaš

(Kot terenski novinar iz prve roke pridodajam, da Modrin sicer spet obratuje, a delo še zdaleč ni končano. Zato vse, ki ste dobrega srca, prijazno vabim, da vrtnariji pomagajte spet zacveteti – z nakupom sadik, cvetic in gumbkov*.

*Kaj je to? Pridite in pogledajte v živo! Hvala za izkazano solidarnost!)

Lothar Orel •

Kri ni voda, pa župca tudi ne. Razmišljanja v mehurčku

Boris Žagar

Bohinjci so znani po tem, da prišleka zlepa ne vzamejo za svojega. O tem, zakaj je tako, nisem še nikjer ničesar prebral. Znana je tista: Bohinj pa s svedrom... , a zakaj je tako, ne vem. Ko si med ljudmi, čutiš, da enostavno tako je in tako mora biti. In ostati. Družimo se lahko prav prijetno, koristno in zabavno, a ostajamo vsak na svojem bregu!

Ni kaj! Mogoče je prav tako. Za tistim, kar si, je treba stati. Vse to ni od včeraj. Prišlek domače kulture in tradicije, ki je nastala v stoletjih, ne razume in ne more ceniti. Zato se tisti iz mesta zdijo Bohinjcem »tako frišni«, kot da še od včeraj niso in jih je prinesel veter od bog si ga vedi kje. Takih je kot listja in trave. Nimajo korenin. Tako kot jih prinese, jih tudi odnese. Pokojni župan Franc Kramar je na nekem kvizu na TV izjavil, da v Bohinj pride preveč ljudi, ki prinesejo samo smeti. Take ljudi Bohinjci sploh ne zanimajo. Obnašajo se kot kolonizatorji. Poglobljajo že itak tradicionalno nezaupanje in odpor do tujega.

Po drugi strani pa se včasih zdi ponos na to, da si Bohinjec, že kar nadutost in odkrito sovraštvo. Doživel sem te samoobrambne mehanizme. Po poreklu sem iz Kranja, pa sem bil uvrščen med tiste, ki so nas zmerjali s prekletimi Ljubljančani. Domačinom smo bili neljuba primerjava sveta, ki ga preprosto niso prenesli. Verjetno so nas doživljali kot ljudi, ki jim gre vse prelepo in prelahko, pa nam to zavidali. Če najdeš na planinskem parkirišču svoj novi avtomobil poškodovan s sekiro, o tem pač ne moreš dvomiti. Še lansko leto sem raje zamenjal ljubljansko registracijo avtomobila, ker so se ob njo obregali: zakaj pa ljubljanska? Saj vendar živiš v Bohinju!

Bohinjce sem spoznal kot zelo tekmovalne ljudi. Ne vedno na zdrav način. Tekmovalnost poraja vse mogoče antagonizme že med njimi, kaj šele navzven. Tudi tu velja zelo slovenski pregovor: če bi fovšija gorela ...

Nehote se vprašam, kako se lahko tak majhen, vase zazrt svet, odpre svetovnemu turizmu na atraktiven način, če je v duši tako majhen, da mu gre že bližnja soseščina v nos. Prihajajo bogati ljudje, ki jih zanima samo pokrajina, »domorodci«, ki v njej živijo, pa kaj malo ali čisto nič. Spomnimo se samo lanskoletne TV nadaljevanke Jezero, ki je bila posneta po uspešnici Tadeja Goloba. Kriminalka ima razplet v Ukancu, kjer imajo vikende bogati Ljubljančani. Bohinjci v tej zgodbi nimajo nobene pomembne vloge. Slovenci smo imeli priložnosti, da bi dobili zanimivo bohinjsko kriminalko, dobili pa smo nekaj, kar je Boris Cavazza pohvalil kot odlično, pravo **skandinavsko** kriminalko!

Bohinj se je odprl svetu in začelja tisto, kar je značilno bohinjsko, prodajati. Ko prodajaš, pa moraš znati povedati, zakaj je bohinjsko posebno cenjeno. Drugi, ki jim Bohinja ni mar, ti tega ne bodo priznali.

Kako se torej prodajati, ne da bi imel pri tem občutek, da si se izneveril izročilu? Se dejansko prodal za drobiž?

Mogoče pri tem tisti, ki nismo Bohinjci po izvoru, a Bohinj ljubimo, lahko kaj pomagamo. Tisti, ki pišemo o Bohinju, zagotovo, ker to delamo namesto Bohinjcev. Naj povem svojo zgodbo. Turizem Bohinj in Kulturno društvo Bohinj sta v Bohinjskih novicah zapisala, da se vrednosti pisanja o Bohinju zavedata in da bosta take prispevke podprla.

Reči je lahko, malo težje pa storiti. A se je v mojem primeru le zgodilo. Po zaslugi Jureta Sodje in kulturnega društva sem lahko izdal svojo Gamsovo župco. Tema je tako bohinjska, da bolj ne bi mogla biti in bi se moral že davno najti nekdo, ki bi jo napisal. Knjigo sem imenoval župca zato, ker so bohinjske matere dobile po porodu gamsovo župco, ki jih je hitreje spravila na noge, kot bi jih sicer sloveča kurja župca. Ž župco so Bohinjci tako skozi stoletja dobivali lovske gene. Kri ni voda, ker tudi župca ni, kajne. O tem je napisal imenitne knjige Tone Svetina, ki je bil lovec in je dobro poznal ravbšičarsko tradicijo in kulturo. V Ukani je zapisal, da je šel je v Sotesko, ustrelil gamsa in ženi skuhal gamsovo župco, ko mu je rodila sina.

Ta isti Svetina pa se je nekoč na TV posmešnil narcisoidnosti Blejcev, ki da se imajo edini za vredne Bleda. Bled je naš! Da se na to ne bi pozabilo, imenujejo zato prišleke Blejčani.

V tej zvezi naj povem lušno anekdoto. Predsednik planinskega društva Srednja vas Podlipnjekov Jaka me je ob nakupu knjige povabil k sebi in me pogostil, pa ob tej priliki rekel: Prav je, da tisti, ki hodite v Bohinj, Bohinju nekaj date.

Bil sem polaskan. Po svoje mi je pihnil na dušo, a pohvalil me je tipično po bohinjsko! Ker, glej! V Bohinj hodim, odkar pomnim. To je zdaj že več kot 70 let. 40 let imam v Bohinju tudi hišo, dvajset let pa je tega, ko sem prijavil stalno prebivališče, ker sem se naselil za stalno. No, pa po njegovem še vedno **samo hodim** v Bohinj. Še vedno sem (če se izrazim tako, kot je zdaj moderno) v mehurčku. »Bohinjčan«. Verjetno nikoli ne bom doživel, da bi mi kdo rekel: zdaj ko si naš ...

Zakaj to pišem?

Ker se časi hitro spreminjajo. Bohinj bodo zavzeli bogati in vplivni ljudje, ki bodo Bohinj občutili po svoje. Eni po skandinavsko, drugi spet kako drugače. To bo dalo Bohinju svoj pečat. Kakšnega, lahko samo ugibamo. Ali lahko Bohinjci tem velikim klubajo, če bodo kazali svojo pomembnost tako, kot jo kažejo nam majhnim?

Nikomur nočem soliti pamet. Spoštujem »bohinjsko«, ker čutim, da ne bi hotel živeti nikjer drugje. Pa kaj, če sem samo »Bohinjčan«! Vesel sem že tega, da sem se pobratil s številnimi domačini. Dvigam čašo njim, »ki smo zato se zbratli, ki dobro v sercu mislimo«.

Podlipnjekov ima prav. Za Bohinj bi morali biti pomembni vsi, ki mu lahko kaj dajo, pa tudi če v Bohinj samo prihajajo. Pomembno se mi zdi, da bi Bohinjci cenili »bohinjsko« ne samo v svojih izdelkih, ampak tudi v ljudeh, ki znajo pokazati, da Bohinj ljubijo ali pa so to Bohinjci, ki so šli po svetu, a nanj niso pozabili. S širino in pametjo, ki so si jo zunaj pridobili, jim ni mar provincialne narcisoidnosti majhnih razlik. Lahko bi pomagali graditi identiteto sodobnega Bohinja, tako da bi ji jo celo veliki in bogati zavidali. Zdaj vase zaverovani mali Bohinj bi se moral zbuditi in jih opaziti. Vse in vsakogar!

Naj omenim samo droben primer. Ne vem, če so Bohinjci opazili, da obstaja pisateljica Ireno Tršinar, ki je lansko leto izdala knjigo Mojih sto naključij. Tršinarjeva živi v Ljubljani, hodi pa na Uskovnico od malih nog, ker je bila njena stara mama Marija Gošnik iz Srednje vasi. Imela je tudi tete Lenko, Johano in Franco, ki so bile oskrbnice planinskih koč. Franca je imela brata, ki sta se pisala Kavalari, po domače Markotlčeva. Bohinjska kri torej in lahko bi jo imeli za svojo. Meni je ljuba, ker so naključja zame tema, ki mi je odkrila mistični Bohinj. Po vzgoji ateist, sem v Bohinju (skozi njih) odkril Boga. Bohinj se res ne imenuje slučajno po Bogu. Francoski filozof Voltair (ki je bil ateist) je rekel: Če ne bi bilo boga, bi si ga bilo treba izmisliti. Jaz pravim: Še izmisliti se ti ga ni treba! Samo pridi v Bohinj. Stopi v njegovo tišino (recimo tišino gozda) in sam se ti bo javil. Njegovo javljanje se ti bo zdelo naključno, pa ni, ker v bohinjski skledi vse pride enkrat naokrog. Vse se zgodi z razlogom in se (sčasoma) pojasni. Tu čas ni pomemben. Bohinj je kraj velike kontemplacije. Ne prenese hrupa in smeti. Zato je tako enkraten. S pravico samosvoj. ●

Kače, kuščarji in želve – plazeči prebivalci naše okolice

dr. Anamarija Žagar

Plazilci (Reptilia) so skupina živali, med katere sodijo vsem dobro poznane kače, sem pa spadajo tudi želve in pa nemalokrat ljubkovalno poimenovani martinčki – to so kuščarji. Te živali so izjemno dobro prilagojene na kopenski način življenja. Njihova koža je prekrita z

luskami, ki preprečujejo izhlapevanje vode in večina vrst izlega trdolu-pinasta jajca. Imajo kar nekaj posebnih lastnosti, kot je redna zamenjava kože, ko jim le ta postane pretesna. Ta proces zamenjave kože imenujemo levitev. V naravi lahko naletimo na slečeno kačo kožo, čemur pravimo kačji lev. Njihova druga posebnost je, da svojo telesno temperaturo uravnavajo s pomočjo okolja tako, da se izpostavljajo ali umikajo sončnemu sevanju. Ko se sončijo, jih tudi mi lažje vidimo, saj se drugače večino časa dobro skrivajo v travi, grmovju ali kupu kamenja.

V Sloveniji živi 22 vrst plazilcev, ki pa so danes ogrožene zaradi izgube primernih življenjskih prostorov, povozov na cestah, namernega pobijanja in podnebnih sprememb. Močvirska sklednica je naša edina sladkovodna vrsta želve s temnim oklepom, ki je na zgornji strani posut z drobnimi rumenimi pegami. Prebiva v ribnikih, mlakah, mokriščih in mirnih in počasnih vodotokih z blatnim dnom. Ne mara hitro tekočih voda in ne more preživeti, če bregovi niso vsaj malo zarasli, kjer si najde skrivališče pred plenilci. Zato moramo skrbeti za ohranjanje zaraslih bregov in počasnih voda z blatnim dnom.

Martinček je ime eni od 11 vrst kuščarjev, ki živijo v Sloveniji. Samci so po bokih živo zelene barve, medtem ko so samice bolj neuglednih rjavih barv. Posebnost ali morda kar »super-moč« kuščarjev, katero poseduje tudi martinček, je ta, da lahko odvržejo rep in na istem mestu jim zraste nov. To taktiko uporabijo, da ubežijo napadalcu, ki jih zagrabí za rep. Odrgran rep se zaradi refleksov v mišicah na tleh zvija in poskakuje, kar napadalca primerno zamoti in kuščarica lahko medtem uide na varno. Martinčki zelo radi jedo večje žuželke in prebivajo na meji travnikov z gozdom. Pri nas beležimo drastičen upad pojavljanja te vrste, kar je najverjetneje povezano z intenzivnim kmetijstvom in uporabo insekticidov, ki so zmanjšale število njihovega plena. Če pustimo naravi, da odigra svojo vlogo, bi martinčki in druge kuščarice lahko za nas poskrbeli, da žuželk ne bi bilo preveč, vendar pa bi morali za to kmetovati bolj sonaravno.

Zaradi pritalnega plazečega načina premikanja, so pri kačah okončine povsem pokrnele in so brez nog. Te plazeče prebivalke naše okolice so za marsikoga razlog za prestrašenost. Zelo pogosto gre pri srečanju s kačo za prestrašenost obeh vpletenih, človeka in kače, saj je namreč prva strategija kač, da pred nevarnostjo pobegnejo na varno v najbližje skrivališče. Izjemno dobre so tudi v skrivanju, pri čemer jim pomaga varovalna barva. Smokulja je kača, ki ima svetlo rjavo ali sivo barvo telesa, po celotni dolžini od vratu do repa pa ima še temne lise kot šahovnica. Živi v travnato-gozdni pokrajini, kjer se izredno dobro skriva med travo, vejami ali listjem in jo opazi le izurjeno oko.

Vsa ta pestrost plazilcev je pomembna v naravi in za nas. Njihova vloga v ekosistemu je, da plenijo in regulirajo številčnost svojega plena. Prehranjujejo se s širokim spektrom živali, od različnih žuželk, pajkov, polžev, do rib, dvoživk, voluharic, miši, podgan, tudi ptičev in celo plazilcev. Če jih ni, je luknja v prehranski mreži velika in ravnoesje se lahko podre. Za njihovo ohranjanje lahko skrbimo vsi, s tem da jih namerno ne ogrožamo, smo pazljivi na cesti, spodbujamo sonaravno kmetijstvo, in uredimo vrtove na biodiverziteti prijazen način. V okviru projekta Life Naturaviva smo organizirali natečaj, v katerem iščemo biodiverziteti najbolj prijazen vrt in vas vljudo vabimo k sodelovanju!

Več o natečaju: Več o natečaju: <https://www.naturaviva.si/biodiverziteti-najbolj-prijazen-vrt/> ●

Slepec izgleda kot kača, ampak je v resnici breznozi kuščar. Njegova najljubša hrana so polži in je zato dobrodošel prebivalec naših vrtov. Foto: Davorin Tome

BOHINJ

Prikaz **Zdravje v občini 2021** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>. Več informacij o Covid-19 najdete na <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

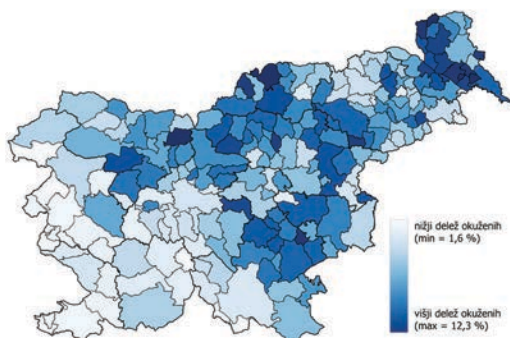
Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 20,4 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 17,7 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravlila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil nižji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen velja enako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 3,0 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 6,6 na 1000, v Sloveniji pa 6,5.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju.

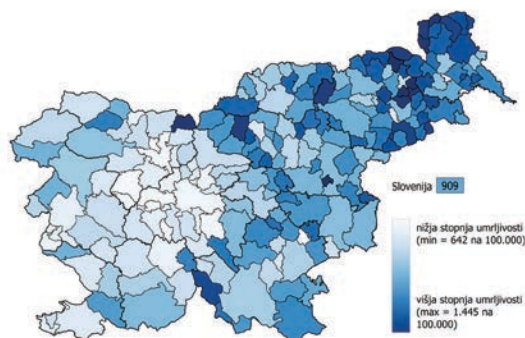
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 12 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 19.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,4 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,4.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil višji od slovenskega povprečja.
- Odzivnost v Programu Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 67,0 %, v Sloveniji pa 65,6 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 69,3 %, v Sloveniji pa 72,4 %.

Slika 1: Odstotek prebivalcev s potrjeno okužbo s SARS-Cov-2 (Covid-19) po občinah do vključno 31. 12. 2020

Slika 2: Umrljivost po stalnem bivališču na 100.000 prebivalcev - starostno standardizirana, povprečje 2015-19

ZDRAVJE V OBČINI 2021

Kazalniki zdravja v občini: Bohinj

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

● ▲ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (I) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (*).

Barve in oblike oznak pomenijo:

▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.

■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.

▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.

● Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.

○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Prebivalci in skupnost							
1.1 Razvitost občine	0,92	/	/	1,00	indeks		
1.2 Prirast prebivalstva	7,6	1,6	2,3	7,2	‰		
1.3 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	7,2	6,6	5,7	5,4	%		
1.4 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	9,1	9,3	13,0	13,5	%		
1.5 Stopnja delovne aktivnosti	70,9	69,4	69,2	65,8	%		
Dejavniki tveganja							
2.1 Telesni fitnes otrok	59,4	52,8	53,8	50,0	indeks		
2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	20,1	20,6	21,2	24,1	%		
2.3 Redni in občasni kadilci	21,7 ^m	18,6	22,4	23,2	%		
2.4 Visokotvegano opijanje	39,8 ^m	31,6	38,7	42,8	%		
2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	2,4	1,8	1,7	1,4	sss/1000		
2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	18,3	8,0	7,3	8,8	%		
Preventiva							
3.1 Odzivnost v Program Sviti	67,0	68,6	69,5	65,6	%		
3.2 Presejanost v Programu Zora	69,3	71,8	71,6	72,4	%		
3.4 Presejanost v Programu DORA	78,0	75,2	77,1	77,6	%		
Zdravstveno stanje							
4.1 Samoocena dobrega zdravja	69,8 ^m	63,3	69,6	67,5	%		
4.2 Bolniška odsotnost	20,4	15,9	17,1	17,7	dnevi		
4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	1,8	0,7	0,9	0,8	sss/1000		
4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	3,1	2,5	2,5	1,9	sss/1000		
4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	4,5	4,5	5,1	5,3	sss/100		
4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	21,1	19,7	21,4	22,8	sss/100		
4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	12,3	11,9	11,9	11,8	sss/100		
4.8 Srčna kap (35-74 let)	3,0	2,4	2,1	2,1	sss/1000		
4.9 Možganska kap (35-84 let)	3,4	2,4	2,3	2,5	sss/1000		
4.10 Novi primeri raka	578	575	582	564	sss/100.000		
4.15 Novi primeri raka debelega črevesa in danke	48	60	63	67	sss/100.000		
4.16 Novi primeri raka pljuč	77	73	72	68	sss/100.000		
4.17 Novi primeri raka dojke	89	133	124	122	sss/100.000		
4.11 Zlomni kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	6,6	7,4	7,1	6,5	sss/1000		
4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	13,9	13,1	12,7	14,4	sss/100		
4.13 Pomoč na domu	3,5	2,6	2,6	2,7	%		
4.14 Klopni meningoencefalitis	5,6	11,7	16,5	8,0	sss/100.000		
Umrljivost*							
5.1 Umrljivost po stalnem bivališču	941	907	849	909	sss/100.000		
5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	79	69	62	74	sss/100.000		
5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	180	162	158	160	sss/100.000		
5.6 Umrljivost zaradi raka pljuč (0-74 let)	42	38	41	40	sss/100.000		
5.7 Umrljivost zaradi samomora	12	24	21	19	sss/100.000		

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smiselni; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 17.2014. *: spremenjen izračun po stalnem bivališču namesto po običajnem je pojasnjen v "Opisi kazalnikov" v dokumentu "Metodološka pojasnila" na spletni strani. ^m: Podatki temeljijo na statističnem modelu.

Pojasnilo h kazalnikom:

Prebivalci in skupnost: 1.1: leto 2020; 1.2: leto 2019; 1.3: leto 2019, stari 80 let in več; 1.4: leto 2019, stari 25-64 let; 1.5: leto 2019, stari 15-64 let; **Dejavniki tveganja za zdravje:** 2.1: leto 2019, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.2: leto 2019, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.3: leto 2019, stari 15 let in več; 2.4: leto 2019, stari 15 let in več; 2.5: povprečje 2015-2019; 2.6: povprečje 2015-2019; **Preventiva:** 3.1: leto 2019; 3.2: povprečje 17.2016 - 30.6.2019, ženske, stare 20-64 let; 3.4: 11.2019 - 31.10.2020, ženske, stare 50-69 let; **Zdravstveno stanje:** 4.1: leto 2019, stari 15 let in več; 4.2: leto 2019, zaposleni prebivalci; 4.3: povprečje 2015-2019, bolnišnične obravnave, stari 0-19 let; 4.4: povprečje 2015-2019, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5: leto 2019; 4.6: leto 2019; 4.7: leto 2019; 4.8: povprečje 2015-2019, bolnišnične obravnave, stari 35-74 let; 4.9: povprečje 2015-2019, bolnišnične obravnave, stari 35-84 let; 4.10: povprečje 2013-2017, novo odkriti raki razen melanomskega; 4.11: povprečje 2015-2019, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12: leto 2019; 4.13: leto 2019, stari 65 let in več; 4.14: povprečje 2010-2019; 4.15: povprečje 2013-2017; 4.16: povprečje 2013-2017; 4.17: povprečje 2013-2017; **Umrljivost:** 5.1: povprečje 2015-2019; 5.2: povprečje 2015-2019, stari 0-74 let; 5.3: povprečje 2015-2019, stari 0-74 let; 5.6: povprečje 2015-2019, stari 0-74 let; 5.7: povprečje 2015-2019.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Aprilska črna kronika

Povzeto po Upravi RS za zaščito in reševanje

Nesreče v gorah

V soboto 24. 4. 2021, ob 16.09 so posredovali gorski reševalci postaje GRS Bohinj na planini Zajamniki, kjer si je planinec poškodovale gleženj. Gorski reševalci so mu na kraju dogodka nudili prvo pomoč, nato so ga prenesli do vozila GRS, s katerim je bil nato odpeljan v bolnišnico na Jesenice.

V nedeljo 25. 4. 2021 ob 13.44 se je na Planini Spodnji Vogar pri sestopu poškodovale planika. Reševalci GRS Bohinj so poškodovano planinko na kraju oskrbeli, nato pa je bila s helikopterjem LPE prepekljana v SB Jesenice.

Nesreče v cestnem prometu

V soboto 3. 4. 2021 ob 22.59 je v naselju Ukanc osebno vozilo zapeljalo z mostu v potok Savica. Gasilci PGD Bohinjska Bistrica in člani Enot Civilne zaščite za reševanje na vodi in iz vode občine Bohinj so osebo oživljali do prihoda reševalcev NMP Bled, preverili brežino do izliva potoka Savica v Bohinjsko jezero, preventivno namestili oljne pivnike v potok ter s tehničnim posegom dvignili vozilo iz potoka. Ena oseba je preminula.

Požari na travniških površinah

V soboto 10. 4. 2021 ob 15.50 je pri naselju Ravne v Bohinju občanu pri kurjenju travnika zaradi vetra ogenj ušel izpod nadzora in se širil proti gozdu. Do prihoda gasilcev je občanu uspelo požar zadržati pred gozdom, gasilci PGD Bohinjska Bistrica pa so travniški požar na površini približno 100 kvadratnih metrov dokončno pogasili.

Požari v stanovanjskih stavbah

V petek 23. 4. 2021, ob 11:01 je v Bohinjski Bistrici zagorelo v dimniški tuljavi kmečke peči. Gasilci PGD Bohinjska Bistrica so izprazni-

li vsebino še goreče peči, preverili vrh tuljave ter propustnost zaradi goreče katranaste obloge, požar pogasili, zaradi pregrevanja preverili območje okrog dimne tuljave s termo kamero in preverili prisotnost ogljikovega monoksida.

V nedeljo 25. 4. 2021 ob 18:53 so gasilci PGD Stara Fužina prejeli prijavo dimniškega požara. Ob prihodu na kraj je bilo ugotovljeno, da do požara ni prišlo.

Reševanje obolelih

V torek 27. 4. 2021 ob 00:19 je na Trgu svobode v Bohinjski Bistrici obolela oseba potrebovala pomoč. Gasilci PGD Bohinjska Bistrica in Savica-Polje so kot prvi posredovalci osebi nudili pomoč in oživljali osebo do prihoda reševalcev. Oseba je preminula. ●

Sobar / sobarica / čistilec / čistilka

Vogel d.o.o., Ukanc 6, Bohinjsko jezero
vabi v svoj kolektiv: sobarico / čistilko
(m/ž).

Rok za prijavo: 15.5.2021

Naslov: info@vogel.si; tel.: 04 5729 721

Pričakujemo marljivo, zanesljivo in redoljubno osebo, ki jo zaposlimo za določen čas s **poskusno dobo 1 mesec** in možnostjo zaposlitve za **nedoločen čas**.

D A T R I S

PRODAJA TRDIH IN TEKOČIH GORIV
GRAJSKA C. 11, 4260 BLEJ, TEL.: 080 2341

**Kurilno olje in
lesni peleti vrhunske kvalitete
po zelo ugodni ceni!**

Naročila na brezplačni telefon: 080 2341

POGREBNA SLUŽBA ZVONČEK
Dežurna služba 24 ur: 041/963-031

*V trenutku izgube
drage osebe, vam
bomo pomagali
zmehčati bolečino in iz
ozadja tišine poskrbeli
vse potrebno za
dostojno slovo.*

FRISTADS®

WORKWEAR

Fristads d.o.o. | Glavna cesta 24, Naklo 4202
www.vrhunskaprema.si | mobi: 040 522 066

Smo specializirano podjetje za prodajo zaščitnih delovnih oblačil švedske blagovne znamke FRISTADS in nemške blagovne znamke KUBLER WORKWEAR. Razstavi prostor je v poslovni stavbi Pošte Naklo (bivši prostori Občine Naklo).

100% SUV. 100% električen.

ID.4

www.volkswagen.si/id4

že za 240 EUR*
na mesec

Kombinirana poraba električne energije (kWh/100 km): 16,9–15,5 (NEVC). Emisije CO₂: 0 g/km. Emisije CO₂, med vožnjo in skupne emisije CO₂, so odvisne od vira električne energije. Volkswagen zato priporoča uporabo ekološko pridobljene elektrike. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. *Obrok leasinga 240,33 EUR je izračunan z upoštevanjem znižanja maloprodajne cene vozila v obliki bonusa v vrednosti 2.500 EUR z vključenim DDV. Do bonusa v obliki znižanja maloprodajne cene vozila je leasingojemalec upravičen, če sklene pogodbo o finančnem leasingu vozila z družbo Porsche Leasing SLO d.o.o. firma za leasing, Ljubljana in vozilo zavaruje s sklenitvijo Volkswagen zavarovanja (permanentno zavarovanje avtomobilskega kaska pri Zavarovalnici Sava d.d.), pod pogoji akcije ID3BON_e2go_2021. Strošek zavarovanja vozila ni vključen v obroko leasinga. Ostali pogoji pogodbe o finančnem leasingu, so razvidni na www.porscheleasing.si. Akcija velja do 30.6.2021.

INTEGRAL AVTO d.o.o. Jesenice

Cesta maršala Tita 67, 4270 Jesenice

Telefon: 04 / 58 33 372, 58 33 373, www.integral-avto.si

Glasbena šola

Radovljica

VPIS UČENCEV V GLASBENO ŠOLO RADOVLJICA

Spoštovani starši in otroci.

Leto je naokrog in v Glasbeni šoli Radovljica vas ponovno vabimo k vpisu. Najmlajše v Glasbeno pripravnico (5 let), Predšolsko glasbeno vzgojo (6 let) ter k Baletu (6 let). Osnovnošolce (od 7 leta dalje) pa k učenju instrumentov in petja.

Na spletni strani Glasbene šole Radovljica si lahko ogledate predstavitev instrumentov, petja in plesa v okviru »Dneva odprtih vrat«, kjer boste otroci in starši spoznali način dela na šoli in posamezne instrumente.

Zbiranje **PRIJAV ZA PREIZKUS GLASBENIH SPOSOBNOSTI** bo potekal elektronsko preko povezave na spletni strani **od 3. do 20. maja 2021.**

PREIZKUSI ZA VPIS bodo potekali skladno z uredbo o izvedbi sprejemnih preizkusov na šoli **predvidoma konec meseca maja 2021.** Natančnejše informacije o izvedbi preizkusa bomo zaradi možnih sprememb šolskega koledarja s strani MIZŠ objavili naknadno na naši spletni strani.

VPIS UČENCEV, ki bodo uspešno opravili preizkus glasbenih sposobnosti, bo potekal **v prvi polovici junija.** Sprejeti učenci bodo o sprejemu pisno obveščeni, rezultati sprejemnih preizkusov pa bodo objavljeni na oglasni deski in na spletni strani šole.

Vse zainteresirane pozivamo, da glede na trenutno situacijo v RS, spremljajo obvestila na naši spletni strani.

Več informacij na spletni strani
Glasbene šole Radovljica: www.gs-radovljica.si

Poslovni center Union, Ljubljanska cesta 11
tel + 386 (0)8 205 77 97

OPTIKA MESEC BLEJ
Poslovni center Union
Ljubljanska cesta 11

OPTIKA MESEC JESENICE
Cesta maršala Tita 31
tel + 386 (0)4 583 26 63

OČESNA AMBULANTA
optometrijski pregledi
okulistični pregledi
predpisi kontaktnih leč in
kontrolni pregledi

OPTIKA
korekcijska očala
mehke in poltrde kontaktne leče
tekočine za vzdrževanje kontaktnih leč
pripomočki za slabovidne

OPTIKA SONCE
modna sončna očala
športna sončna očala
sončna očala z dioptrijo

www.optika-mesec.com

- spomeniki, izdelovanje napisov
- okenske police, stopnice
- kuhinjski in kopalniški pulti

Vurnik Franci s.p.
Gradiška pot 6a
4240 Radovljica
TEL: 041 423 161

preverite ponudbo na:
www.kamnosestvo-vurnik.si

POGREBNE STORITVE

NOVAK

Anton Novak d.o.o.
Hraše 19, Lesce
www.anton-novak.si

 *prevozi in ureditev pokojnikov ter
pokop z žalnim sprevodom*

 velika izbira krst in žar

 ureditev vseh potrebnih dokumentov

 *organizacija in izvedba pogrebnih
ceremonialov na pokopališčih v
občinah Bohinj, Bled
Radovljica in Gorje*

DEŽURNA SLUŽBA:
040 887 169, 041 655 987, 040 887 112

CVETLIČARNA NOVAK
pri pokopališču na Bledu

Sprejemamo
naročila za sveže
in suhe ikebane,
žalne ikebane,
šopke, poročne
šopke in
aranžmaje ter
aranžmaje daril.
Velika izbira
sveč.

LIP ODKUP HLODOVINE

LIP BOHINJ
From wood to wonders.

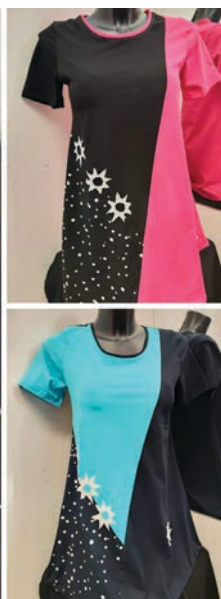
lipbohinj.si

Vaš partner v gozdu že 70 let

Predelava hlodovine na lastni žagi
Kratki plačilni roki in zanesljivo plačilo
Možnost izbire elektronske izmere

● KOROŠEC Igor ☎ 030 610 880
● DEMŠAR Viljem ☎ 040 700 058

POŠTA IN TRGOVINA TINKA

Stalna ponudba:

- poštne storitve
- oblačila od rojstva naprej
- igrače
- sveče
- pisarniški pripomočki

Tinka, Tina Žvan s.p.
Srednja vas v Bohinju 79
4267 Srednja vas v Bohinju

Delovni čas: PON 9-14
TOR 9-14, 16-18
SRE 9-14, 16-18
ČET 9-14, PET 9-14

PEUGEOT 208

Za vse, ki ste pred svojim časom

5 LET
JAMSTVA

PROGRAM UGODNOSTI
MajPeugeot

Peugeot je v Sloveniji
član skupine Emil Frey

peugeot.si

PEUGEOT PIPOROKA TOTAL *Cena velja za Peugeot 208 ACTIVE 1.2 PureTech 75, rumene. Faro barve pri nakupu s pomočjo Peugeot financiranja. Primer informativnega izračuna finančnega leasinga Peugeot Financiranje za to vozilo – mesečno odplačevanje; maloprodajna cena z DDV in vključenim bonusom je 11.490 EUR; mesečni obrok je 126 EUR pri pologu v višini 30% in ročnosti 84 mesecev; višina pologa je pri akciji omejena od 10% do 50%, doba financiranja je vezana na ročnost od 36 mesecev do 84 mesecev; DDV je obračunan v obrokih; EOM na dan 19.01.2021 znaša 0,50% in se spremeni, če se spremenijo elementi izračuna; izračun temelji na osnovi indeksa obresti - 3 mesečni EURIBOR s skupno letno obrestno mero 7,3%; financirana vrednost 8.043 EUR; skupni znesek za plačilo 13.808 EUR; stranka v primeru Peugeot Financiranja prejme tudi jamstvo za dobo 5 let oz. 100.000 km in avto kasko zavarovanje za 1 EUR za 1. leto. **Do bonusa Staro za novo (je že upoštevan v oglaševani ceni) so upravičeni vsi kupci (fizične osebe) novih Peugeot 208 dobavljenih med 11. in 30.4.2021. Poraba v kombiniranem načinu vožnje: od 3,7 do 4,9 l/100 km. Izpuh CO₂: od 94 do 113 g/km. Emissiona stopnja: EURO 6. Vrednost specifične emisije dušikovih oksidov NOx: od 0,0116 do 0,0453 g/km. Emisije trdnih delcev: od 0,0037 do 0,0072 g/km. Število delcev: od 0,03 do 4,20. Oglikov dioksidi (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

ZA 11.490 €*

KASKO ZA 1 €

BON STARO ZA NOVO**

AVTO PARTNER d.o.o., Cesta železarjev 27, 4270 Jesenice, tel. 04 583 6660

ZA VSAKO BOLEZEN ROŽ'CA RASTE

15. MEDNARODNI FESTIVAL ALPSKEGA CVETJA BOHINJ

Med 28. majem in 13. junijem 2021 v Bohinju v dveh dimenzijah.

Spoštujte cvetlice ali cvetoče travnike v živo. Spremljajte jih tudi na spletu. Povsod enako cvetijo ampak različno dišijo. ... In vsaka od rožic bo tukaj samo za vas.

Slikajte ali klikajte!

Spremljajte nas na: [f /lakebohinj](https://www.facebook.com/lakebohinj) #bohinj #lakebohinj www.bohinj.si/alpskocvetje/

#ifeelsLOVEnia #myway

okna in vrata
NAGODE
www.nagode.si

Brezplačno vam pripravimo vso dokumentacijo
za pridobitev nepovratnih sredstev **Eko sklada**.

**NAJVEČJI SALON
OKEN IN VRAT
V SLOVENIJI.**
Dobrodošli
v IOC Zapolje I/3,
Logatec.

**Kakovost in
konkurenčne
cene!**

Nagode d.o.o.,
IOC Zapolje I/3, Logatec

m: 051 644 334, e: info@nagode.si
w: www.nagode.si

Vabljeni v naš razstavni salon vsak delavnik
med 7. in 16. uro, ob četrkih do 18. ure